

**Buitenzwemwater in de gemeente
Utrecht**

Karin Wezenberg-Hoenderkamp

Corry Floor

Buitenzwemwater in de gemeente Utrecht

In opdracht van de gemeente Utrecht

Karin Wezenberg-Hoenderkamp
Corry Floor

m.m.v. Daniëlle Ruikes

© Mulier Instituut
Utrecht, april 2020

Mulier Instituut
sportonderzoek voor beleid en samenleving

Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | I www.mulierinstituut.nl
E info@mulierinstituut.nl | T @mulierinstituut

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	5
1. Inleiding	8
1.1 Doelstelling en deelvragen	8
1.2 Methode van onderzoek	9
1.3 Leeswijzer	9
2. Startpunt van het onderzoek	10
2.1 Type buitenzwemplek	10
2.2 Doelgroep van de buitenzwemplek	12
2.3 Bevolkingsprognoses	13
3. Utrechtse context: uitkomsten bewonerspanel	15
3.1 Bezoeken aan een buitenzwemplek	15
3.2 Typen buitenzwemplekken	16
3.3 Frequentie en moment van bezoek	17
3.4 Redenen voor bezoek	19
3.5 Vervoermiddel	21
3.6 Reisafstand	21
4. Aanbod aan buitenzwemwater	22
4.1 Buitenzwemplekken in kaart gebracht	22
4.2 Kenmerken gebruik meest bezochte buitenzwemplekken	25
4.3 De beheerders aan het woord	35
5. Vraag naar buitenzwemwater	38
5.1 Vraag naar buitenzwemplekken in 2019	38
5.2 Vraag naar buitenzwemplekken in 2025, 2030 en 2040	40
5.3 Vraag naar openluchtwembaden	41
5.4 Invloed toerisme	42
6. Vraag-aanbod analyse buitenzwemwater	43
6.1 Niet-bezoekers	43
6.2 Nabijheid tot zwemplek	45
6.3 Verwachte toename vraag naar zwemwater	47
6.4 Huidig zwemwater en toenemende vraag	48
7. Gevolgen klimaatverandering	50
7.1 Invloed van klimaatverandering op de vraag	50
7.2 Invloed van klimaatverandering op het aanbod	52
7.3 Gevolgen klimaatverandering op vraag-aanbod analyse	52
8. Conclusies en aanbevelingen	54
8.1 Uitkomsten bewonerspanel	54
8.2 Aanbod aan buitenzwemwater	55
8.3 Vraag naar zwemwater	55
8.4 Vraag-aanbod analyse	56
8.5 Aanbeveling	57

9.	Referenties	58
10.	Bijlagen	59
	Bijlage 1 Kaart buitenzwemplekken	59
	Bijlage 2 Bewerking CVTO-data	60
	Bijlage 3 Aanvullende kaarten	61
	Bijlage 4 Bewonerspanel	62
	Bijlage 5 Vragenlijst en tabellenboek bewonerspanel	63

Managementsamenvatting

In Utrecht en omgeving zijn zestien officiële buitenzwemplekken. Drie van deze zwemplekken liggen in Utrecht zelf (Strijkviertelpas, Voorveldse Polder en Haarrijnse Plas). Naast deze officiële buitenzwemplekken zijn in dit onderzoek acht zwemplekken meegenomen, waarvan de gemeente weet dat er gezwommen wordt. In Utrecht is De Krommerijn het enige openluchtzwembad. In de omgeving van Utrecht zijn er openluchtzwembaden in Montfoort, Driebergen-Rijsenburg en Nieuwegein.

Bewonerspanel

Het bewonerspanel is ingezet om vragen te stellen over het gebruik van buitenzwemplekken in de zomer (mei-september) van 2019. Omdat het bewonerspanel geen afspiegeling is van de Utrechtse bevolking, zijn de resultaten niet representatief maar indicatief voor de Utrechtse bevolking. Bijna de helft van de respondenten heeft in deze periode een buitenzwemplek in Utrecht en omgeving bezocht. Dit percentage is hoger dan het landelijke cijfer, maar vanwege representativiteit van het bewonerspanel en de verschillende ondervraagde zomerperiode (2018 en 2019) niet een-op-een te vergelijken.

Bezoek

Ruim tachtig procent van de volwassenen die een buitenzwemplek hebben bezocht, heeft een officiële zwemwaterlocatie bezocht. Voor niet-officiële zwemwaterlocaties en openluchtzwembaden is dit ruim dertig procent. Jongeren tussen de twaalf en zeventien jaar bezoeken vaak zonder begeleiding een buitenzwemplek; dit is dan relatief vaak een niet-officiële zwemplek. De meeste mensen bezoeken een buitenzwemplek of openluchtzwembad slechts incidenteel (1 tot 4 keer) en dan vooral in de maanden juli en augustus. Veel bezoeken, vooral aan de grote recreatieplassen, vinden plaats in het weekend. De niet-officiële locaties, veelal rivieren/kanalen, worden relatief vaak doordeweeks in de avond bezocht.

Nabijheid

De nabijheid van een zwemplek is voor 52 procent van de respondenten een reden om een zwemplek te bezoeken. Voor bezoek aan niet-officiële zwemplekken is dit 70 procent, tegenover 47 procent voor officiële locaties. De niet-officiële locaties vormen een belangrijk deel van het buitenzwemwateraanbod. Deze locaties zijn over het algemeen dicht in de buurt. De gemiddelde afstand voor inwoners van Utrecht naar de dichtstbijzijnde officiële of niet-officiële zwemlocatie is 1,9 kilometer, terwijl de gemiddelde afstand naar de dichtstbijzijnde officiële locatie 2,9 kilometer is en naar een openluchtzwembad 5,6 kilometer.

Vervoermiddel

Twee derde van de respondenten van het bewonerspanel gaat op de fiets naar de meest bezochte buitenzwemplek of openluchtzwembad toe. Daarmee is de fiets het meest genoemde vervoermiddel dat wordt gebruikt. Ongeveer een kwart gaat met de auto. Een klein deel gaat lopend of maakt gebruik van het openbaar vervoer. Gemiddeld wordt 5,3 kilometer naar de meest bezochte buitenzwemplek gereisd. Hierbij zit een groot verschil naar type vervoermiddel (te voet: 2,9 km, fiets: 4,7 km, auto: 7,7 km).

Redenen voor bezoek

De belangrijkste reden voor respondenten van het bewonerspanel om gebruik te maken van de meest bezochte buitenzwemplek of openluchtzwembad is dat het dichtbij is. Twee andere veel genoemde redenen zijn de mooie locatie van de buitenzwemplek en de goede mogelijkheid de plek te bereiken. Op basis van deze vraag lijkt de aanwezigheid van speeltoestellen, voldoende parkeergelegenheid of activiteiten aanbod voor respondenten minder van belang.

Niet-bezoekers

Ruim veertig procent van de respondenten van het bewonerspanel heeft geen buitenzwemplek bezocht. De redenen om dit niet te doen zijn voornamelijk dat het buitenzwemwater hen niet trekt (36%) of dat zij geen tijd hadden om gebruik te maken van buitenzwemplekken (23%). Achttien procent van de respondenten die geen buitenzwemplek heeft bezocht, geeft aan dat de plek te druk is. Dertien procent geeft aan dat er geen aantrekkelijke plekken in de buurt zijn; dit zijn vooral respondenten uit de wijken Binnenstad en Zuid.

Mogelijkheden om buiten te zwemmen

42 procent van de respondenten vindt dat er voldoende mogelijkheden zijn om te zwemmen bij een buitenzwemplek en 23 procent vindt dat hiervoor te weinig mogelijkheden zijn. Voor openluchtzwembaden liggen deze percentages op 23 en 32 procent.

Zwemmen bij een buitenzwemplek versus zwemmen in een openluchtbad

Van de mensen die graag bij een buitenzwemplek of een openluchtzwembad zwemmen, geeft ongeveer 60 procent de voorkeur aan het zwemmen bij een buitenzwemplek, ruim 15 procent geeft de voorkeur aan een openluchtzwembad en ongeveer 35 procent heeft geen voorkeur.

Herkomst

Buitenzwemplekken hebben veelal een heel eigen ‘verzorgingsgebied’. Zo komen veel bezoekers van zwemlocatie Zuidhoek in de Maarsseveense Plassen uit de wijken ten oosten van het Amsterdam-Rijnkanaal, veel bezoekers van De Munt uit de omliggende wijk West en veel bezoekers van openluchtzwembad De Krommerijn uit de oostkant van Utrecht.

Knelpunten

De beheerders van de meest bezochte buitenzwemplekken geven aan dat de waterkwaliteit bij de Strijkviertelplas en de Voorveldse Polder niet altijd aan de normen voldoet. Bij De Munt is de waterkwaliteit na hevige regenval niet goed. Verschillende buitenzwemplekken hebben ook knelpunten met betrekking tot parkeergelegenheid voor auto's, overlast voor omwonenden of natuur (geluid, zwerfvuil, fietsen) en sluiting van de zwemlocaties door festivals.

Vraag naar buitenzwemwater

In Utrecht zwemt, op basis van provinciale kengetallen en de gehanteerde uitgangspunten, op een zomerse dag zes procent van de inwoners (21.000 inwoners) in buitenwater. De bevolkingsopbouw per wijk zorgt er voor dat de deelname in de wijken Binnenstad en Noordwest het hoogste is en in de wijken Vleuten-De Meern en Overvecht het laagste. Door de verwachte bevolkingsgroei van de stad wordt verwacht dat het aantal zwemmers op een zomerse dag tot bijna 27 duizend zwemmers zal toenemen. De grootste toename wordt in de wijken Zuidwest en Leidsche Rijn verwacht. Het openluchtzwembad De Krommerijn zal naar verwachting met 16 tot 33 duizend extra bezoekers uit Utrecht te maken krijgen. Er zijn diverse redenen waarom mensen nu geen buitenzwemplek of openluchtzwembad bezoeken (“plekken te druk”, “geen aantrekkelijk aanbod”, “geen tijd/trekt me niet”). Het aandeel mensen dat plekken te druk vindt, zal, door toename van het aantal zwemmers, gaan toenemen. Bij verandering van het zwemaanbod, bijvoorbeeld door extra plekken of aanpassing van huidige locaties, kan het aandeel mensen dat plekken te druk of niet aantrekkelijk vindt, daarentegen lager worden.

Vraag-aanbodanalyse

Alle (bevroegde) zwemplekken, met uitzondering van openluchtzwembad Krommerijn, hebben in de zomer van 2019 volgens de beheerders de maximale capaciteit op topdagen bereikt en hebben te maken met diverse knelpunten. Deze bevindingen van de beheerders kunnen niet cijfermatig onderbouwd, omdat bezoekaantallen niet structureel gemonitord worden. In dit onderzoek is van het oordeel van de

beheerders uitgegaan, omdat dit de best beschikbare informatie is. Veel buitenzwemplekken kunnen tot 2040 een stijging van het huidige aantal bezoekers verwachten tussen de 15 en 35 procent. Vooral Veilinghaven (omgeving Merwedekanaal), Kromme Rijn bij Amelisweerd en de Strijkviertelplas krijgen met een grote relatieve groei te maken. Op basis van deze gegevens lijkt het onmogelijk om de toekomstige vraag aan zwemwater op de huidige locaties en op basis van de huidige voorkeuren voor locatiebezoek te faciliteren. Ook voor openluchtzwembad De Krommerijn is het de verwachting dat, gebaseerd op de bevolkingsgroei tot 2040, op topdagen in de toekomst het openluchtzwembad niet meer alle bezoekers aan kan.

Klimaatverandering

Seizoenverlenging door klimaatverandering zorgt ervoor dat het in het voor- en najaar vaker druk is bij buitenzwemplekken. Doordat in deze periodes nog niet de 'top' temperaturen van 25-30 graden langdurig worden bereikt is niet de verwachting dat de vraag in voor- en najaar de huidige vraag in het zomerseizoen overstijgt. Het zomerseizoen zal het drukste seizoen blijven voor het buitenzwemwater, wel met meer dagen met (top)drukke. De stijging van de vraag wordt wel gedrukt door de verwachting dat er vaker een hittegolf plaats zal vinden; men kiest bij deze hogere temperaturen minder vaak voor een bezoek aan een buitenzwemplek. Tegelijkertijd zal verminderde waterkwaliteit vaker voor uitval van zwemwater zorgen, waarmee de druk op andere zwemplekken hoger zal worden.

Aanbeveling

Gezien de toenemende behoefte aan buitenzwemwater door bevolkingsgroei en meer warme dagen is het in toenemende mate van belang dat er voldoende buitenzwemplekken beschikbaar zijn. Beschikbaar betekent dat de buitenzwemplekken goed bereikbaar zijn, met voldoende schaduwplekken, een goede waterkwaliteit, en veilige omgeving (oever/strand en water/bodem). Te weinig aantrekkelijk aanbod of zwemlocaties die uitvallen door een slechte waterkwaliteit kunnen leiden tot ongewenste gevolgen, zoals mensen die gaan zwemmen op gevaarlijke locaties, te drukke andere zwemplekken met bijbehorende problematiek (overlast) en gezondheidsklachten (door hittestress in de dichtbevolkte stad).

Uit het onderzoek blijkt dat de kans zeer groot is dat in de toekomst de druk op buitenzwemwater groter wordt. Om te bepalen in hoeverre het huidige aanbod de toenemende vraag kan faciliteren is in onderliggende onderzoek aan beheerders van zwemplekken gevraagd naar de beschikbare capaciteit op topdagen (zoals warm en mooi weer in de vakantie). Harde cijfers over beschikbare en gebruikte capaciteit zijn echter niet voorhanden. Het is daarom aan te bevelen om in de zomer van 2020 (of zomers daarna, indien de zomer van 2020 niet representatief is voor de afgelopen zomers) te monitoren hoeveel bezoekers daadwerkelijk naar een buitenzwemplek komen, zowel op top- als 'gewone' dagen, en in hoeverre buitenzwemplekken daarmee vol zijn. Indien uit deze monitoring blijkt dat populaire buitenzwemplekken inderdaad op (te) veel dagen (bijna) het maximum aantal bezoekers trekken, kan worden besloten om fase twee van dit onderzoek te starten. In fase twee kan worden onderzocht of er mogelijkheden zijn om het zwemaanbod in de toekomst te vergroten of alternatieven te ontwikkelen om te voorzien in de toenemende behoefte aan buitenzwemwater.

1. Inleiding

De gemeente Utrecht hecht veel waarde aan de beschikbaarheid van sport- en beweegvoorzieningen voor haar inwoners. Naast onderzoeken naar binnensport, buitensport en overdekt zwemwater wenst de gemeente nu inzicht in de voorzieningen om buiten te zwemmen. Tekorten aan zwemwater kunnen leiden tot ongewenste gevolgen, zoals mensen die gaan zwemmen op ongewenste locaties (gevaarlijke plekken of slechte waterkwaliteit), te drukke zwemplekken met bijbehorende problematiek (overlast, verkeerstopstoppen) en gezondheidsklachten (door hittestress in de dichtbevolkte stad).

Omdat de gemeente Utrecht de komende jaren te maken krijgt met een sterke groei van de bevolking, is het wenselijk om zicht te krijgen op de actuele en toekomstige behoefte aan buitenzwemwater in Utrecht.

1.1 Doelstelling en deelvragen

Het doel van het onderzoek is om het aanbod van en de vraag naar buitenzwemplekken en openluchtzwembaden in en om de gemeente Utrecht in kaart te brengen. Het onderzoek is in twee fasen opgedeeld, waarbij fase twee alleen start als de resultaten van fase één daartoe aanleiding geven. In de eerste fase wordt inzichtelijk gemaakt wat de behoefte aan buitenzwemwater in de gemeente Utrecht is, waarbij wordt gekeken of vraag en aanbod op elkaar aansluiten. Als deze analyse uitwijst dat er te weinig aanbod is in de gemeente om te kunnen voldoen aan de vraag, zal de tweede fase van het onderzoek worden uitgevoerd. In de tweede fase worden de mogelijkheden voor uitbreiding van het buitenzwemwater in de gemeente Utrecht en omgeving verkend. In voorliggende rapportage wordt fase 1 gerapporteerd.

De onderzoeksvragen voor fase 1 zijn:

1. Welke typen buitenzwemplekken worden meegenomen in het onderzoek en wie maken gebruik van deze plekken?
2. Wat is de vraag naar buitenzwemwater
 - a. In de huidige situatie?
 - b. In 2025, 2030 en 2040 onder de aanname dat de deelname per gebruikersgroep gelijk blijft?
 - c. In 2025, 2030 en 2040 onder de aanname dat klimaatverandering voor meer en langere periodes van warm weer zorgt?
3. Wat is het aanbod van buitenzwemwater in en om de gemeente Utrecht?
4. Hoe verhoudt de vraag naar buitenzwemwater (open water en openluchtzwembaden) zich tot het huidige aanbod
 - a. In de huidige situatie?
 - b. In 2025, 2030 en 2040 onder de aanname dat de deelname per gebruikersgroep gelijk blijft?
 - c. In 2025, 2030 en 2040 onder de aanname dat klimaatverandering voor meer en langere periodes van warm weer zorgt?

De onderzoeksvraag voor fase 2 is:

5. Welke mogelijkheden voor uitbreiding van buitenzwemwater in de gemeente Utrecht en nabije omgeving zijn er (verkenning)?

1.2 Methode van onderzoek

In dit onderzoek is gebruik gemaakt van verschillende onderzoeksmethoden. Ten eerste is informatie opgehaald uit bestaande onderzoeken over buitenwaterzwemmen, om een goed beeld te krijgen van de vraag naar buitenzwemwater in Nederland. Hiervoor is gebruik gemaakt van kennis die is opgedaan binnen het project NL Zwemveilig en is gebruik gemaakt van het Continue Vrijetijdsonderzoek (CVTO) met data voor heel Nederland en data voor Utrecht specifiek. Om de vraag nog beter te duiden in de context van de gemeente Utrecht zijn ook via het bewonerspanel van de gemeente enkele vragen gesteld. Hierbij is zowel ingegaan op de vraag naar zwemwater als op het aanbod. Het bewonerspanel is eind september-begin oktober 2019 twee weken uitgezet. In totaal hebben 3.175 respondenten gereageerd. Het bewonerspanel is niet representatief voor de gemeente Utrecht. Het panel laat een ondervertegenwoordiging van jongeren en lager opgeleiden zien. Wel geven de antwoorden van het panel lokale duiding aan het gebruik van buitenzwemwater en geven goed inzicht in de reisafstanden die bezoekers afleggen naar de zwemplekken.

Om het aanbod aan buitenzwemplekken in de gemeente Utrecht goed in kaart te brengen is gebruik gemaakt van de informatie beschikbaar via de website www.zwemwater.nl en van eerder onderzoek uitgevoerd in de provincie Utrecht naar zwemwater (Hoenderkamp, 2011). Daarnaast is, waar nodig, telefonisch of via de e-mail extra informatie verkregen over verschillende buitenzwemplekken.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op het startpunt van dit onderzoek. Hierbij wordt de keuze voor typen buitenzwemplekken die meegenomen worden in het onderzoek toegelicht, wordt de doelgroep van zwemmen bij buitenzwemplekken gedefinieerd en wordt inzicht gegeven in de bevolkingsprognoses van de gemeente Utrecht. Hoofdstuk 3 gaat in op de uitkomsten van het bewonerspanel, om zo inzicht te krijgen in de lokale situatie. In hoofdstuk 4 wordt het aanbod aan buitenzwemwater in Utrecht en omgeving uiteengezet. Hoofdstuk 5 brengt de vraag naar buitenzwemplekken en openluchtzwembaden in kaart aan de hand van provinciale kengetallen die zijn doorgerekend voor de gemeente Utrecht. In hoofdstuk 6 worden vraag en aanbod samengebracht. Hoofdstuk 7 gaat in op de gevolgen van klimaatverandering. Ten slotte volgen in hoofdstuk 8 de conclusie en aanbevelingen.

2. Startpunt van het onderzoek

In dit hoofdstuk staan de gehanteerde uitgangspunten centraal en worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke typen zwemplekken worden meegenomen in dit onderzoek?
- Wie maken gebruik van buitenzwemplekken?
- Wat betekenen de bevolkingsprognoses voor de toekomst van de stad?

De vragen worden beantwoord met gebruik van eerder onderzoek naar buitenzwemplekken in Nederland (Floor & Collard, 2019), uitkomsten van het bewonerspanel in Utrecht en de bevolkingsprognose voor de gemeente Utrecht tot 2040. Het landelijke onderzoek van Floor en Collard is in 2018 uitgevoerd en wijkt daarmee qua periode af van de gegevens die in 2019 in de gemeente Utrecht via het bewonerspanel zijn opgehaald. De zomers van 2018 en 2019 waren beide mooie zomers met in de maanden juni, juli en augustus meer dan zeventig warme dagen (> 20 graden), waarbij in de zomer van 2018 wel meer zomerse (< 25 graden) dagen voorkwamen¹.

2.1 Type buitenzwemplek

Ieder jaar wordt door de provincies in Nederland opnieuw vastgesteld welk buitenzwemwater een officiële zwemwaterlocatie is. De veiligheid en de kwaliteit van het zwemwater worden in de gaten gehouden bij officiële zwemwaterlocaties en in het zwemseizoen (1 mei tot 1 oktober) wordt de waterkwaliteit gemeten. De officiële zwemwaterlocaties zijn te vinden via de website zwemwater.nl. Uit de praktijk blijkt dat ook bij buitenzwemplekken wordt gezwommen die niet zijn aangemerkt als officiële zwemwaterlocatie. Op deze plekken wordt de waterkwaliteit niet gemeten en is de veiligheid niet gewaarborgd. Ook is het niet altijd toegestaan dat er wordt gezwommen, omdat er bijvoorbeeld een vaarroute is. In dit onderzoek zijn naast de officiële zwemwaterlocaties in Utrecht en omgeving ook enkele niet-officiële locaties meegenomen, waarvan bekend is dat inwoners van Utrecht er gebruik van maken.

In dit onderzoek naar buitenzwemplekken in de gemeente Utrecht is besloten een typering te hanteren voor de verschillende buitenzwemplekken op basis van het onderzoek dat het Mulier Instituut binnen het project NL Zwemveilig heeft uitgevoerd. Hier zijn wel aanpassingen op gemaakt, zodat de typering van buitenzwemwater aansluit bij de Utrechtse context. In het landelijke onderzoek naar bezoek aan buitenzwemplekken (Floor & Collard, 2019) is onderscheid gemaakt tussen zee, recreatie-/zwemplas, meer, natuurbad, (dode arm van) rivier, stadsstrand en kanaal/sloot. Hierin zitten zowel officiële als niet-officiële zwemwaterlocaties. In Utrecht is ervoor gekozen de volgende categorieën mee te nemen in het onderzoek:

- recreatie-/zwemplas of meer;
- kanaal, rivier of sloot;
- natuurbad (buitenzwemplek met badinrichting in natuurwater);
- openluchtwembad of combizwembad.

¹ De zomer van 2018 had 76 warme dagen (>20 graden), 37 zomerse dagen (> 25 graden) en 8 tropische dagen (> 30 graden), tegen 73 warme dagen, 25 zomerse dagen en 11 tropische dagen in 2019 (bron: KNMI, 2019).

Keuzes buitenzwemplek

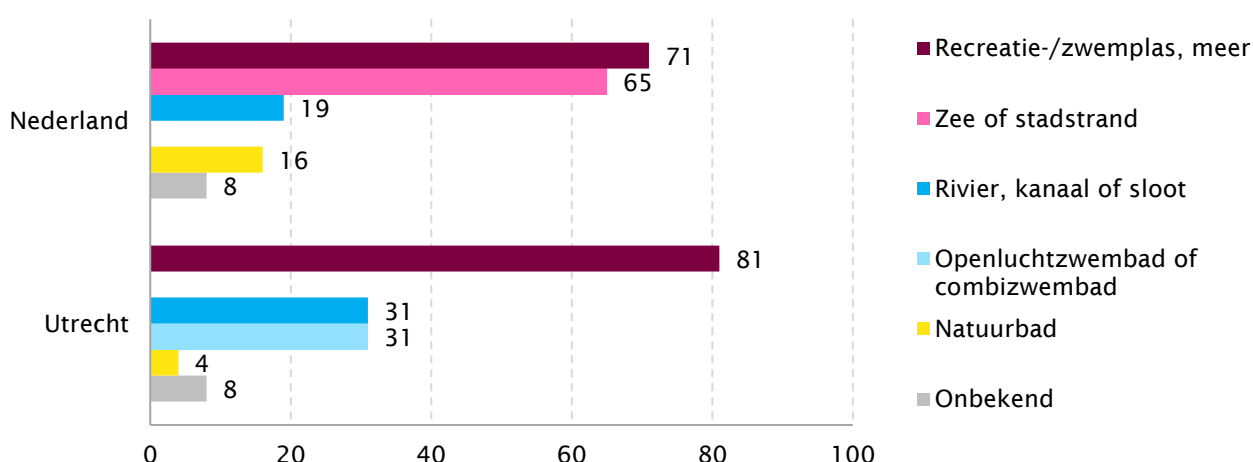
De buitenzwemplekken zee en stadsstrand worden niet meegenomen in het onderzoek. In Utrecht of de nabije omgeving is geen zee aanwezig. Er zijn wel enkele stadsstranden in Utrecht, maar deze locaties zijn geen zwemwaterlocaties. Wel is de keuze gemaakt om zwembaden mee te nemen in de vorm van openluchtzwembaden en combizwembaden in de buurt. Een combizwembad is een zwembad dat bestaat uit zowel binnenbassin(s) als buitenbassin(s). Zwembad De Krommerijn is meegenomen in het onderzoek, omdat het over een losstaand openluchtzwembad beschikt en in de zomer volledig ‘buiten’ is met het open dak. Zwembad Den Hommel en zwembad De Kwakel zijn niet meegenomen in het onderzoek, omdat het openluchtzwembad bij deze zwembaden niet los staat van het binnenbad.

In de selectie van de categorieën voor de gemeente Utrecht is te zien dat er enkele categorieën uit eerder onderzoek zijn samengenomen. Deze buitenzwemplekken zijn samengenomen, omdat ze vrij gelijk in karakter zijn en ons in dit onderzoek de mogelijkheid geven om doelgroepen beter te onderscheiden.

Bewonerspanel

Verschillen tussen de bezochte buitenzwemplekken op basis van de Nederlandse bevolking en op basis van het bewonerspanel zijn te zien in een groter bezoek aan recreatie-/zwemplassen en een groter gebruik van rivier, kanaal of sloot door de inwoners van Utrecht (figuur 2.1). Het aanbod dicteert hiermee de vraag. In de omgeving van de gemeente Utrecht zijn relatief veel recreatieplassen. Op basis van het bewonerspanel kan worden gesteld dat de respondenten hier vaak gebruik van maken.

Figuur 2.1 Bezochte buitenzwemplekken in de periode mei-september door volwassenen (18-79 jaar) in Nederland en in Utrecht (respondenten Bewonerspanel; in procenten)^A

^ADe gegevens voor Utrecht en Nederland zijn afkomstig uit verschillende bronnen en daarom niet één-op-één te vergelijken.

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019 (n=3.175); Nationaal Sportonderzoek (NSO) najaar 2018 (n=3.087). Bewerking: Mulier Instituut.

In Nederland geeft 66 procent van de respondenten aan dat hun meest bezochte buitenzwemplek een officiële buitenzwemplek is, 22 procent van de respondenten geeft aan dat het om een onofficiële buitenzwemplek gaat en 12 procent weet niet of hun meest bezochte buitenzwemplek een officieel aangewezen plek is. In Utrecht kunnen we aan de hand van het bezoek aan de verschillende buitenzwemplekken bepalen of het bezoek om officiële of onofficiële zwemplekken gaat. Bij 77 procent van de respondenten is de meest bezochte plek een officiële zwemwater locatie, bij 23 procent een onofficiële locatie.

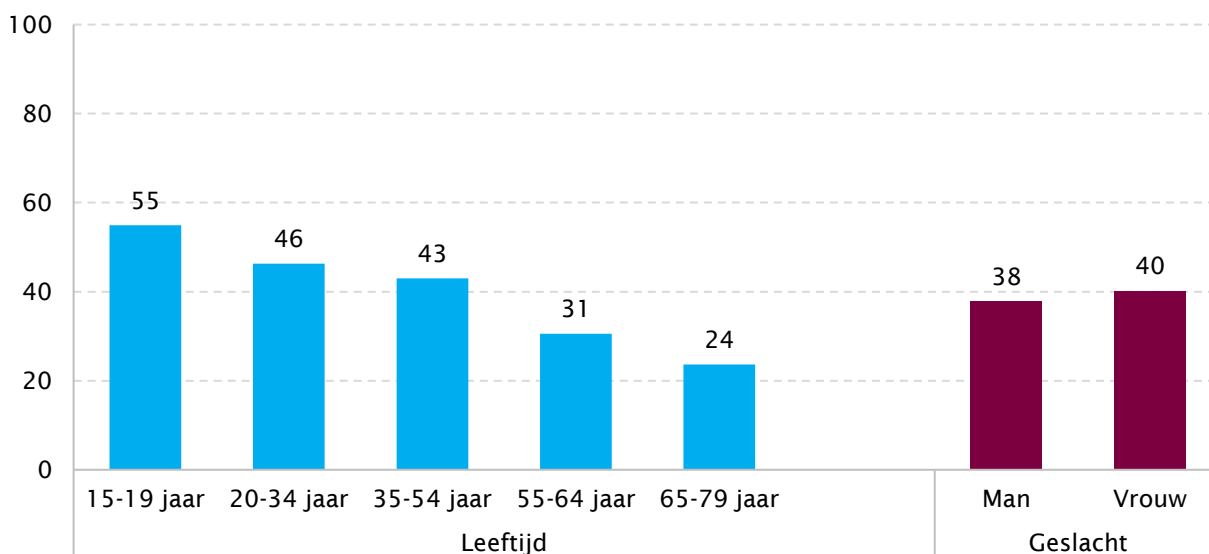
Voorzieningenniveau aanbod

In dit onderzoek is een keuze gemaakt in de buitenzwemplekken en openluchtwembaden die zijn uitgevraagd in het bewonerspanel (bijlage 1). In deze keuze is gekeken naar de reisafstand voor inwoners van de gemeente Utrecht naar de buitenzwemplek of het openluchtwembad en naar het voorzieningenniveau. Bij voorzieningenniveau wordt gekeken of er bijvoorbeeld toiletten en douches, een speeltuintje of horeca aanwezig is. Hierbij is de gedachte dat mensen gebruik zullen maken van een plek die relatief dichtbij is, maar dat niet altijd de dichtstbijzijnde plek zal worden gekozen. Er zal waarschijnlijk ook worden gekeken naar de mogelijkheden die een plek biedt. Voorbeelden hiervan zijn het Henschotermeer en de Loosdrechtse Plassen. Deze recreatieplassen bieden mogelijkheden voor dagrecreatie die plekken dichterbij niet altijd bieden. Hierdoor is de verwachting dat mensen wel gebruik van deze plekken zullen maken, ondanks de langere reisafstand.

2.2 Doelgroep van de buitenzwemplek

In 2018 heeft 39 procent van de Nederlandse bevolking aangegeven dat zij in die zomer minimaal 1 keer bij een buitenzwemplek in Nederland hebben gezwommen (NSO najaar 2018). Hier zit het bezoek aan openluchtwembaden niet bij. Er zit een groot verschil in het zwemmen bij een buitenzwemplek naar leeftijd (figuur 2.2). Jongeren bezoeken vaker een buitenzwemplek dan ouderen. Naar geslacht is er vrijwel geen verschil te zien in het bezoek aan een buitenzwemplek.

Figuur 2.2 Bezoek aan buitenzwemplekken door Nederlanders in Nederland in 2018 naar leeftijd en geslacht (in procenten, n=3.087)

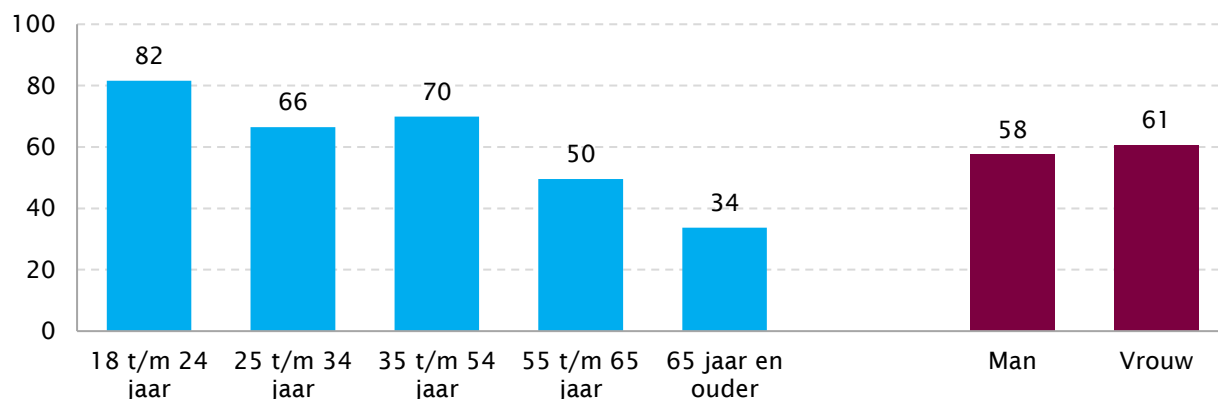

Bron: NSO, najaar 2018. Bewerking: Mulier Instituut.

In Utrecht heeft 59 procent van de respondenten van het bewonerspanel een buitenzwemplek bezocht in de zomer van 2019. Hierbij gaat het om alle buitenzwemplekken in Nederland. In dit onderzoek worden alleen de respondenten meegenomen die een buitenzwemplek in Utrecht en omgeving hebben bezocht, dat is 46 procent van de respondenten. Dit percentage ligt fors hoger dan het bezoek aan een buitenzwemplek door de Nederlandse bevolking in 2018 (31%). Omdat in Utrecht ook de openluchtwembaden zijn meegenomen, kan hier nog voor gecorrigeerd worden. 3 procent van de respondenten van het bewonerspanel geeft aan alleen een openluchtwembad bezocht te hebben. Ook dan ligt het bezoek aan een buitenzwemplek door de respondenten van het bewonerspanel van de gemeente Utrecht nog hoger dan het Nederlands gemiddelde bezoek in 2018. De weeromstandigheden lijken hiervoor geen gehele verklaring te zijn, omdat zowel 2018 als 2019 mooie zomers waren¹.

Uitgesplitst naar leeftijd en geslacht laten de respondenten van het bewonerspanel eenzelfde beeld zien als de Nederlandse bevolking. (Jong)volwassenen bezoeken vaker een buitenzwemplek dan ouderen. Tussen mannen en vrouwen is nauwelijks verschil te zien. Het valt op dat de deelname aan de hand van het bewonerspanel (o.b.v. 2019) een stuk hoger ligt dan de deelname van de Nederlandse bevolking (o.b.v. 2018).

Figuur 2.3 Bezoek aan buitenzwemplekken door respondenten van het bewonerspanel in de gemeente Utrecht in 2019 (in procenten, n=3.175)

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

2.3 Bevolkingsprognoses

In dit onderzoek wordt niet alleen gekeken naar de huidige vraag naar buitenzwemwater, maar ook naar de toekomstige vraag naar buitenzwemwater. Het is hiervoor van belang om inzicht te hebben in de bevolkingsprognose van de gemeente Utrecht. De gemeente Utrecht is een sterk groeiende gemeente. De gemeente groeit naar verwachting van bijna 350.000 bewoners in 2019 naar ruim 450.000 bewoners in 2040. Dit is een groei van 31 procent. De wijken Leidsche Rijn, Zuidwest en Binnenstad groeien procentueel het meest (tabel 2.1).

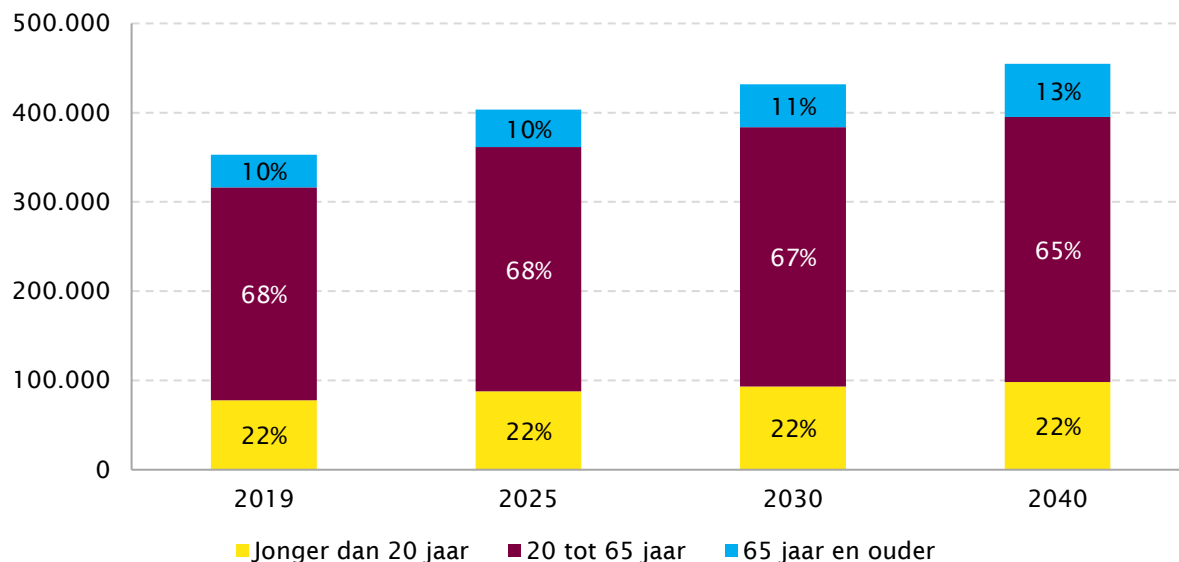
Tabel 2.1 Verwachte bevolkingsgroei per wijk in Utrecht in 2040 ten opzichte van 2019 (in aantallen en procenten)

Wijk	2019	2040	Absolute toename	Procentuele toename
West	29.357	36.247	6.890	23%
Noordwest	43.803	49.799	5.996	14%
Overvecht	34.261	40.373	6.112	18%
Noordoost	38.934	42.816	3.882	10%
Oost	32.893	46.455	13.562	41%
Binnenstad	18.134	30.476	12.342	68%
Zuid	27.338	29.909	2.571	9%
Zuidwest	38.001	63.108	25.107	66%
Leidsche Rijn	36.544	60.272	23.728	65%
Vleuten-De Meern	48.309	55.436	7.127	15%
Gemeente Utrecht	347.574	454.891	107.317	31%

Bron: Gemeente Utrecht, november 2018. Bewerking: Mulier Instituut.

In de uiteenzetting van de doelgroep bleek dat leeftijd een belangrijke factor is om mee te nemen in het bezoek aan buitenzwemplekken. Het is van belang om inzicht te krijgen in de groei van de verschillende leeftijdsgroepen in de gemeente (figuur 2.4). De figuur laat zien dat de leeftijdsgroep ouderen het sterkst groeit. Er zijn in 2040 naar verwachting 23.000 ouderen meer ten opzichte van 2019. Ook al blijft het aandeel inwoners jonger dan 20 jaar gelijk, toch is er in deze groep wel groei te zien in absolute aantallen. Er komen ongeveer 20.000 inwoners jonger dan 20 jaar bij in 2040 ten opzichte van 2019.

Figuur 2.4 (Verwachte) bevolkingssamenstelling naar leeftijdscategorie in Utrecht in de periode 2019, 2025, 2030 en 2040 (in aantallen en procenten)

Bron: Gemeente Utrecht, november 2018. Bewerking: Mulier Instituut.

3. Utrechtse context: uitkomsten bewonerspanel

In dit hoofdstuk staat de Utrechtse context centraal. Op basis van het bewonerspanel is inzicht verkregen in het zwemgedrag van de respondenten van dit panel. In bijlage 4 zijn de vragenlijst en het tabellenboek opgenomen.

In totaal hebben 3.175 Utrechters deelgenomen aan het bewonerspanel. In de respons is een ondervertegenwoordiging van jongeren en lager opgeleiden waargenomen². De antwoorden die zijn gegeven in het bewonerspanel zijn niet te generaliseren voor de gemeente Utrecht. Wel geven de antwoorden op het bewonerspanel context aan het begrip buitenzwemmen in de gemeente Utrecht.

3.1 Bezoeken aan een buitenzwemplek

46 procent van de respondenten van het bewonerspanel heeft in de maanden mei-september 2019 een buitenzwemplek of openluchtzwembad in de gemeente Utrecht of omgeving bezocht. 13 procent heeft geen buitenzwemplek in Utrecht en omgeving bezocht, maar is wel naar een andere buitenzwemplek geweest in de zomermaanden. 41 procent van de respondenten van het bewonerspanel geeft aan de zomer van 2019 geen buitenzwemplek of openluchtzwembad bezocht te hebben.

Aan deze respondenten die aangegeven geen buitenzwemplek bezocht te hebben, is gevraagd wat de belangrijkste reden hiervoor is (figuur 3.1). 18 procent van de respondenten die geen buitenzwemplek bezoekt, geeft aan dat de plekken in de buurt te druk zijn. Ook het feit dat 13 procent aangeeft dat er geen aantrekkelijke plekken in de buurt zijn en 8 procent niet op de hoogte is van buitenzwemplekken zijn belangrijke gegevens voor dit onderzoek.

Figuur 3.1 Belangrijkste redenen³ waarom respondenten geen gebruik hebben gemaakt van een buitenzwemplek in Utrecht en omgeving (in procenten, meerdere antwoorden mogelijk, n=1.703)

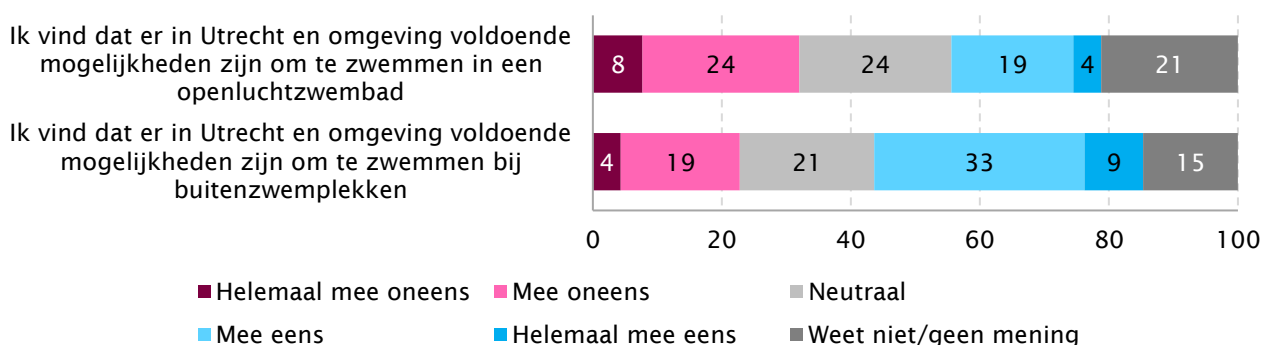
Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

² Weging is niet mogelijk.

³ De vraag bestond uit meer antwoordcategorieën dan hier zijn weergegeven. Vanwege het geringe aantal antwoorden dat bij de andere categorieën genoemd is, is de keuze gemaakt op deze plek een deel van de antwoorden weer te geven. De antwoorden onder de vijf procent zijn niet meegenomen.

Aan alle respondenten van het bewonerspanel is gevraagd of zij vinden dat er voldoende buitenzwemplekken en openluchtwembaden in de gemeente Utrecht en omgeving zijn (figuur 3.2). Van de respondenten vindt 23 procent dat er voldoende mogelijkheden zijn om te zwemmen in een openluchtwembad en 32 procent vindt dat hiervoor onvoldoende mogelijkheden zijn. Voor buitenzwemplekken liggen deze percentages iets anders: 42 procent vindt dat er voldoende mogelijkheden zijn om te zwemmen bij een buitenzwemplek en 23 procent vindt dat hiervoor te weinig mogelijkheden zijn. Er zit vrijwel geen verschil in meningen tussen mensen die hebben aangegeven in de zomer van 2019 gezwommen te hebben in Utrecht en omgeving en mensen die aangeven dit niet te hebben gedaan.

Figuur 3.2 Mening van respondenten van het bewonerspanel over mogelijkheden om buiten te zwemmen (in procenten, n=3.175)

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

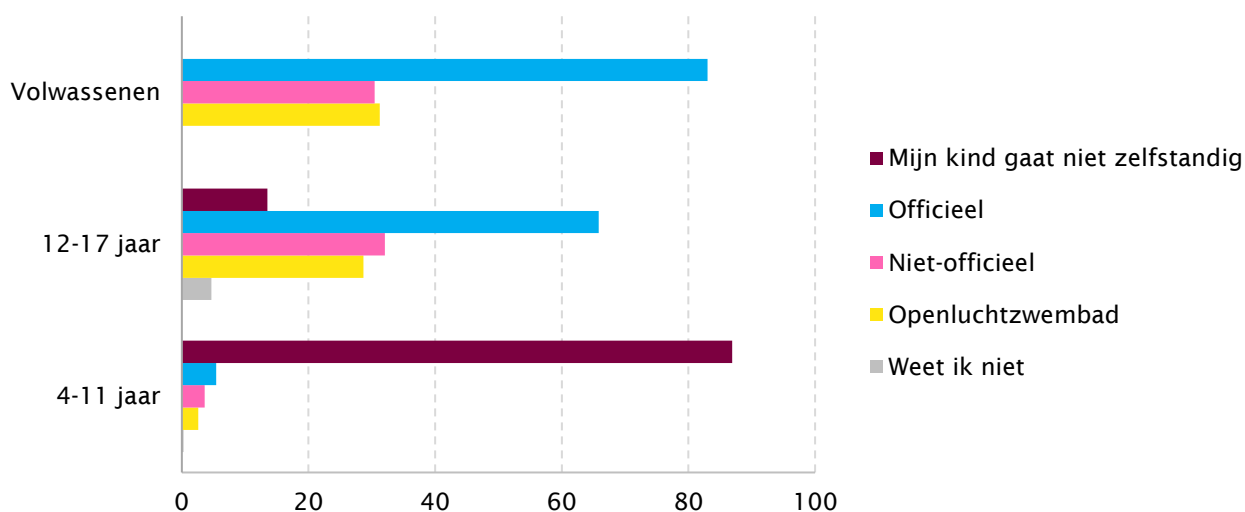
De helft van de respondenten van het bewonerspanel geeft aan graag bij een buitenzwemplek of in een openluchtwembad te zwemmen. Hierbij wordt de voorkeur gegeven aan zwemmen bij een buitenzwemplek boven het zwemmen in een openluchtwembad. Van de mensen die graag bij een buitenzwemplek of een openluchtwembad zwemmen geeft ongeveer 60 procent de voorkeur aan het zwemmen bij een buitenzwemplek, ruim 15 procent geeft de voorkeur aan een openluchtwembad en ongeveer 35 procent heeft geen voorkeur. In vergelijking met inzichten uit eerder onderzoek (Hoenderkamp, 2011) zijn er relatief veel respondenten van het bewonerspanel die de voorkeur geven aan zwemmen bij een buitenzwemplek (60% tegenover 40%).

3.2 Typen buitenzwemplekken

In het onderzoek is op basis van een vooraf vastgestelde lijst met buitenzwemplekken en openluchtwembaden inzicht verkregen in welk type zwemplek wordt bezocht door de respondenten van het bewonerspanel en waar hun kinderen alleen naartoe gaan. Eerst wordt een uitsplitsing gemaakt tussen officiële en niet officiële zwemplekken (figuur 3.3). Ruim 80 procent van de volwassenen die een buitenzwemplek hebben bezocht, geeft aan in de zomer van 2019 gebruik gemaakt te hebben van een officiële zwemwaterlocatie. Het gebruik van een niet-officiële zwemwaterlocatie en een openluchtwembad is voor volwassenen met iets meer dan 30 procent ongeveer gelijk.

Jongeren tussen de twaalf en zeventien jaar bezoeken over het algemeen zonder begeleiding een buitenzwemplek (figuur 3.3). Ze bezoeken relatief vaak een niet-officiële zwemplek. Kinderen onder de twaalf jaar bezoeken meestal onder begeleiding een buitenzwemplek.

Figuur 3.3 Bezochte buitenzwemplekken en openluchtzwembaden door respondenten van het bewonerspanel en waar hun kinderen alleen naartoe gaan (in procenten, n=1.472)

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Gegevens verwerkt door Mulier Instituut.

Uitgesplitst naar type buitenzwemplek valt op dat in alle leeftijdsgroepen recreatieplassen door de meeste respondenten worden bezocht. Het openluchtzwembad en bezoek aan rivier/kanaal zijn ongeveer gelijk. Het natuurbad wordt door minder respondenten bezocht.

Volwassenen bezoeken met name recreatieplassen die relatief dichtbij zijn gelegen zoals de Maarsseveense Plassen en de Haarrijnse Plas. Door kinderen wordt met name de Haarrijnse Plas bezocht. Plassen als het Henschotermeer en de Loosdrechtse plassen worden door minder respondenten bezocht. Kromme Rijn bij Amelisweerd is de meest bezochte rivier, daarnaast wordt het kanaal bij de Munt veel gebruikt. Dit is zowel bij volwassenen als bij kinderen terug te zien. Natuurbaden worden in het algemeen door minder respondenten bezocht. Van de openluchtzwembaden is De Krommerijn veruit het meest bezochte zwembad.

3.3 Frequentie en moment van bezoek

Niet alle zwemplekken worden even vaak bezocht door inwoners. In dit onderzoek is specifiek gekeken naar het bezoek in de maanden mei-september 2019. 34 procent van alle bezoeken vindt plaats in de maanden mei-juni, 57 procent in de maanden juli-augustus en 9 procent in de maand september. De maanden juli en augustus zijn duidelijk 'hoogseizoen' voor het bezoek van buitenzwemplekken en openluchtzwembaden in Utrecht en omgeving.

De meeste mensen bezoeken slechts incidenteel een buitenzwemplek of openluchtzwembad. 79 procent van de respondenten van het bewonerspanel is tussen de 1 en 4 keer naar een buitenzwemplek geweest (tabel 3.1), 14 procent gaat tussen de 5 en 10 keer en slechts 6 procent is vaker dan 11 keer in deze periode naar een buitenzwemplek geweest.

Tabel 3.1 Frequentie bezoek aan buitenplekken en openluchtwembaden in de maanden mei-september 2019 door respondenten van het bewonerspanel uitgesplitst naar type buitenzwemplek (in procenten, n=1.472)

	1-4 keer	5-10 keer	Meer dan 11 keer
Totaal^A	79	14	6
Recreatieplas/zwemplas/meer	83	14	4
Natuurbad	60	11	29
Rivier/kanaal	76	16	8
Openluchtwembad/combizwembad	78	13	9
Officiële buitenzwemplek	82	13	5
Niet-officiële zwemplek	75	17	8
Betaalde buitenzwemplek	86	9	5
Niet-betaalde buitenzwemplek	79	16	5

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

^A: in 'Totaal' zitten de openluchtwembaden en de 'onbekende buitenzwemplekken'. Deze onbekende plekken zijn de plekken die de respondenten zelf hebben opgegeven en niet in de lijst stonden.

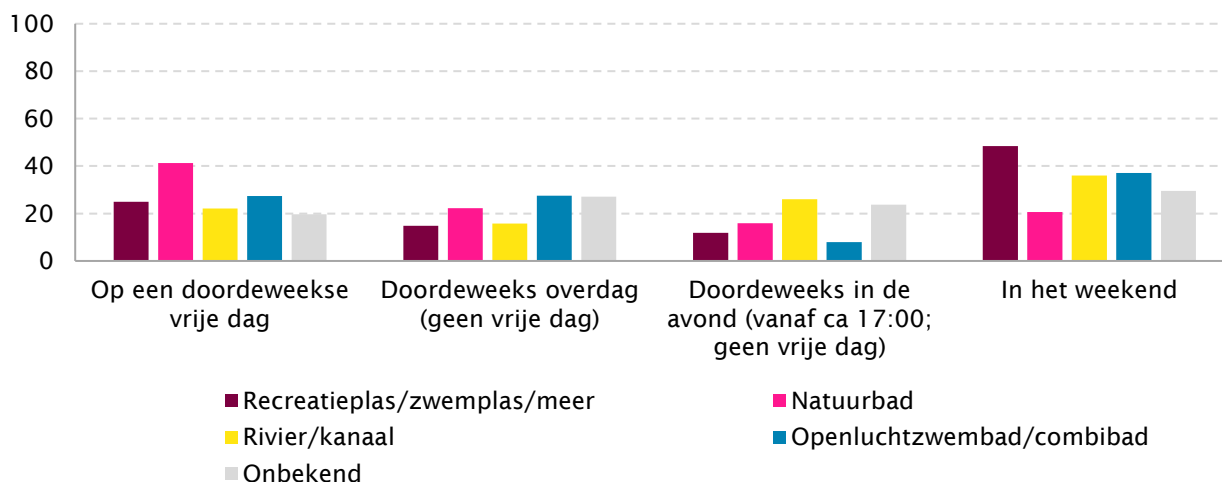
Tussen de verschillende typen buitenzwemplekken is verschil te zien in het bezoek. De recreatieplassen worden het vaakst incidenteel bezocht. Dit zijn vaak ook buitenzwemplekken waar de reistijd wat groter is. Bij het natuurbad is juist te zien dat mensen vaker meer dan 11 keer gaan. Voor sommige natuurbaden is een abonnement benodigd. De verwachting is dat mensen die bewust een abonnement kopen voor een natuurbad ook vaker gebruikmaken van deze voorziening. De niet-officiële buitenzwemplekken worden minder vaak incidenteel bezocht dan de officiële buitenzwemplekken. Hetzelfde beeld is zichtbaar bij de niet-betaalde buitenzwemplekken; deze worden minder vaak incidenteel bezocht dan buitenzwemplekken waarvoor betaald moet worden.

Om te kijken waar de piekdrukke ligt voor de verschillende typen buitenzwemplekken is een uitvraag gedaan naar het moment waarop een buitenzwemplek meestal wordt bezocht. De respondenten is gevraagd dit aan te geven voor de meest bezochte locatie.

Voor alle typen buitenzwemplekken, behalve voor het natuurbad, ligt er een duidelijke focus op het weekend wat betreft bezoek (figuur 3.4). De recreatieplas springt eruit. Ongeveer de helft van de respondenten die een recreatieplas bezoekt, doet dit het vaakst in het weekend. Het natuurbad valt op doordat respondenten daar juist vaker doordeweeks op vrije (vakantie)dagen komen. Het openluchtwembad valt op doordat dit vaker doordeweeks overdag wordt bezocht, wanneer het geen vrije dag is. In de avonden doordeweeks wordt meer gebruik gemaakt de rivieren en kanalen dan van de andere typen buitenzwemplekken.

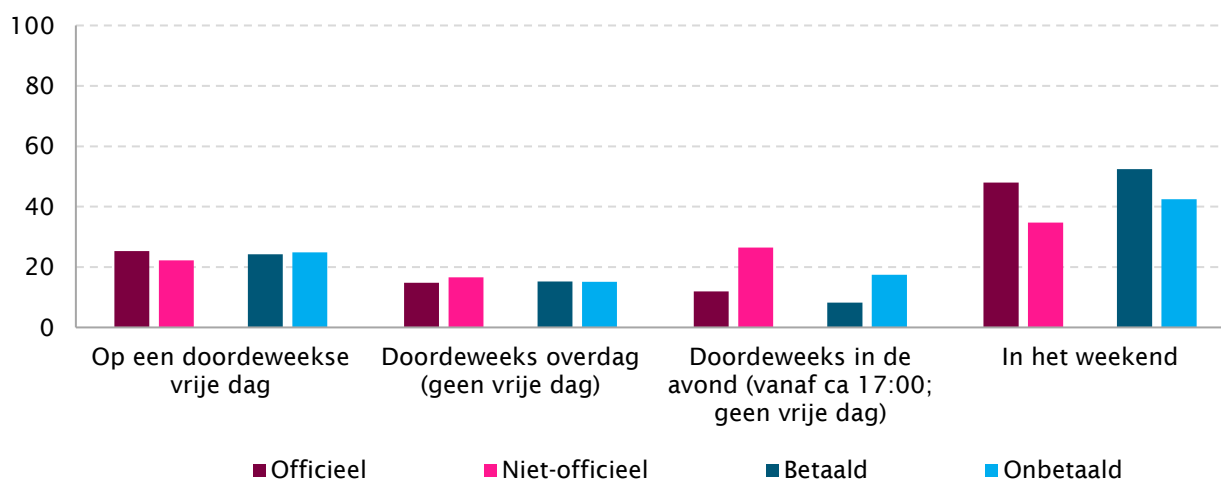
Kijken we naar het moment van de week waarop een officiële buitenzwemplek bezocht wordt, dan blijkt het weekend de favoriete periode (figuur 3.5). De niet-officiële locaties worden relatief vaak doordeweeks in de avond bezocht. Een vergelijkbaar beeld zien we bij het onderscheid tussen betaalde en niet-betaalde locaties. Betaalde locaties worden meestal in het weekend bezocht, terwijl niet-betaalde locaties vaker doordeweeks in de avond worden bezocht.

Figuur 3.4 Moment van week waarop respondenten de meest bezochte buitenzwemplek meestal bezoeken uitgesplitst naar type zwemwater (in procenten, n=1.472)

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

Figuur 3.5 Moment van week waarop respondenten de meest bezochte buitenzwemplek meestal bezoeken uitgesplitst naar categorie zwemwater (in procenten, n=1.472)

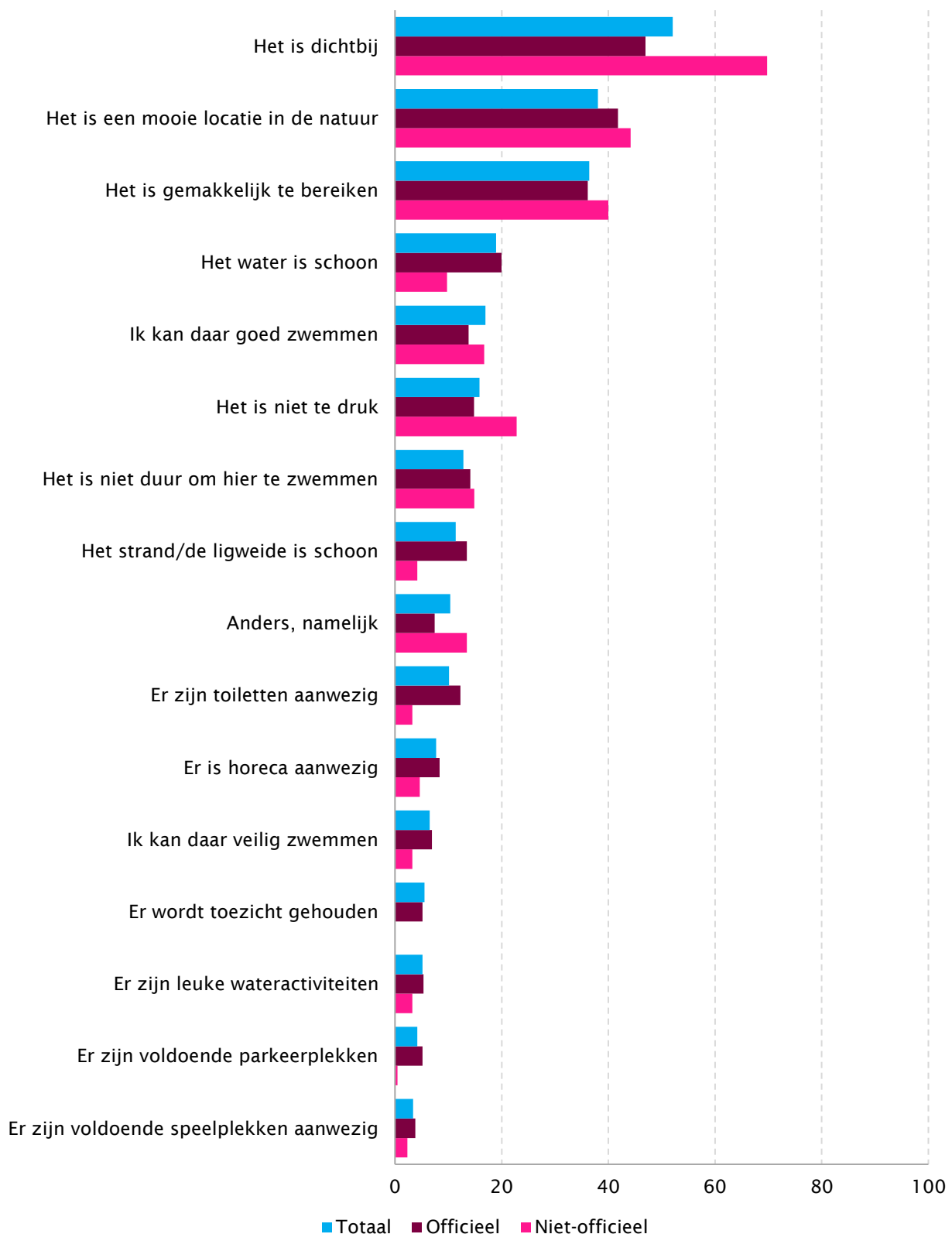

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Gegevens verwerkt door Mulier Instituut.

3.4 Redenen voor bezoek

De belangrijkste reden voor respondenten van het bewonerspanel om gebruik te maken van de meest bezochte buitenzwemplek of openluchtwembad is dat het dichtbij is (figuur 3.6). Ruim de helft van de respondenten heeft deze reden voor hun bezoek genoemd. Voor niet-officiële buitenzwemplekken noemt zeven op de tien respondenten dit als reden voor hun bezoek. Twee andere veel genoemde redenen zijn de mooie locatie van de buitenzwemplek en de goede bereikbaarheid van de plek. Op basis van deze vraag lijkt het voor respondenten minder van belang of er leuke activiteiten te doen zijn, of er voldoende parkeerplekken zijn en of er voldoende speelplekken zijn. Voor de niet-officiële buitenzwemplekken wordt relatief vaak 'het is niet te druk' aangegeven, terwijl schoon water en ligweide/strand juist relatief weinig worden genoemd. De redenen voor bezoek zijn per buitenzwemplek uitgevraagd. In hoofdstuk vijf bij de uiteenzetting van de buitenzwemplekken wordt hier kort op gereflecteerd voor de meest bezochte buitenzwemplekken.

Figuur 3.6 Belangrijkste redenen voor gebruikmaken van een buitenzwemplek in Utrecht of omgeving, totaal en naar type buitenzwemplek (in procenten, meerdere antwoorden mogelijk, n=1.472)

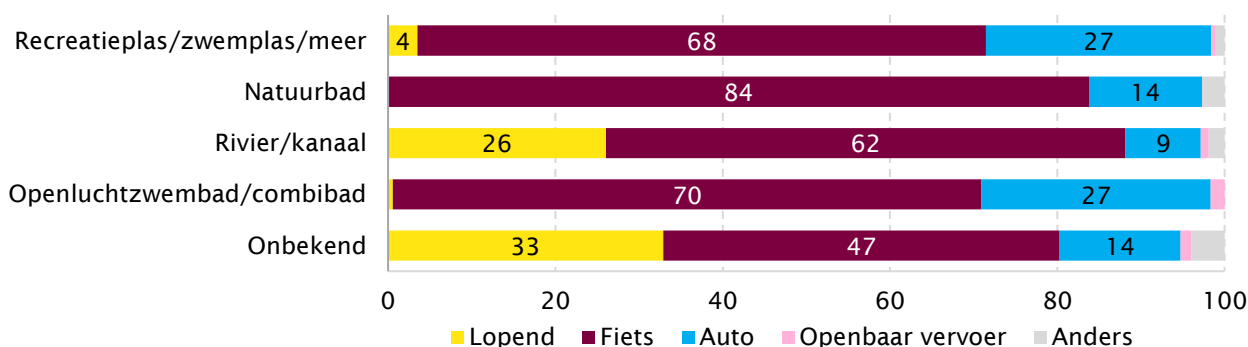
Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

Opmerking: in 'Totaal' zitten de openluchtzwembaden en de 'onbekende buitenzwemplekken'. Deze onbekende plekken zijn de plekken die de respondenten zelf hebben opgegeven en niet in de lijst stonden.

3.5 Vervoermiddel

Twee derde van de respondenten van het bewonerspanel gaat op de fiets naar de meest bezochte buitenzwemplek of openluchtzwembad toe. Daarmee is de fiets het meest genoemde vervoermiddel dat wordt gebruikt. Ongeveer een kwart gaat met de auto. Een klein deel gaat lopend of maakt gebruik van het openbaar vervoer.

Figuur 3.7 Vervoermiddel naar de meest bezochte buitenzwemplek of openluchtzwembad (in procenten, n=1.472)

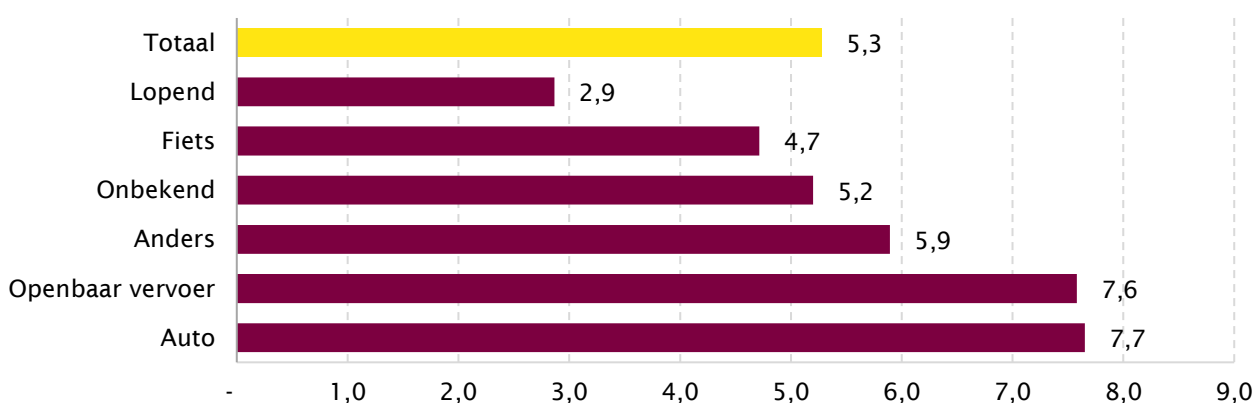
Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

Uitgesplitst naar type zwemwater valt op dat rivieren en kanalen het meest lopend worden bezocht. Naar recreatieplassen en openluchtzwembaden gaan mensen vaker met de auto toe. In de categorie anders vallen voornamelijk mensen die met een vaartuig naar de buitenzwemplek toe gaan.

3.6 Reisafstand

De respondenten van het bewonerspanel reizen gemiddeld 5,3 kilometer naar de meest bezochte buitenzwemplek⁴ (figuur 3.8). Er zit een groot verschil in de afstand die afgelegd wordt naar type vervoermiddel. Te voet wordt gemiddeld 2,9 kilometer afgelegd, terwijl met de auto ruim 7,5 kilometer wordt overbrugd.

Figuur 3.8 Gemiddelde reisafstand (km) naar de meest bezochte buitenzwemplek of openluchtzwembad, naar vervoermiddel (n=1.231)

⁴ Afstanden kunnen alleen berekend worden, wanneer de meest bezochte locatie een van de vooraf gedefinieerde zwemlocaties in Utrecht en directe omgeving betrof.

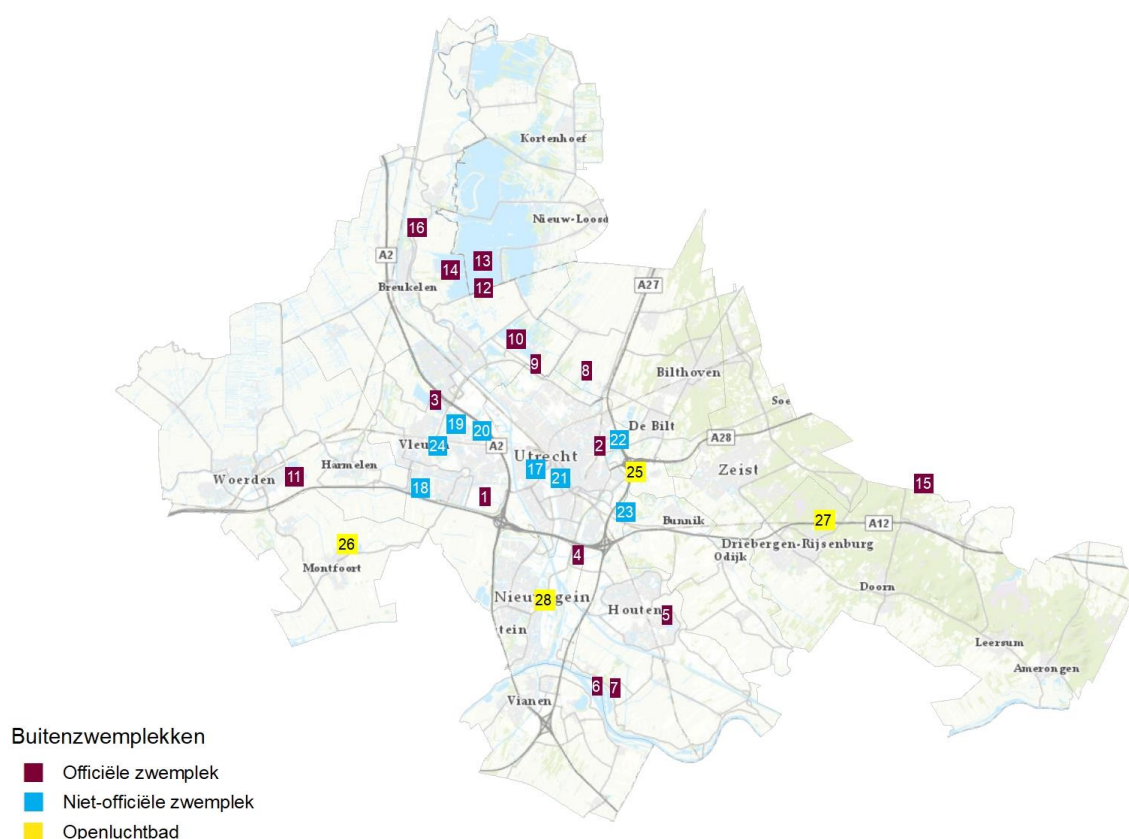
4. Aanbod aan buitenzwemwater

In dit hoofdstuk beschrijven we de buitenzwemwaterplekken in en in de directe omgeving van de gemeente Utrecht. We maken daarbij onderscheid in officiële zwemplekken, niet-officiële zwemplekken en openluchtzwembaden. De niet-officiële zwemplekken zijn zwemplekken die niet door de provincie als officiële zwemplek zijn aangewezen, maar waarvan bij de gemeente bekend is dat hier gezwommen wordt.

4.1 Buitenzwemplekken in kaart gebracht

In Utrecht en omgeving zijn 16 officiële zwemplekken (kaart 4.1). Drie van deze zwemplekken liggen in de gemeente Utrecht. Daarnaast zijn acht plekken in het onderzoek meegenomen, waarvan de gemeente weet dat er gezwommen wordt, maar die niet door de provincie zijn aangewezen als officiële zwemplekken. Zwembad de Krommerijn is het enige openluchtzwembad in de gemeente; in omliggende gemeenten zijn nog drie openluchtzwembaden aanwezig.

Kaart 4.1 Overzicht buitenzwemplekken in Utrecht en directe omgeving in 2019

Bron: zwemwater.nl en gemeente Utrecht, 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

Opmerking: de nummers op de kaart corresponderen met de nummers in tabel 4.1.

De buitenzwemplekken zijn in te delen naar type buitenwater (overeenkomstig paragraaf 2.1), naar toegankelijkheid (vrije toegang of betaald) en omvang (tabel 4.1). De omvang van een zwemplek geeft idealiter inzicht in hoeveel bezoekers op een dag maximaal terecht kunnen. De zwemwaterprofielen van de officiële zwemlocaties zijn geraadpleegd om dit maximale aantal te verkrijgen. De

zwemwaterprofielen geven echter, in plaats van het maximale aantal bezoekers, vaak het aantal bezoekers op een topdag weer. Dit laatste geeft wel aan hoeveel mensen er op dat moment waren, maar niet of er nog meer bezoekers terecht zouden kunnen. Naast de zwemwaterprofielen is het provinciale onderzoek naar zwemwater in de openlucht (Hoenderkamp, 2011) gebruikt om de omvang van de zwemplekken te bepalen. Voor de buitenzwemplekken is ook een grove indeling naar voorzieningenniveau gebruikt. Een buitenzwemplek met een sobere inrichting heeft een strandje/ligweide met (mobiele) toiletten, maar geen speeltoestellen of horecavoorziening. Buitenzwemplekken met een hoog voorzieningenniveau hebben een ligweide, speelvoorzieningen, horeca, toiletten, parkeergelegenheid en douches. Buitenzwemplekken met een paar speeltoestellen en een kleine horecavoorziening zijn in de categorie ‘middel’ ingedeeld.

Strijkviertelplas, voorzieningenniveau: sober

Bron: www.zwemwater.nl

De Kikker, voorzieningenniveau: middel

Bron: www.zwemwater.nl

Down Under, voorzieningenniveau: hoog

Bron: www.downunder.nl

Tabel 4.1 Buitenzwemplekken in gemeente Utrecht en directe omgeving in 2019

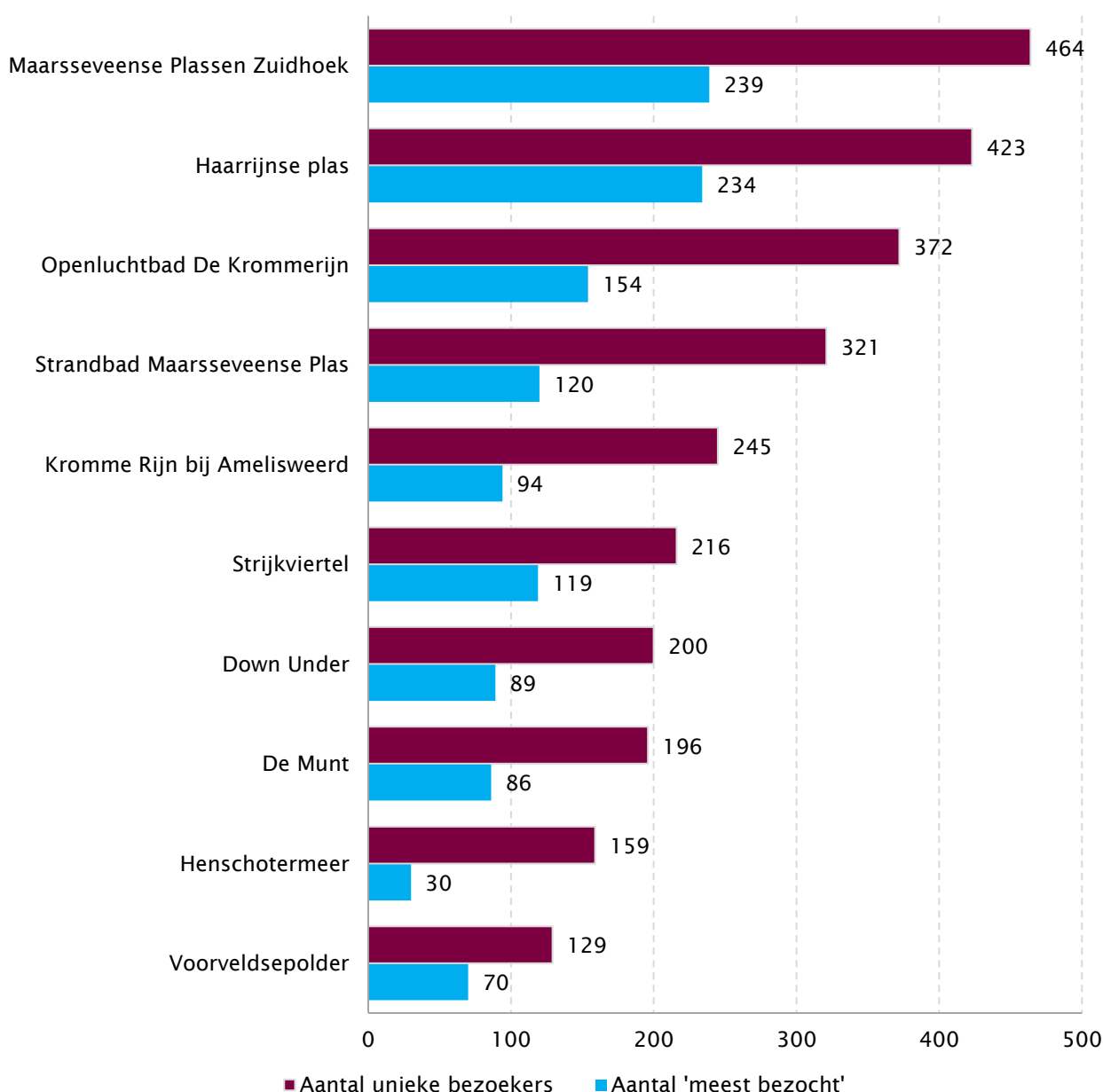
ID	Zwemplek	Gemeente	Type	Soort	Betaald	Voorzieningen	Omvang
1	Strijkviertelplas	Utrecht (Leidsche Rijn)	officieel	recreatieplas	nee	sober	750
2	Voorveldse Polder	Utrecht (Noordoost)	officieel	speelvijver	nee	sober	50
3	Haarrijnse plas	Utrecht (Vleuten-De Meern)	officieel	recreatieplas	nee	hoog	5.000
4	Down Under	Nieuwegein	officieel	recreatieplas	ja	hoog	3.000
5	Rietplas Strand	Houten	officieel	recreatieplas	nee	middel	500
6	Tull en 't Waal	Houten	officieel	rivier	nee	middel	1.500
7	Honswijkerplas	Houten	officieel	recreatieplas	nee	middel	1.000
8	De Kikker	De Bilt	officieel	natuurbad	ja	middel	700
9	Maarsseveense Plassen Zuidhoek	Stichtse Vecht	officieel	recreatieplas	nee	sober	500
10	Strandbad Maarsseveense Plas	Stichtse Vecht	officieel	recreatieplas	ja	hoog	10.000
11	Cattenbroek	Woerden	officieel	recreatieplas	nee	sober	650
12	Strand De Strook, Loosdrechtse Plassen	Wijdmeren	officieel	recreatieplas	nee	hoog	4.000
13	Strand Meent, Loosdrechtse Plassen	Wijdmeren	officieel	recreatieplas	nee	middel	600
14	Zwembad De Meent, Loosdrechtse Plassen	Wijdmeren	officieel	natuurbad	ja	hoog	350
15	Henschotermeer	Woudenberg	officieel	meer	ja	hoog	30.000
16	Zwemlust Nieuwersluis	Stichtse Vecht	officieel	natuurbad	ja	hoog	800
17	De Munt	Utrecht (West)	niet-officieel	kanaal	nee	-	200
18	Plas Veldhuizen (veldhuizerpark)	Utrecht (Vleuten-De Meern)	niet-officieel	zwemplas	nee	-	
19	Musicalkade	Utrecht (Leidsche Rijn)	niet-officieel	kanaal	nee	-	
20	Overige grote wateren Terwijde	Utrecht (Leidsche Rijn)	niet-officieel	kanaal	nee	-	
21	Veilinghaven	Utrecht (Zuidwest)	niet-officieel	kanaal	nee	-	
22	Water rondom camping de Berenkuil	Utrecht (Noordoost)	niet-officieel	zwemplas	nee	-	
23	Kromme Rijn bij Amelisweerd	Utrecht (Oost)	niet-officieel	rivier	nee	-	200-300
24	Vikingrijn Maximapark	Utrecht (Vleuten-De Meern)	niet-officieel	rivier	nee	-	
25	Zwembad De Krommerijn	Utrecht (Oost)	openluchtwembad	openluchtwembad	Ja	-	4.000
26	Het Knopenbad	Montfoort	openluchtwembad	openluchtwembad	ja	-	nb
27	Openluchtwembad Zwembad de Zwoer	Driebergen-Rijssenburg	openluchtwembad	combizwembad	ja	-	1.500
28	Openluchtwembad van Merwestein	Nieuwegein	openluchtwembad	combizwembad	ja	-	nb

Bron: www.zwemwater.nl, zwemwaterprofielen buitenzwemplekken, beheerders zwemplekken, 2019.

4.2 Kenmerken gebruik meest bezochte buitenzwemplekken

Van de buitenzwemplekken die door meer dan honderd respondenten van het bewonerspanel in de periode mei tot en met september 2019 zijn bezocht (figuur 4.1), is een nadere analyse gemaakt (paragrafen 4.2.1 tot en met 4.2.9). Van de respondenten die de betreffende buitenzwemplek als 'meest bezocht' hebben aangegeven zijn de herkomst (wijk), gemiddelde reisafstand naar de buitenzwemplek en de belangrijkste redenen voor bezoek in kaart gebracht⁵.

Figuur 4.1 Bezoek aan buitenzwemplekken door respondenten bewonerspanel in de periode mei-september 2019 (in aantallen)

⁵ Henschotermeer is niet verder geanalyseerd omdat het aantal respondenten dat deze zwemplek het meest heeft bezocht, te klein is.

4.2.1 Maarsseveense Plassen - Zuidhoek

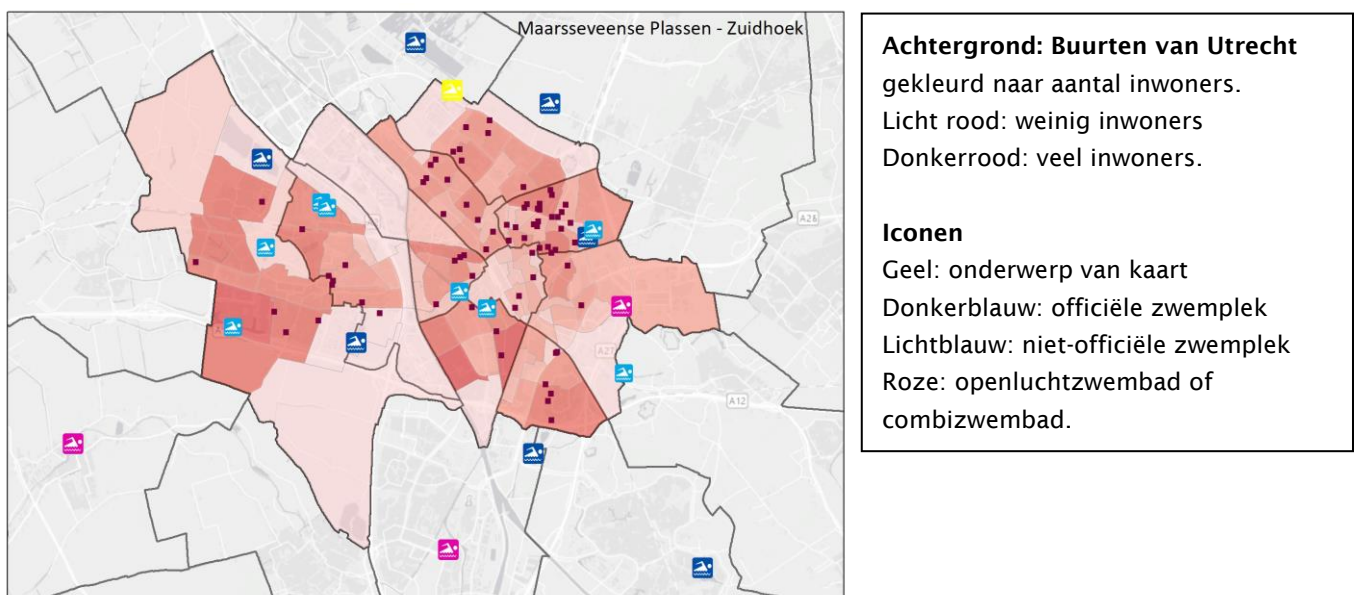
Zwemlocatie Zuidhoek in de Maarsseveense Plassen is een populaire zwemplek vanuit Utrecht. Bijna een derde van de respondenten heeft de Zuidhoek tussen mei en september 2019 bezocht (32%). Ook jongeren weten de plas zelfstandig te vinden (17% van uniek bezoek aan buitenzwemplek door jongeren). Kaart 4.2 laat duidelijk zien dat bezoekers vooral uit de wijken ten oosten van het Amsterdam-Rijnkanaal komen. Vanuit de wijken Noordwest en Noordoost is het bezoek (van de respondenten) het hoogst. In tegenstelling tot de meeste andere plassen wordt 'de mooie locatie in de natuur' het vaakst als reden voor bezoek aangegeven. Veruit de meeste respondenten komen met de fiets naar de Zuidhoek.

Tabel 4.2 Kenmerken bezoek Maarsseveense Plassen - Zuidhoek, volgens respondenten bewonerspanel waarvoor locatie de meeste bezochte locatie is in periode mei-september 2019 (in procenten en kilometers, n=238)

Maarsseveense Plassen - Zuidhoek	
<i>Herkomst (%)</i>	
Noordwest	30
Noordoost	22
Binnenstad	11
Overvecht	11
Gemiddelde afstand (km)	6,9
<i>Vervoermiddel (%)</i>	
Te voet	2
Fiets	83
Auto	13
Auto	13
Belangrijkste redenen (meerdere antwoorden mogelijk)	Het is een mooie locatie in de natuur (64%) Het is dichtbij (44%)

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Gegevens verwerkt door Mulier Instituut.

Kaart 4.2 Herkomst bezoekers (meest bezocht) Maarsseveense Plassen - Zuidhoek

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

4.2.2 Haarrijnse Plas

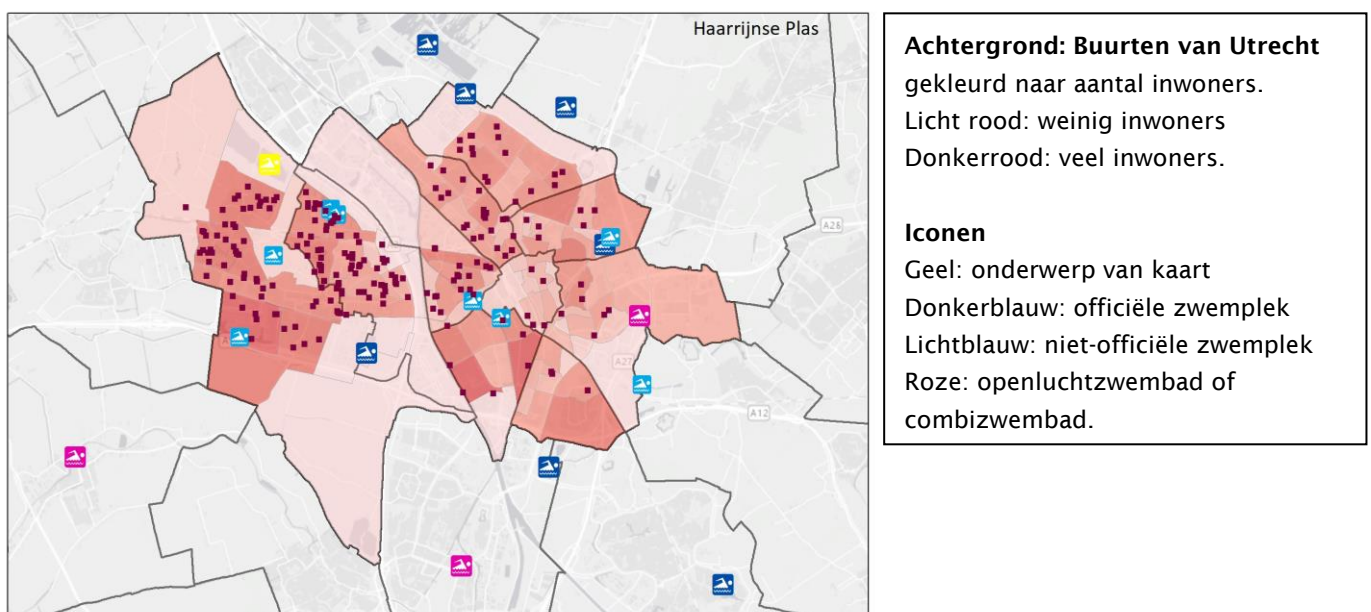
Door de ligging aan de westkant van de gemeente Utrecht, trekt de Haarrijnse Plas vooral bezoekers uit de wijken Leidsche Rijn en Vleuten-de Meern (tabel 4.3). De plas wordt veel bezocht; 29% van de respondenten van het bewonerspanel heeft afgelopen zomer een bezoek gebracht aan deze recreatieplas. Ook door jongeren wordt de Haarrijnse Plas relatief veel zelfstandig bezocht (31% van uniek bezoek aan buitenzwemplek door jongeren). Een derde van de respondenten bezoekt de recreatieplas met de auto, bijna twee derde met de fiets.

Tabel 4.3 Kenmerken bezoek Haarrijnse Plas, volgens respondenten bewonerspanel waarvoor locatie de meeste bezochte locatie is in de periode mei-september 2019 (in procenten en kilometers, n=231)

	Haarrijnse Plas
<i>Herkomst (%)</i>	
Leidsche Rijn	32
Vleuten-De Meern	31
Noordwest	10
West	8
Gemiddelde afstand (km)	6,5
<i>Vervoermiddel (%)</i>	
Te voet	3
Fiets	63
Auto	33
Belangrijkste redenen (meerdere antwoorden mogelijk)	Het is dichtbij (55%)
	Het is gemakkelijk te bereiken (44%)

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

Kaart 4.3 Herkomst bezoekers (meest bezocht) Haarrijnse Plas

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

4.2.3 Openluchtwembad De Krommerijn

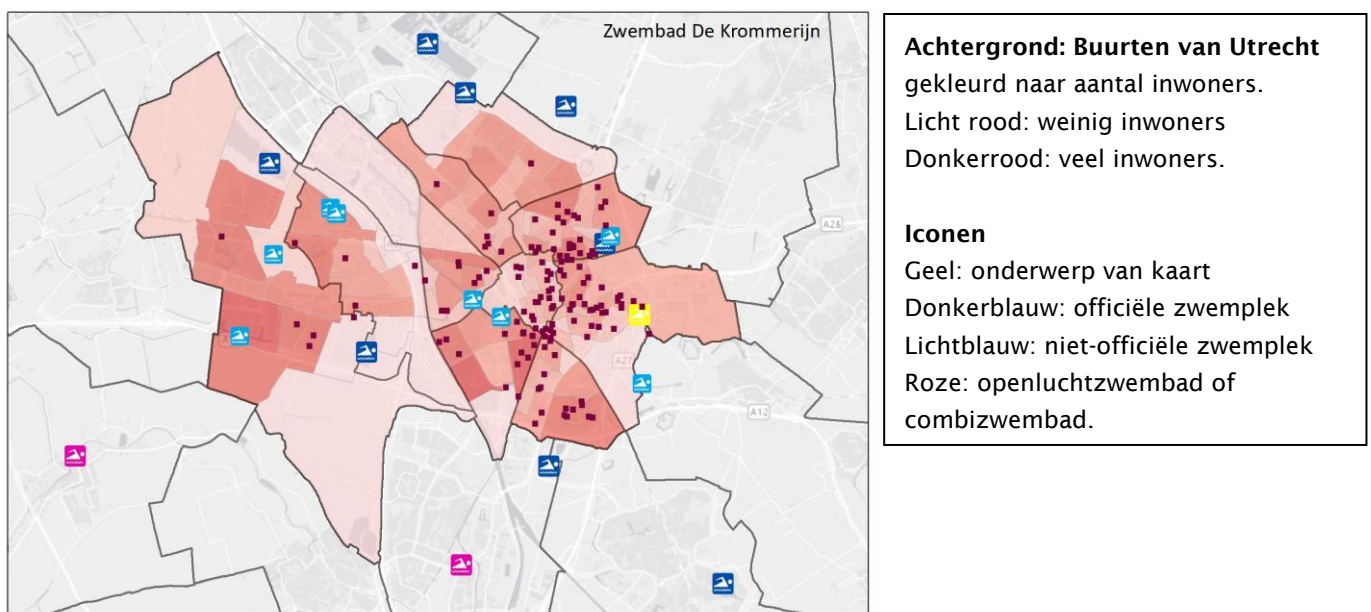
Openluchtwembad De Krommerijn is door ruim een kwart van de respondenten bezocht (26%). Ook jongeren weten het zwembad veelvuldig zelfstandig te vinden (26% van uniek bezoek aan buitenzwemplek door jongeren). Het zwembad trekt vooral bezoekers uit de oostkant van Utrecht. De meeste bezoekers gebruiken de fiets als vervoermiddel naar het zwembad. Belangrijke redenen om het openluchtwembad te bezoeken zijn de nabijheid en dat er goed gezwommen kan worden.

Tabel 4.4 Kenmerken bezoek openluchtwembad De Krommerijn, volgens respondenten bewonerspanel waarvoor locatie de meeste bezochte locatie is in de periode mei-september 2019 (in procenten en kilometers, n=151)

	De Krommerijn
<i>Herkomst (%)</i>	
Oost	27
Noordoost	19
Binnenstad	15
Zuid	12
Gemiddelde afstand (km)	3,6
<i>Vervoermiddel (%)</i>	
Te voet	0
Fiets	82
Auto	17
Belangrijkste redenen (meerdere antwoorden mogelijk)	Het is dichtbij (60%) Ik kan daar goed zwemmen (39%)

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

Kaart 4.4 Herkomst bezoekers (meest bezocht) De Krommerijn

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

4.2.4 Strandbad Maarsseveense Plassen

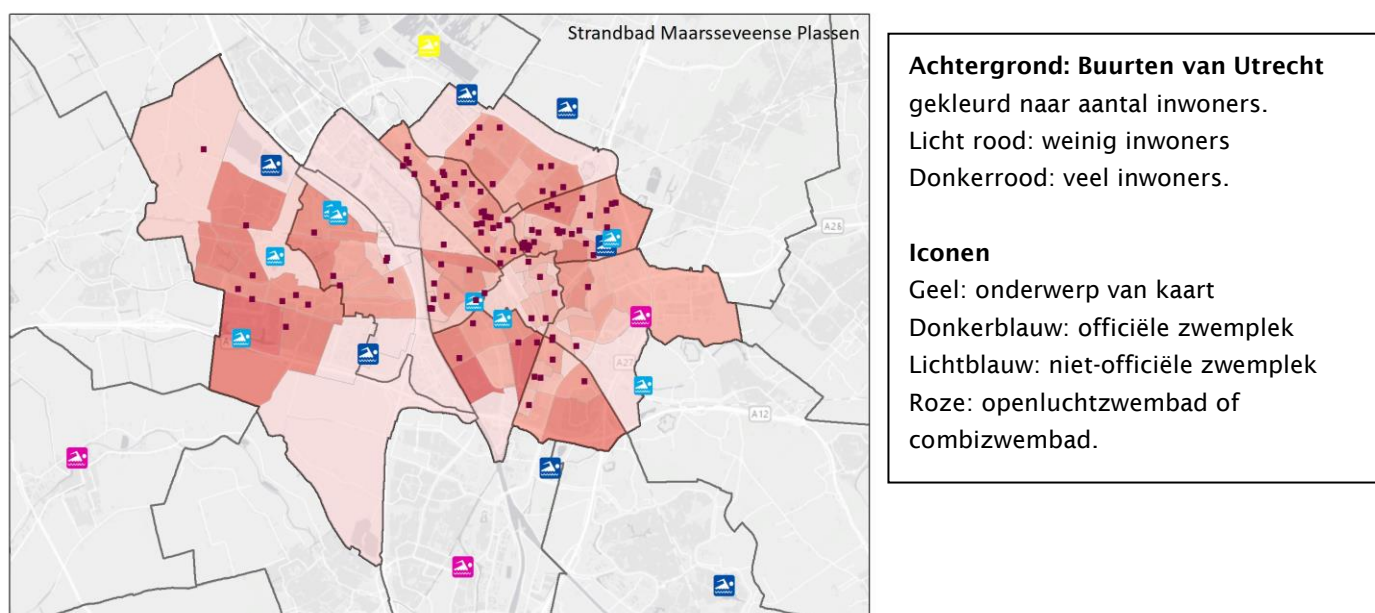
Zwemlocatie Strandbad Maarsseveense Plassen is een populaire (betaalde) zwemplek vanuit Utrecht. Bijna een vierde van de respondenten heeft het Strandbad tussen mei en september 2019 bezocht (22%). Ook jongeren weten de plas zelfstandig te vinden (14% van uniek bezoek aan buitenzwemplek door jongeren). Kaart 4.5 laat duidelijk zien dat bezoekers vooral uit de oostelijke helft van Utrecht komen. Vanuit de wijken Noordwest en Noordoost is het bezoek (van de respondenten) het hoogst. In tegenstelling tot de meeste andere plassen wordt 'de mooie locatie in de natuur' het meest als reden voor bezoek aangegeven. Vergeleken met andere buitenzwemplekken komen veel bezoekers met de auto.

Tabel 4.5 Kenmerken bezoek Strandbad Maarsseveense Plassen, volgens respondenten bewonerspanel waarvoor locatie de meeste bezochte locatie is in de periode mei-september 2019 (in procenten en kilometers, n=120)

	Strandbad Maarsseveense Plassen
<i>Herkomst (%)</i>	
Noordwest	31
Noordoost	21
Overvecht	9
West	9
Gemiddelde afstand (km)	5,6
<i>Vervoermiddel (%)</i>	
Te voet	2
Fiets	56
Auto	41
Belangrijkste redenen (meerdere antwoorden mogelijk)	Het is een mooie locatie in de natuur (41%) Het is dichtbij (34%)

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

Kaart 4.5 Herkomst bezoekers (meest bezocht) Strandbad Maarsseveense Plassen

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

4.2.5 Kromme Rijn bij Amelisweerd

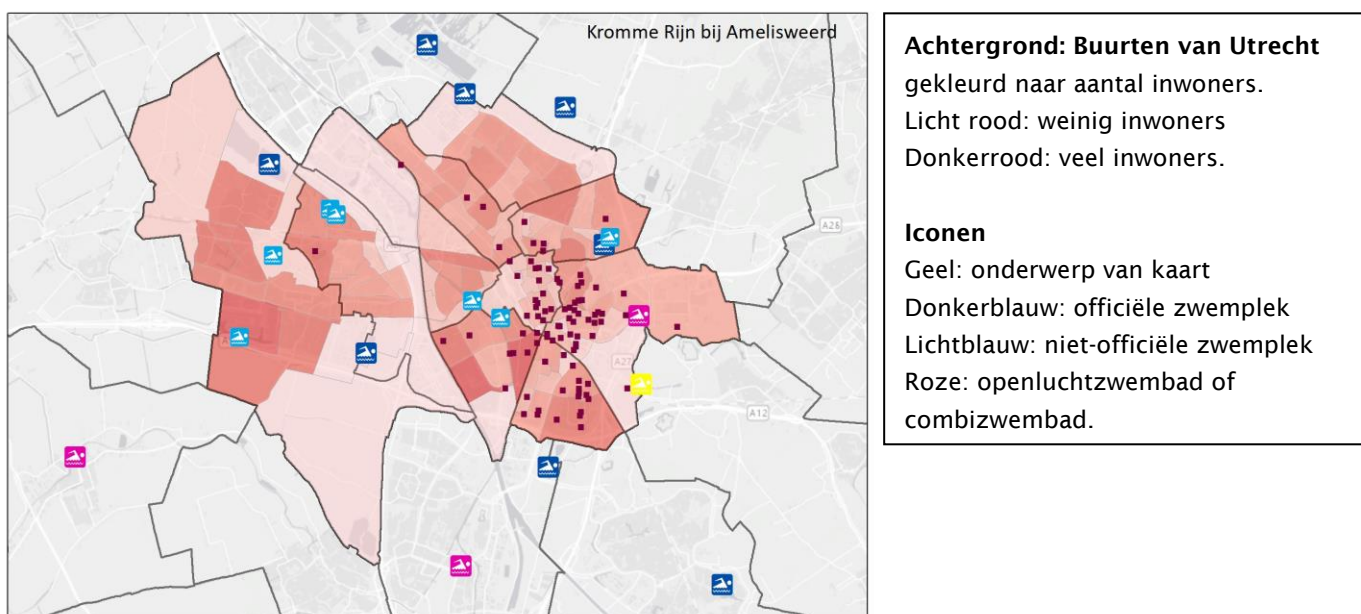
Van de respondenten van het bewonerspanel heeft 17 procent de niet-officiële zwemplek Kromme Rijn bij Amelisweerd in de zomer van 2019 bezocht. Ook jongeren weten de plas zelfstandig te vinden (14% van uniek bezoek aan buitenzwemplek door jongeren). Kaart 4.6 laat duidelijk zien dat bezoekers vooral uit de oostelijke helft van Utrecht komen. Vanuit de wijken Oost is het bezoek (van de respondenten) het hoogst. De mooie locatie in de natuur is voor 69 procent van de respondenten de reden om deze zwemplek te bezoeken. Veruit de meeste bezoekers komen met de fiets.

Tabel 4.6 Kenmerken bezoek Kromme Rijn bij Amelisweerd volgens respondenten bewonerspanel waarvoor locatie de meeste bezochte locatie is in de periode mei-september 2019 (in procenten en kilometers, n=93)

	Kromme Rijn bij Amelisweerd
<i>Herkomst (%)</i>	
Oost	42
Zuid	22
Binnenstad	17
Zuidwest	11
Gemiddelde afstand (km)	3,6
<i>Vervoermiddel (%)</i>	
Te voet	10
Fiets	82
Auto	6
Belangrijkste redenen (meerdere antwoorden mogelijk)	Het is een mooie locatie in de natuur (74%) Het is dichtbij (60%)

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

Kaart 4.6 Herkomst bezoekers (meest bezocht) Kromme Rijn bij Amelisweerd

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

4.2.6 Strijkviertelplas

In de zomer van 2019 heeft 15 procent van de respondenten van het bewonerspanel de Strijkviertelplas bezocht. Van alle unieke bezoeken die jongeren (12-17 jaar) zelfstandig aan een buitenzwemplek hebben gebracht, bestaat zeventien procent uit bezoek aan de Strijkviertelplas.

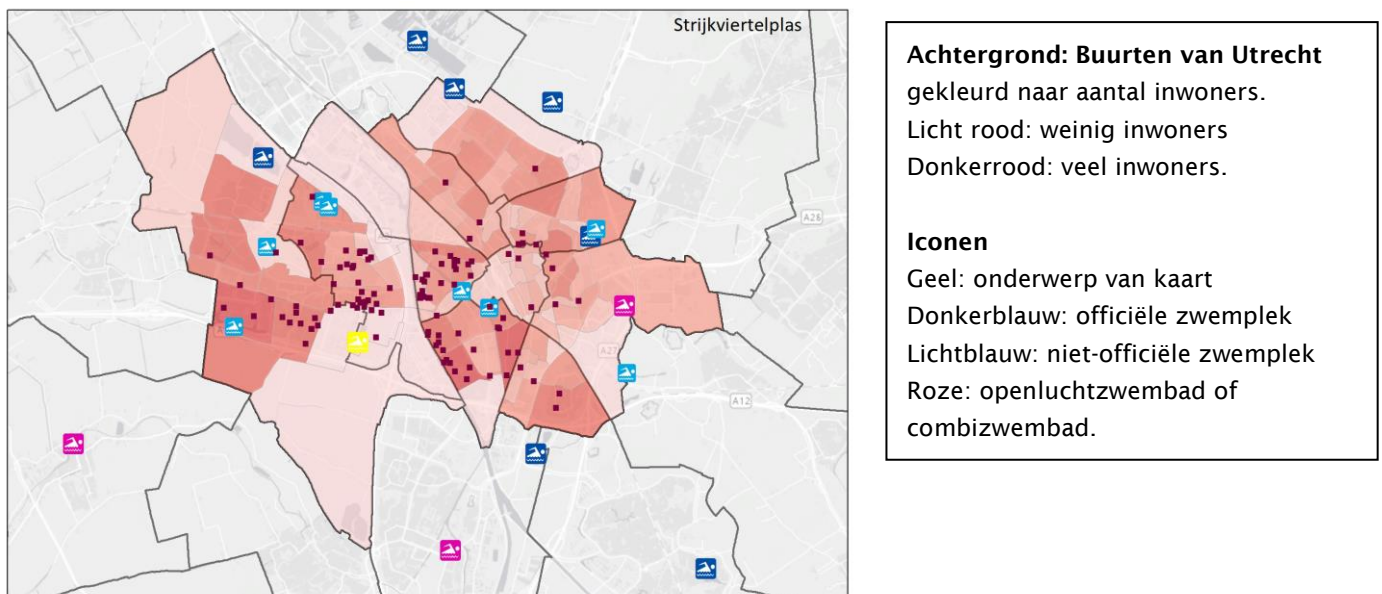
De respondenten van het bewonerspanel die de Strijkviertelplas bezoeken, komen vooral uit de wijken Leidsche Rijn, West, Zuidwest en Vleuten-De Meern (tabel 4.7 en kaart 4.7). De plas is daarmee vooral populair voor inwoners voor het zuidelijke en westelijke deel van Utrecht. De gemiddelde afstand die deze bezoekers afleggen is 4,0 kilometer, waarmee de plas, net als veel andere plassen, door veel bezoekers per fiets bezocht wordt.

Tabel 4.7 Kenmerken bezoek Strijkviertelplas, volgens respondenten bewonerspanel waarvoor locatie de meeste bezochte locatie is in de periode mei-september 2019 (in procenten en kilometers, n=119)

	Strijkviertelplas
<i>Herkomst (%)</i>	
Leidsche Rijn	28
West	21
Zuidwest	18
Vleuten-De Meern	16
Gemiddelde afstand (km)	4,0
<i>Vervoermiddel (%)</i>	
Te voet	5
Fiets	77
Auto	17
Belangrijkste redenen (meerdere antwoorden mogelijk)	Het is dichtbij (61%) Het is gemakkelijk te bereiken (37%)

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

Kaart 4.7 Herkomst bezoekers (meest bezocht) Strijkviertelplas

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

4.2.7 Down Under

Veertien procent van de respondenten van het bewonerspanel heeft in de zomer van 2019 Down Under bezocht. Van alle unieke bezoeken die jongeren (12-17 jaar) zelfstandig aan een buitenzwemplek hebben gebracht, bestaat 15 procent uit bezoek aan Down Under.

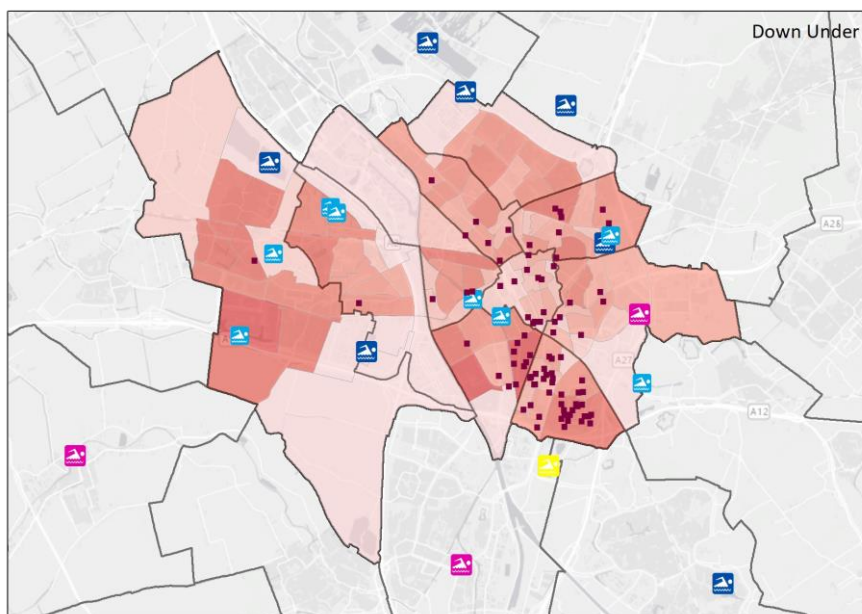
De respondenten van het bewonerspanel die Down Under bezoeken, komen vooral uit de wijken Zuid (tabel 4.8 en kaart 4.8). De plas is daarmee vooral populair voor inwoners uit het zuidelijke deel van Utrecht. Veel bezoekers komen met de fiets, al wordt de plas relatief vaak met de auto bezocht.

Tabel 4.8 Kenmerken bezoek Down Under, volgens respondenten bewonerspanel waarvoor locatie de meeste bezochte locatie is in de periode mei-september 2019 (in procenten en kilometers, n=89)

	Down Under
<i>Herkomst (%)</i>	
Zuid	44
Binnenstad	13
Zuidwest	13
Gemiddelde afstand (km)	4,4
<i>Vervoermiddel (%)</i>	
Te voet	1
Fiets	78
Auto	21
Belangrijkste redenen (meerdere antwoorden mogelijk)	Het is dichtbij (56%)
	Het is gemakkelijk te bereiken (46%)

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

Kaart 4.8 Herkomst bezoekers (meest bezocht) Down Under

Achtergrond: Buurten van Utrecht
gekleurd naar aantal inwoners.
Licht rood: weinig inwoners
Donkerrood: veel inwoners.

Iconen
Geel: onderwerp van kaart
Donkerblauw: officiële zwemplek
Lichtblauw: niet-officiële zwemplek
Roze: openluchtzwembad of combizwembad.

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

4.2.8 De Munt

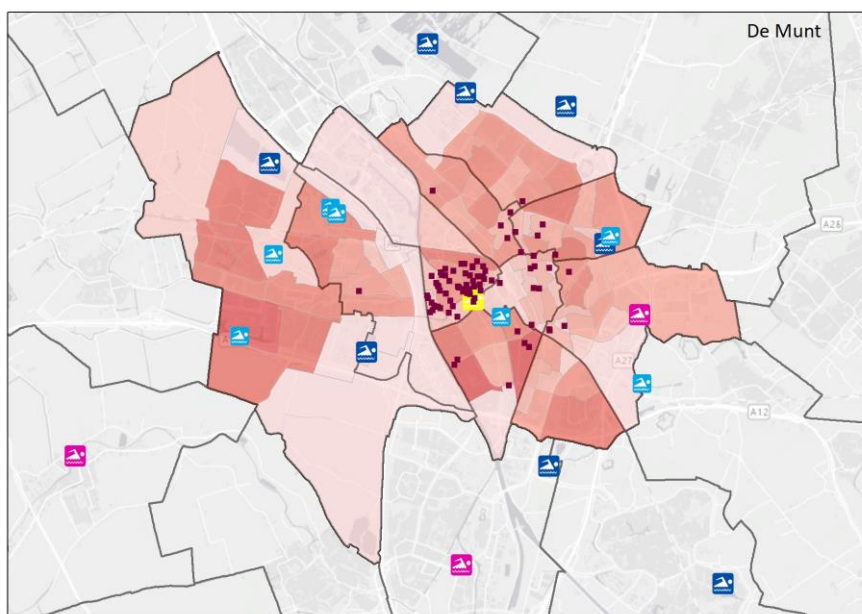
De niet-officiële locatie De Munt is door 13 procent van de respondenten bezocht. Onder jongeren is deze locatie relatief populair om zelfstandig te bezoeken (18% van uniek bezoek aan buitenzwemplek door jongeren). De Munt trekt vooral zwemmers uit de directe omgeving (wijk West). Met een gemiddelde afstand van 1,5 kilometer komen veel bezoekers met de fiets of lopend.

Tabel 4.9 Kenmerken bezoek De Munt, volgens respondenten bewonerspanel waarvoor locatie de meeste bezochte locatie is in de periode mei-september 2019 (in procenten en kilometers, n=86)

	De Munt
<i>Herkomst (%)</i>	
West	65
Binnenstad	10
Zuidwest	7
Gemiddelde afstand (km)	1,5
<i>Vervoermiddel (%)</i>	
Te voet	42
Fiets	50
Auto	5
Belangrijkste redenen (meerdere antwoorden mogelijk)	Het is dichtbij (79%)
	Het is gemakkelijk te bereiken (45%)

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

Kaart 4.9 Herkomst bezoekers (meest bezocht) De Munt

Achtergrond: Buurten van Utrecht
gekleurd naar aantal inwoners.
Licht rood: weinig inwoners
Donkerrood: veel inwoners.

Iconen
Geel: onderwerp van kaart
Donkerblauw: officiële zwemplek
Lichtblauw: niet-officiële zwemplek
Roze: openluchtzwembad of combi-zwembad.

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

4.2.9 Voorveldse Polder

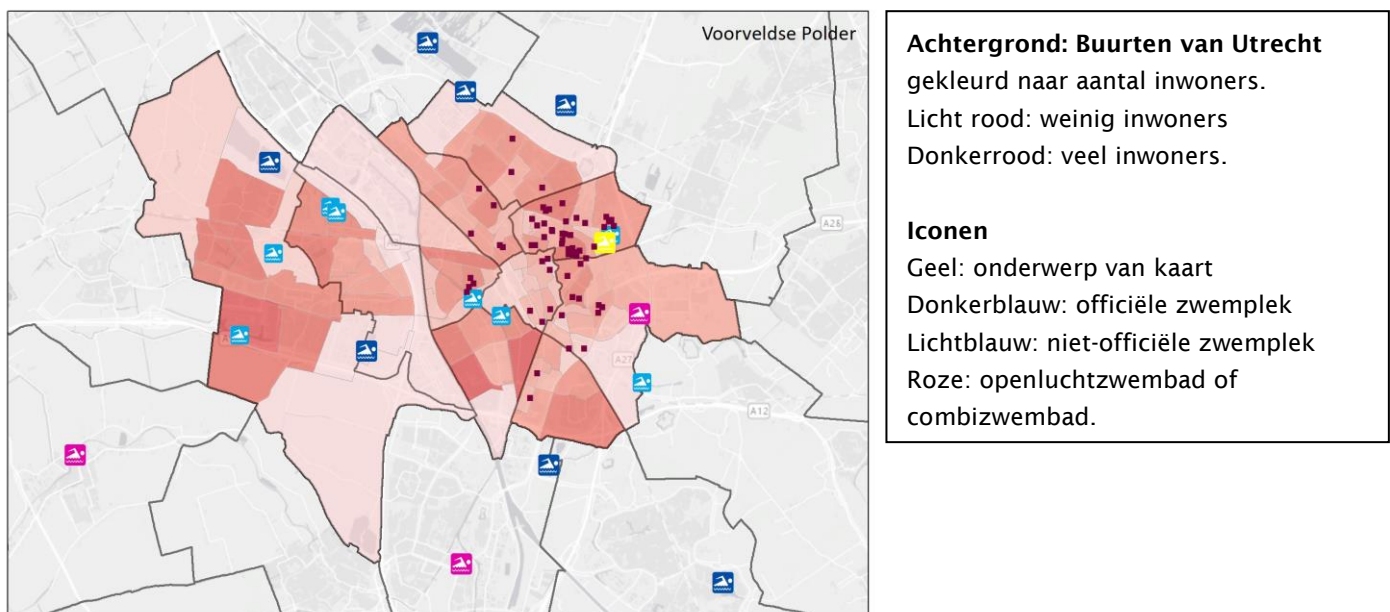
De Voorveldse Polder is door 9 procent van de respondenten bezocht. Onder jongeren (12-17 jaar) is deze locatie niet populair om zelfstandig te bezoeken (5% van uniek bezoek aan buitenzwemplek door jongeren). De Voorveldse Polder trekt vooral zwemmers uit de directe omgeving (wijk Noordoost). Met een gemiddelde afstand van 2,1 kilometer komen veel bezoekers met de fiets. Omdat de zwemplek populair is onder ouders met jonge kinderen, komen relatief veel bezoekers met de auto.

Tabel 4.10 Kenmerken bezoek Voorveldse Polder, respondenten bewonerspanel waarvoor locatie de meeste bezochte locatie is in de periode mei-september 2019 (in procenten en kilometers, n=70)

	Voorveldse Polder
<i>Herkomst (%)</i>	
Noordoost	54
Oost	16
Binnenstad	9
Gemiddelde afstand (km)	2,1
<i>Vervoermiddel (%)</i>	
Te voet	10
Fiets	64
Auto	26
Belangrijkste redenen (meerdere antwoorden mogelijk)	Het is dichtbij (57%)
	Het is gemakkelijk te bereiken (37%)

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

Kaart 4.10 Herkomst bezoekers (meest bezocht) Voorveldse Polder

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

4.3 De beheerders aan het woord

Van de negen meest bezochte buitenzwemplekken is bij beheerders navraag gedaan over een aantal kenmerken van de zwemplek. De beheerders is gevraagd om op enkele uitkomsten van het bewonerspanel te reflecteren en om enkele aanvullende kenmerken van de buitenzwemplekken.

Maarsseveense Plassen- Zuidhoek

De beheerder (Recreatie Midden Nederland) geeft aan dat er maximaal 300 tot 500 mensen kunnen recreëren en gaan zwemmen op de kopse kant van de grote plas. Afgelopen zomer is op meerdere dagen de maximale capaciteit bereikt. Dit is op warme zomerse dagen, met temperaturen tussen ongeveer 23 en 35 graden. Omdat rond de grote plas veel bomen staan die beschutting en verkoeling geven, is het ook met hoge temperaturen een aangename plek om te vertoeven. Tijdens echt hoge temperaturen, boven de 35 graden, wordt het bezoek wel iets minder, maar niet veel. De plas wordt het meest in het weekend bezocht, maar in de vakanties is het ook doordeweeks en tot laat op de avond nog druk. De meeste bezoekers komen op de fiets vanuit Utrecht (Overvecht), maar ook vanaf Maarssen en Westbroek. In de directe omgeving van de kop van de grote plas is geen parkeergelegenheid, de dichtstbijzijnde parkeergelegenheid is bij het Strandbad, op bijna 1,5 kilometer afstand.

De waterkwaliteit van de buitenzwemplek is goed; er zijn de afgelopen jaren geen problemen geweest.

Haarrijnse plas

Recreatie Midden Nederland is beheerder van de Haarrijnse Plas. De beheerder schat dat er maximaal tussen vijfduizend en zevenduizend bezoekers gelijktijdig gebruik kunnen maken van de Haarrijnse Plas. Afgelopen zomer is op ongeveer vijftien dagen de maximale capaciteit bereikt. Veel bezoekers komen uit Utrecht (Vleuten, Leidsche Rijn en in mindere mate uit De Meern en Overvecht) en Maarssen. Veel bezoekers komen op de fiets, mede doordat er te weinig parkeergelegenheid is. De beheerder herkent het beeld dat het bezoek tijdens hittegolven gemiddeld lager is en het vooral druk is tijdens weekenddagen met een temperatuur tussen de 25 en 30 graden. In 2018 zijn extra bomen geplant om extra beschutting te creëren. De waterkwaliteit van de buitenzwemplek is goed; er zijn de afgelopen jaren geen problemen geweest. Er ligt een plan van de gemeente Utrecht voor herinrichting van het gebied.

Openluchtwembad De Krommerijn

De locatiemanager (gemeente Utrecht) geeft aan dat er ongeveer vierduizend bezoekers op het gehele terrein terecht kunnen. De maximale capaciteit is afgelopen zomer niet gebruikt, maar op negen dagen zijn er wel ruim 3.500 bezoekers geweest. Dagen waarop het warmer is dan dertig graden, zijn de drukste dagen in het zwembad. Buiten de schoolvakanties is het vooral druk in het weekend. In de vakanties is het ook doordeweeks druk. Er is geen zicht op waar de bezoekers vandaan komen. De meeste bezoekers komen op de fiets, mede doordat er onvoldoende parkeergelegenheid voor auto's is. Het bad is aantrekkelijker gemaakt door uitbreiding van de beachsportmogelijkheden. Door bomen is er voldoende beschutting tegen de zon.

De Krommerijn wordt in de winterperiode geëxploiteerd door de Stichting Exploitatie Krommerijn. In de zomerperiode is de exploitatie in handen van de gemeente Utrecht. In 2013 is het zwembad gerenoveerd en is een overkapping geplaatst, waardoor het zwembad in de winter overdekt is en in de zomer een openluchtwembad.

Strandbad Maarsseveense Plassen

Recreatie Midden Nederland is beheerder van het Strandbad. Op een drukke dag zijn er tussen de zes- en achtduizend bezoekers, dan is ongeveer 90 procent van de capaciteit gebruikt. Afgelopen zomer is dat op zeven dagen voorgekomen. Buiten de schoolvakanties is het vooral druk in het weekend. In de vakanties is het ook doordeweeks druk. De maximum temperatuur heeft niet veel invloed op het aantal bezoekers. Er is voldoende beschutting door bomen en schaduwdoeken. Bezoekers komen vooral uit de buurt, al komen bezoekers voor het naaktstrand ook van verder (meer dan 25 kilometer). Veel bezoekers komen met de

auto, er is voldoende parkeergelegenheid. De busverbinding is voor verbetering vatbaar. De waterkwaliteit van de buitenzwemplek is goed; er zijn de afgelopen jaren geen problemen geweest.

Kromme Rijn bij Amelisweerd

De Kromme Rijn is geen officieel zwemwater, maar er wordt wel veel gezwommen. Het meest wordt gebruik gemaakt van de recreatieweide aan de noordkant van de Kromme Rijn ten westen van landhuis Rhijnauwen. Bij mooi weer maken hier naar schatting een paar honderd mensen gebruik van. Zeer regelmatig wordt bij mooi weer de maximale capaciteit bereikt. Het wordt steeds drukker, onder andere met studenten vanaf de Uithof. De drukte zorgt niet voor veel overlast. In de buurt is een fietsenstalling en het parkeren op het landgoed is gereguleerd. Boswachters houden toezicht en treden bij overtredingen op. Wel blijven bezoekers soms tot na zonsondergang recreëren, terwijl formeel de landgoederen na zonsondergang niet toegankelijk zijn. Hier wordt, vanwege beperkte capaciteit, niet op gehandhaafd. Komend seizoen zal meer gehandhaafd worden op overlast in de avonduren. Omdat het geen officieel zwemwater is, wordt de waterkwaliteit niet gemeten. Ook wordt niet gecontroleerd of op de oevers of op de bodem scherpe voorwerpen liggen waaraan bezoekers zich kunnen bezeren.

Strijkviertelplas

De beheerder geeft aan dat op het strand maximaal circa 250 mensen kunnen recreëren en dat op het aangrenzende veld nog eens 500 mensen terecht kunnen. Afgelopen zomer is op meerdere dagen de maximale capaciteit bereikt. Dit is op warme zomerse dagen, met temperaturen tussen ongeveer 23 en 35 graden. Bij hoge temperaturen wordt het te heet bij de Strijkviertelplas om overdag prettig te recreëren. De bezoekers blijven dan tot de avond weg. Veel bezoekers komen op de fiets vanuit Utrecht (Rijnvliet, Leidsche Rijn, De Meern), maar er komen ook veel bezoekers met de auto (ook van verder weg). De grote parkeerplaatsen liggen op ongeveer 500 tot 700 meter lopen van de zwemplas. De beheerder verwacht de komende jaren extra bezoekers vanuit Rijnvliet, vanwege de bevolkingsgroei van de wijk.

De Strijkviertelplas had in 2018 te maken met zwemmersjeuk. Daarnaast zijn er jaarlijks problemen met blauwalg. Deze problemen treden steeds eerder in het seizoen en voor een langere periode op.

Tijdens de zomerperiode zijn er festivals in het recreatiegebied. De zwemplas is dan niet toegankelijk voor zwemmers. Dit zorgt voor een knelpunt, omdat op mooie dagen mensen wel graag van het strand en het water gebruik willen maken.

Down Under

De beheerder, Down Under Recreatie, geeft aan dat er ongeveer drieduizend bezoekers gelijktijdig gebruik kunnen maken van de zwemwaterlocatie. Tijdens de piekdagen in de zomer (warmer dan dertig graden en geen bouwvak), wordt deze maximale capaciteit bereikt. In de zomer van 2019 is het twee dagen topdrukke geweest. De beheerder herkent het beeld dat het bezoek tijdens hittegolven gemiddeld lager is dan op dagen met een temperatuur tussen de 25 en 30 graden. Weekenddagen zijn drukker dan doordeweekse dagen, zeker als het geen vakantie is. Veel bezoekers komen uit de nabije omgeving (Utrecht, Nieuwegein, Houten) en nabijgelegen plaatsen binnen een straal van ongeveer vijftien kilometer. Veel mensen komen op de fiets uit Utrecht. Bezoekers van verder weg komen met de auto. Er is voldoende parkeergelegenheid. De recreatieplas biedt veel faciliteiten en activiteiten en heeft voldoende beschutting tegen de zon. Voor de exploitant is het steeds een afweging of gratis activiteiten/faciliteiten op doordeweekse dagen met een temperatuur van rond de twintig graden beschikbaar moeten worden gesteld.

De waterkwaliteit is de afgelopen jaren altijd goed geweest. Continue circulatie en dagelijkse controles houden een goede waterkwaliteit in stand.

De Munt

De Munt is geen officiële zwemlocatie. De gemeente Utrecht geeft aan dat zwemmen in de vaarroute verboden is en buiten de vaarroute wordt ontraden. In de praktijk kunnen er ongeveer 200 bezoekers gelijktijdig verblijven op de oevers en het sluizencomplex. Er is beperkte ruimte om te zitten op de oevers. De afgelopen twee jaar is dit maximaal aantal bezoekers zeker tien keer voorgekomen. De meeste bezoekers komen uit de buurt en komen op de fiets of lopend. Tegelijkertijd is het ook een ontmoetingsplaats voor jongeren uit de gehele stad. De grote hoeveelheid fietsen, geluid van recreanten en zwerfafval geven overlast voor buurtbewoners.

De waterkwaliteit wordt sinds 2013 gemeten. In 2018 is tweemaal de zwemnorm voor E-coli overschreden. Alle andere metingen voldeden aan de normen voor E-coli en enterococci. Er wordt niet naar bezoekers gecommuniceerd over een slechte waterkwaliteit.

Het Merwedekanaal is het Trainingswater voor de roeiers in Utrecht. Vanwege het risico dat zwemmers geraakt worden door een (roei)boot geldt er een zwemwaterverbod in de vaarroute. Het risico is het hoogst bij springers vanaf de Muntbrug. Buiten de vaarroute geldt een negatief zwemadvies vanwege:

- kans op uitstekende delen op de waterbodem of aan de oeverconstructies;
- aanwezigheid van riooloverstorten met negatieve gevolgen voor de waterkwaliteit na een extreme regenbui;
- aanwezigheid van roeiers en andere boten;
- sterke stroming als de spuivoorziening in het sluizencomplex is geopend.

Rond 2025 zal een waterverbinding tussen de Leidsche Rijn en de Catharijnesingel zijn gerealiseerd. Daarmee zal het recreatieve vaarverkeer bij de Munt toenemen. Tegelijkertijd zal er woningbouw ten zuiden van de Munt plaatsvinden, waardoor de behoefte aan zwemwater toeneemt.

Voorveldse Polder

De gemeente Utrecht beheert de Voorveldse Polder. Stichting Voorveldse Polder is een vrijwilligersorganisatie die zich inzet voor het behoud van de natuur en goed gebruik van de recreatieve functie. De Stichting is ondervraagd over hun beeld van deze zwemwaterlocatie. Enkele honderden bezoekers kunnen gelijktijdig van de zwemlocatie gebruikmaken. Tijdens zomerse dagen in de vakanties wordt deze maximale capaciteit regelmatig bereikt. De zwemlocatie is bij uitstek geschikt voor ouders met kleine kinderen. Bezoekers komen vooral uit de buurt en bezoeken de zwemlocatie zowel in het weekend als doordeweeks. Veel bezoekers komen op de fiets. Er is onvoldoende parkeergelegenheid voor auto's. Afgelopen seizoen is de Voorveldse Polder gedurende twee dagen afgesloten geweest vanwege slechte waterkwaliteit. De communicatie hierover was volgens de beheerder niet duidelijk. De waterspeelplaats beschikt over voldoende beschutting en vaste toiletten met een mogelijkheid om kleine kinderen te verschonen. Het toiletgebouw wordt in het seizoen dagelijks schoongemaakt. In de zomervakantie is de locatie gedurende enkele dagen niet te gebruiken vanwege een jaarlijks terugkerend festival. Ouders klagen hier regelmatig over. In de avonden wordt de waterspeelplaats vaak door jongeren gebruikt als hangplek, waarbij zwerfvuil wordt achtergelaten.

5. Vraag naar buitenzwemwater

In dit hoofdstuk beschrijven we de vraag naar buitenzwemwater. Omdat het bewonerspanel niet representatief is voor de Utrechtse bevolking, maken we voor het bepalen van de vraag gebruik van het Continu VrijetijdsOnderzoek (CVTO)⁶. Het CVTO is een grootschalig tweejaarlijks onderzoek naar het vrijetijdsgedrag van Nederlanders. Wekelijks worden 350 mensen ondervraagd over de door hen ondernomen activiteiten. Recreëren (zonnen, luieren e.d.) is in 2018 een van de activiteiten die onderscheiden is. Door combinatie met de omgeving waarin deze activiteit is ondernomen (recreatieplas, rivier/kanaal) is per leeftijdsgroep de deelname bepaald (in bijlage 2 zijn de gebruikte aannames en uitgangspunten beschreven). Voor zwemmen in een openluchtwembad is het CVTO niet bruikbaar, omdat dit niet onder een aparte categorie is uitgevraagd. We gebruiken de huidige bezoekcijfers van openluchtwembad De Krommerijn om de huidige en toekomstige vraag te bepalen (paragraaf 5.2).

5.1 Vraag naar buitenzwemplekken in 2019

Om de behoefte aan zwemplekken te bepalen zijn de deelnamepercentages (tabel 5.1) toegepast op de Utrechtse bevolking. Hiervoor is gebruikt gemaakt van een 100x100 meter vierkantstatistieken bestand van CBS. In dit bestand is per 100x100 meter bekend hoeveel mensen daar per leeftijdsgroep wonen. We bepalen de vraag naar zwemwater op een 'zomerse drukke dag', omdat we inzicht willen hebben in de benodigde capaciteit aan zwemwater op deze dagen. Als er genoeg capaciteit is voor het aantal zwemmers op zomerse dagen, dan zal dit zeker ook het geval zijn op dagen met minder mooi weer.

Tabel 5.1 Aantal zwemmers in buitenwater (excl. openluchtwembaden) op zomerse dag in Utrecht, per leeftijdsgroep (per 100 inwoners)

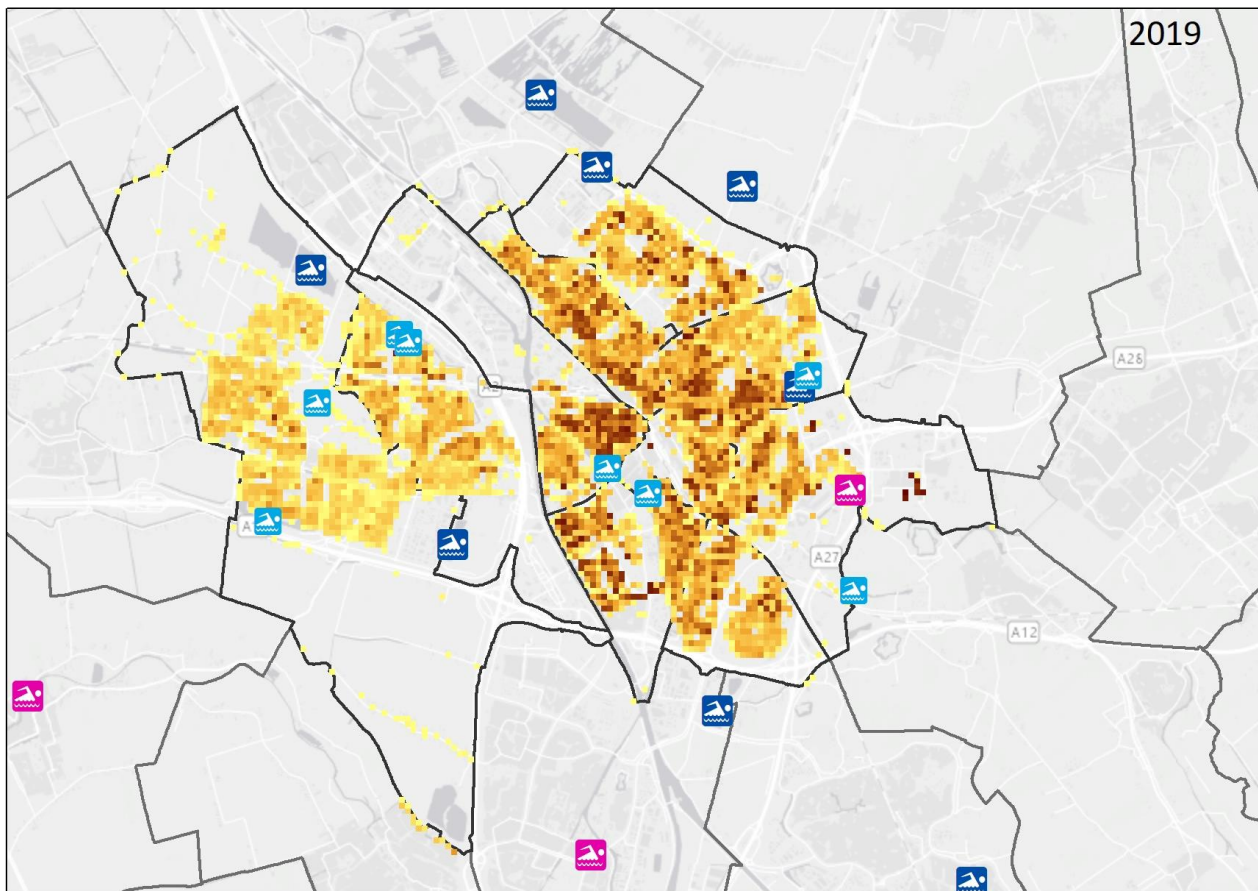
Leeftijdsgroep	Aantal zwemmers per 100 inwoners
0 - 14 jaar	5,1
15 - 24 jaar	5,9
25 - 44 jaar	8,8
45 - 64 jaar	3,6
65 jaar en ouder	2,7

Bron: CVTO, 2018; CBS, 2018. Bewerking: Mulier Instituut.

In 2019 zwemt, op basis van de gehanteerde uitgangspunten, op een zomerse dag 6 procent van de inwoners van Utrecht in buitenwater. Dit komt overeen met 21 duizend mensen. Kaart 5.1 geeft de berekende vraag naar zwemwater weer. Hierbij geeft een donkere kleur aan dat de vraag naar zwemwater groter is. Als ondergrond zijn de wijken naar bevolkingsaantal gekleurd (roder = meer inwoners).

⁶ Hierbij sluiten we tevens aan bij de methode die in 2011 is gebruikt voor het provinciale onderzoek naar buitenzwemplekken (Hoenderkamp, 2011).

Kaart 5.1 Vraag naar buitenzwemwater in 2019 in Utrecht

De kaart geeft weer waar de vraag naar zwemwater laag (lichtgeel) of hoog (rood) is. Alleen waar mensen wonen, is er vraag naar zwemwater.

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

De bevolkingsopbouw per wijk zorgt er voor dat de deelname niet in alle wijken even hoog is (tabel 5.2). De wijken Binnenstad en Noordwest hebben de hoogste deelname en de wijken Vleuten-De Meern en Overvecht de laagste.

Tabel 5.2 Berekende vraag naar buitenzwemwater op een zomerse dag, per wijk, 2019

	Inwoners 2019	Zwemmers (x 1.000)	Deelname (%)	Zwemmers t.o.v. totaal Utrecht (%)
West	30.942	1,9	6,2	9,2
Noordwest	44.679	2,8	6,3	13,2
Overvecht	35.634	2,0	5,7	9,7
Noordoost	39.308	2,3	5,9	11
Oost	33.919	2,1	6,1	9,8
Binnenstad	18.234	1,2	6,4	5,6
Zuid	28.442	1,7	6,0	8,1
Zuidwest	36.339	2,2	6,2	10,6
Leidsche Rijn	35.464	2,2	6,1	10,3
Vleuten-De Meern	49.027	2,7	5,5	12,7
Gemeente Utrecht	351.988	21,1	6,0	100

5.2 Vraag naar buitenzwemplekken in 2025, 2030 en 2040

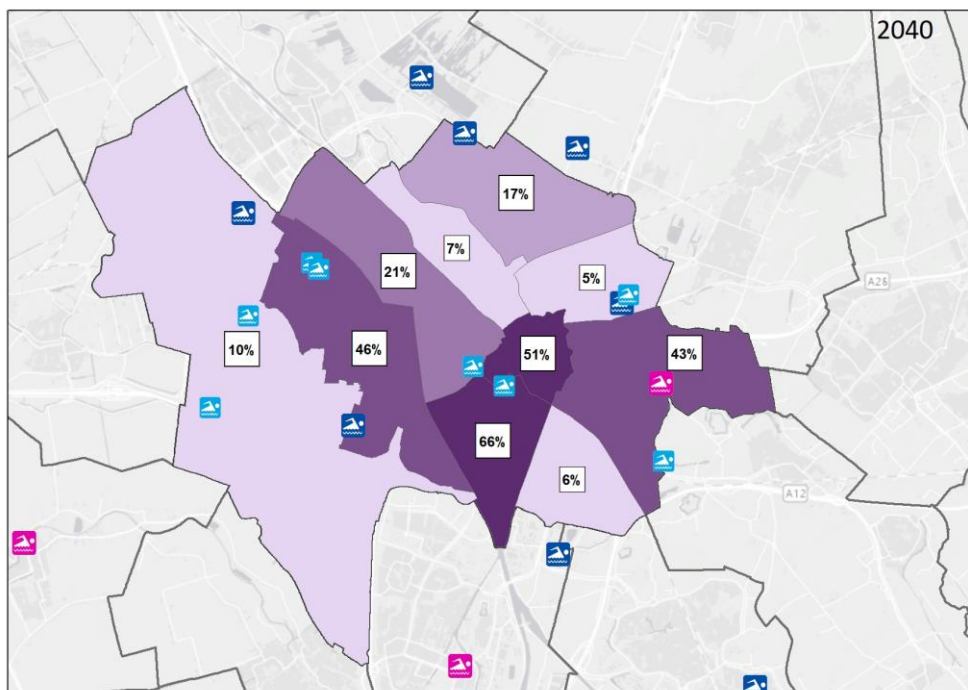
Om de vraag naar buitenzwemplekken tot 2040 te bepalen is gebruikgemaakt van de bevolkingsprognose van de gemeente Utrecht. Vanuit deze prognose is per wijk en per leeftijdsgroep het aantal inwoners in 2025, 2030 en 2040 bekend. We veronderstellen hierbij dat de zwemdeelname van de verschillende leeftijdsgroepen niet verandert tot 2040. Dit heeft tot gevolg dat de verandering in de vraag uitsluitend wordt veroorzaakt door verandering in omvang en samenstelling (leeftijdsopbouw) van de wijken⁷. De totale vraag naar buitenzwemplekken zal tot 2040 met 26 procent groeien tot bijna 27 duizend zwemmers (tabel 5.3). Deze groei is in absolute aantallen het grootst in de wijken Zuidwest en Leidsche Rijn. Relatief gezien groeien de wijken Zuidwest en Binnenstad het meest. Kaart 5.2 geeft per wijk de ontwikkeling in de vraag naar buitenzwemwater in 2040 weer.

Tabel 5.3 Ontwikkeling vraag naar buitenzwemplekken op een zomerse dag (x 1.000) in Utrecht in 2019, 2025, 2030 en 2040 (in aantallen en procenten)

	2019	2025	2030	2040	Absolute toename (2019-2040)	Procentuele toename (2019-2040)
West	1,9	2,3	2,4	2,3	0,4	21
Noordwest	2,8	3,1	3,1	3,0	0,2	7
Overvecht	2,0	2,3	2,3	2,4	0,4	17
Noordoost	2,3	2,5	2,5	2,4	0,1	5
Oost	2,1	2,2	2,6	3,0	0,9	43
Binnenstad	1,2	1,5	1,6	1,8	0,6	51
Zuid	1,7	1,8	1,8	1,8	0,1	6
Zuidwest	2,2	2,7	3,1	3,7	1,5	66
Leidsche Rijn	2,2	3,0	3,3	3,2	1,0	46
Vleuten-De Meern	2,7	2,9	3,0	2,9	0,3	10
Gemeente Utrecht	21,1	24,2	25,8	26,5	5,4	26

⁷ In hoofdstuk 7 beschrijven we de verwachte gevolgen van klimaatverandering op de zwembehoefte.

Kaart 5.2 Ontwikkeling in vraag naar buitenzwemwater per wijk in Utrecht in de periode 2019-2040

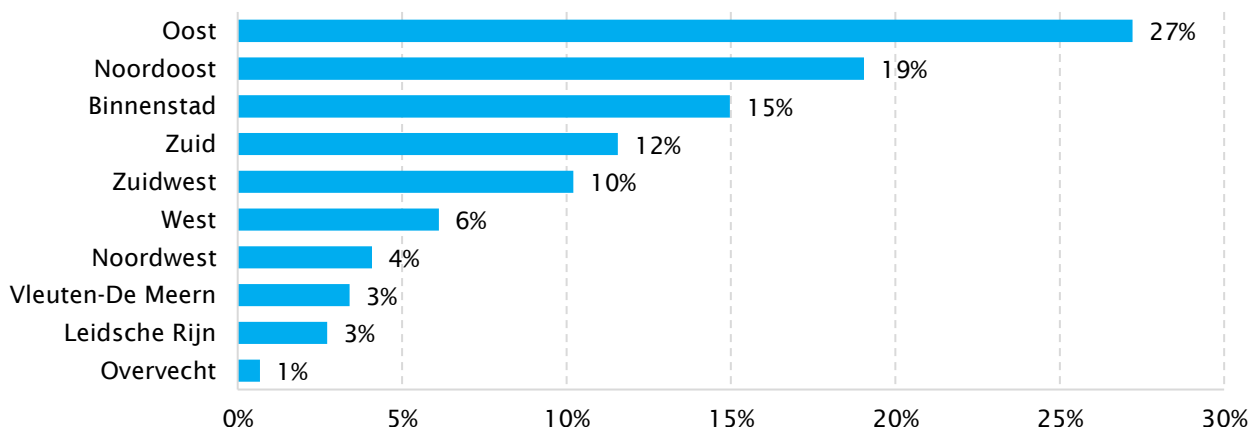

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

5.3 Vraag naar openluchtzwembaden

In 2019 is het openluchtzwembad De Krommerijn door 88.230 bezoekers (in het zomerseizoen) bezocht⁸. Van de respondenten van het bewonerspanel die het openluchtzwembad hebben bezocht (meest bezochte locatie), komen de meeste mensen uit de wijken Oost, Noordoost, Binnenstad en Zuid (figuur 5.1).

Figuur 5.1 Herkomst bezoekers openluchtzwembad De Krommerijn in 2019 (meest bezochte locatie) (in procenten, n=147)

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Gegevens verwerkt door Mulier Instituut

⁸ Het bezoekaantal varieert in de periode 2015-2019 tussen 60.000 in 2017 en 105.000 in 2018.

In de wijken Oost, Binnenstad en Zuidwest komen de komende jaren veel extra mensen wonen. Ook de wijken Noordoost en Zuid groeien, zij het minder hard dan de hiervoor genoemde wijken. Het is niet bekend welk percentage van de bijna 90 duizend bezoekers uit Utrecht komt. Om een indicatie te krijgen van de toekomstige druk op het openluchtwembad De Krommerijn, zijn drie doorrekeningen gemaakt:

1. 50 procent van de huidige bezoekers komt uit Utrecht;
2. 75 procent van de huidige bezoekers komt uit Utrecht;
3. 100 procent van de huidige bezoekers komt uit Utrecht.

In deze drie doorrekeningen is het uitgangspunt gehanteerd dat de herkomst uit de wijken stabiel blijft (dus ook in 2040 komt 27 procent van de Utrechtse bezoekers uit de wijk Oost) en dat de wijken groeien volgens de bevolkingsprognose uit hoofdstuk twee.

Tabel 5.4 Indicatie aantal bezoekers uit Utrecht aan openluchtwembad De Krommerijn in 2019, 2025, 2030 en 2040

	Bezoekers uit Utrecht				Extra bezoekers uit Utrecht in 2040 t.o.v. 2019
	2019	2025	2030	2040	
Scenario 50%	44.115	51.225	55.785	60.758	16.643
Scenario 75%	66.173	76.837	83.677	91.137	24.964
Scenario 100%	88.230	102.450	111.570	121.516	33.286

Op basis van deze scenario's groeit het aantal bezoekers met 16 tot 33 duizend Utrechtse bezoekers. Hier komt nog eventuele toename vanuit andere gemeenten bij. Het zwembad geeft aan dat op topdagen nu al 90 procent van de capaciteit wordt bereikt. De verwachting is dat op topdagen in de toekomst het openluchtwembad niet meer alle bezoekers aan kan.

Naast de huidige bezoekers aan het openluchtwembad, zijn er ook mensen die nu geen openluchtwembad bezoeken, maar dit wel zouden willen. Uit een petitie gestart in 2018 door een bewoner van Utrecht-West blijkt dat er onder de bevolking de discussie leeft of er een nieuw, groter openluchtwembad bij zwembad Den Hommel zou moeten komen. Zwembad Den Hommel heeft in een ver verleden een groot openluchtwembad gehad. De petitie heeft in 2018 online 947 handtekeningen opgeleverd⁹.

5.4 Invloed toerisme

In sommige gebieden in Nederland maken niet alleen de inwoners gebruik van de buitenzwemplekken, maar veelvuldig ook (binnenlandse) toeristen. Denk aan de Veluwe waar in de zomer het aantal vakantiegangers op campings en vakantieparken zo hoog is, dat de druk op zwemwater in sterke mate toeneemt. Voor de gemeente Utrecht ligt dat anders. Veel bezoekers aan de gemeente komen voor de Utrechtse cultuurhistorische stad (stadswandeling/stad bekijken), bezoek aan familie/vrienden, bezoek aan een (sport)evenement/festival of een museum (Afdeling onderzoek gemeente Utrecht, 2018). Bovendien zijn de toeristen ten opzichte van het totaal aantal inwoners slechts een kleine groep. Dit betekent dat het toerisme niet zal zorgen voor extra druk op de zwemplekken in Utrecht. Wel trekken de grote recreatieplassen, zoals het Henschotermeer en de Maarsseveense Plassen toeristen uit de omgeving, wat voor een grotere druk op deze plekken kan zorgen (Most & De Vries, 2016).

⁹ <https://petities.nl/petitions/zwembad-den-hommel-moet-echt-buitenbad-krijgen?locale=nl>

6. Vraag-aanbod analyse buitenzwemwater

In dit hoofdstuk beschrijven we in hoeverre de vraag naar zwemwater aansluit op het aanbod aan zwemwater. We maken hiervoor gebruik van de vraagbepaling uit hoofdstuk vijf en de resultaten uit het bewonerspanel over het bezoek aan buitenzwemplekken. Hoewel het bewonerspanel niet representatief is voor de Utrechtse bevolking, geven de uitkomsten wel goed zicht op waar bezoekers van de verschillende plekken vandaan komen. Dat een zwemlocatie als De Munt vooral mensen van dichtbij trekt en een grote recreatieplas als de Maarsseveense Plassen vooral uit de oostelijke helft van de gemeente Utrecht, is informatie die we hiervoor gebruiken.

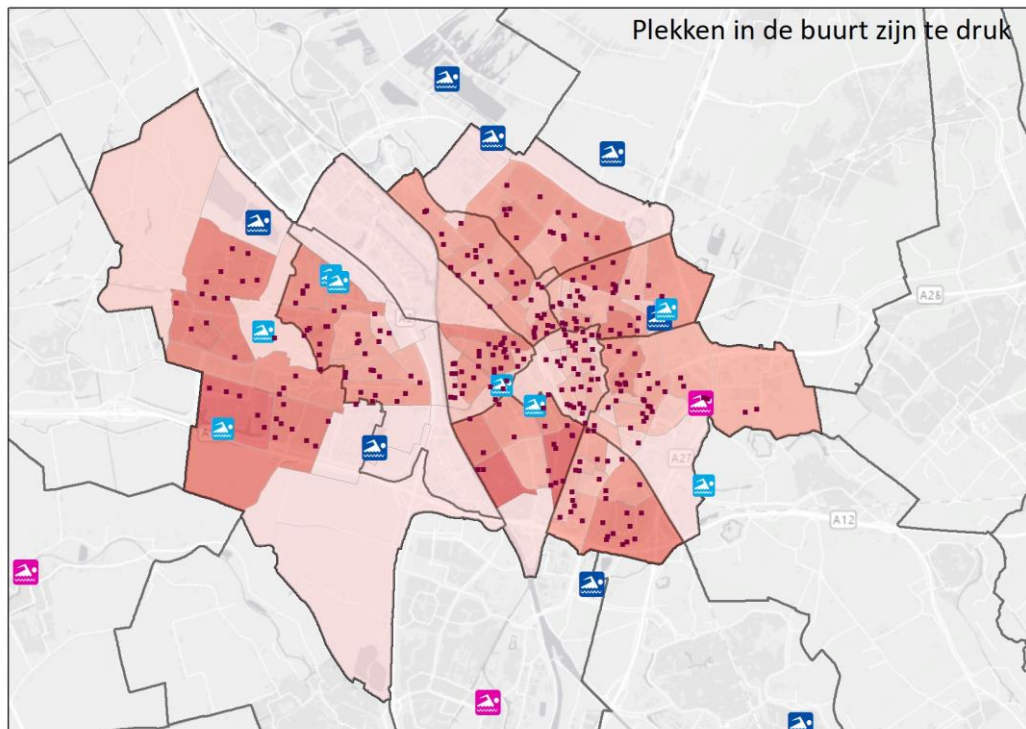
6.1 Niet-bezoekers

Om de huidige eventuele mismatch tussen vraag naar en aanbod van buitenzwemwater in kaart te brengen, kijken we naar de antwoorden uit het bewonerspanel en voeren enkele GIS-analyses uit. Aan respondenten in het bewonerspanel die geen buitenzwemplek hebben bezocht, is gevraagd wat hiervoor de reden is (zie hoofdstuk 3). Naast redenen waar het aanbod aan zwemplekken geen invloed op heeft ('geen tijd', 'trekt me niet') zijn er twee aspecten die wel te maken hebben met de aanwezigheid van buitenzwemplekken. 18 procent van deze respondenten geeft aan dat de plekken te druk zijn (kaart 6.1) en 13 procent geeft aan dat er geen aantrekkelijke plekken zijn (kaart 6.2). Van de respondenten die aangeven dat ze niet gaan zwemmen omdat de plekken in de buurt te druk zijn, laat de analyse geen duidelijke wijken zien waar dit meer of minder het geval is. Het lijkt er op dat, ongeacht in welke wijk iemand woont, er een percentage van de inwoners de zwemplekken te druk vindt. Dit percentage zal bij toenemende vraag (door bevolkingsgroei) en gelijkblijvend aanbod naar alle waarschijnlijkheid de komende jaren toenemen.

Kaart 6.2 laat zien dat vooral respondenten in de binnenstad of directe omgeving en wijk Zuid aangeven dat er geen aantrekkelijke buitenzwemplekken in de buurt zijn. Het is aannemelijk dat het *percentage* van de inwoners dat vindt dat er geen aantrekkelijke buitenzwemplekken in de buurt zijn, bij gelijkblijvend aanbod, nagenoeg stabiel zal blijven. Vanwege bevolkingsgroei zal het *aantal mensen* met deze mening wel stijgen.

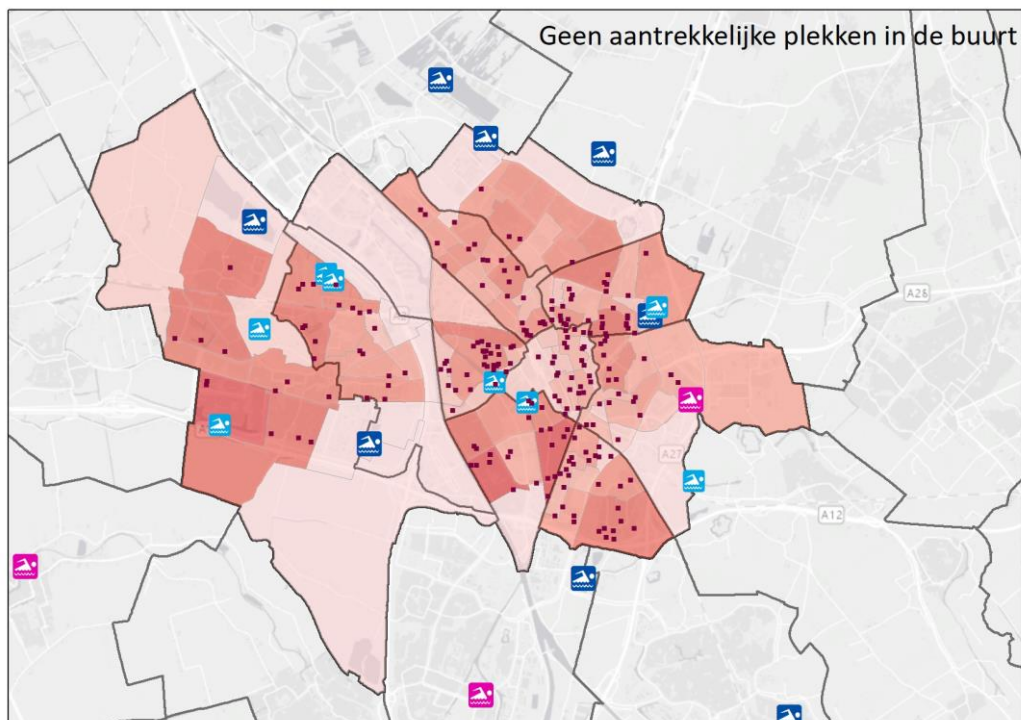
8 procent van de respondenten geeft aan niet te weten waar de buitenzwemplekken zijn. Goede communicatie over waar in de buitenlucht gezwommen kan worden, is voor deze groep van belang. In bijlage 3 is ter informatie de kaart opgenomen met respondenten die aangeven niet te weten waar de buitenzwemplekken zich bevinden.

Kaart 6.1 Spreiding respondenten bewonerspanel Utrecht 2019 die aangeven dat de buitenzwemplekken te druk zijn (n=309)

Buurten van Utrecht gekleurd naar aantal inwoners. Licht rood: weinig inwoners, donkerrood: veel inwoners. Donkerblauw: officiële buitenzwemplek, lichtblauw: niet-officiële buitenzwemplek, roze: openluchtzwembad of combizwembad. Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Kaart 6.2 Spreiding respondenten bewonerspanel Utrecht 2019 die aangeven dat er geen aantrekkelijke plekken in de buurt zijn (n=230)

Buurten van Utrecht gekleurd naar aantal inwoners. Licht rood: weinig inwoners, donkerrood: veel inwoners. Donkerblauw: officiële buitenzwemplek, lichtblauw: niet-officiële buitenzwemplek, roze: openluchtzwembad of combizwembad. Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

6.2 Nabijheid tot zwemplek

De nabijheid van een zwemplek is voor 52 procent van de respondenten een reden om een zwemplek te bezoeken. Voor bezoek aan niet-officiële zwemplekken is dit zelfs 70 procent, tegenover 47 procent voor officiële locaties. Een deel van de respondenten geeft aan dat er geen aantrekkelijke buitenzwemplekken in de buurt zijn. 'In de buurt' en 'aantrekkelijk' zijn subjectieve begrippen. Een afstand kan voor de ene persoon makkelijk te overbruggen zijn, voor iemand anders kan het een reden zijn om niet naar de zwemlocatie te gaan. Een grote, betaalde recreatieplas met veel voorzieningen trekt een andere doelgroep dan een kleine, op kinderen gerichte, speelplas.

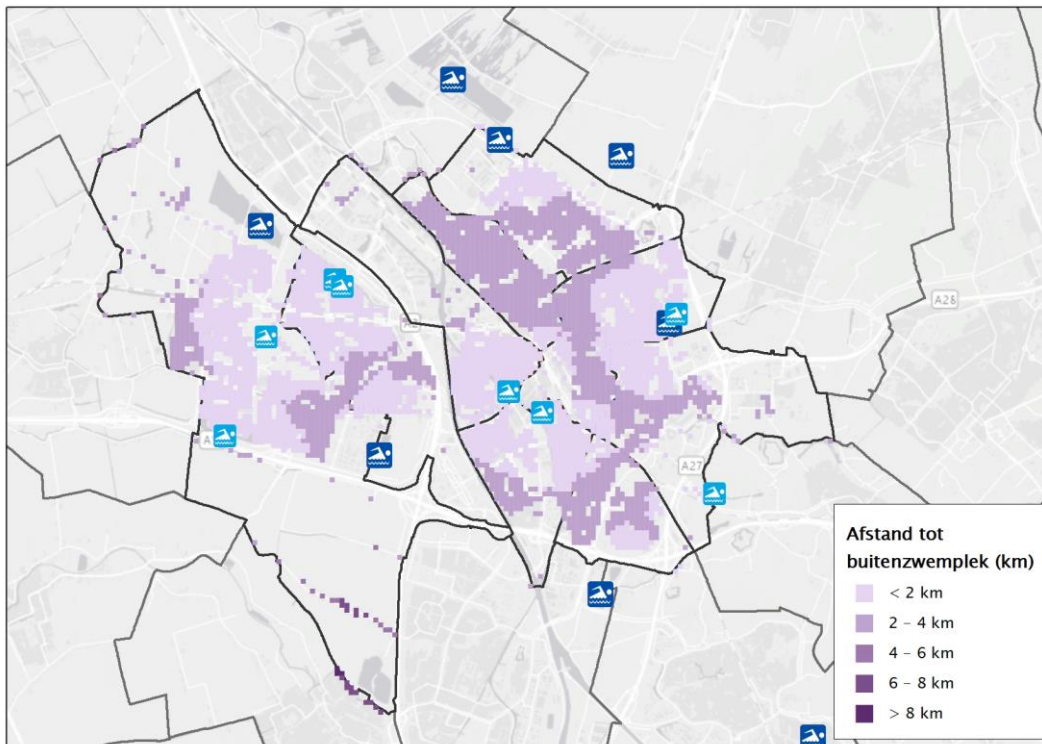
Met behulp van GIS-analyses is bepaald hoe ver mensen moeten reizen naar de dichtstbijzijnde buitenzwemplek. Hierbij zijn drie scenario's berekend: één met de officiële en niet-officiële zwemlocaties (kaart 6.1), één met alleen de officiële zwemlocaties (kaart 6.2) en één met alleen de openluchtzwembaden (kaart 6.3). De niet-officiële locaties vormen een belangrijk deel van het buitenzwemwateraanbod. Deze locaties zijn over het algemeen dicht in de buurt. De gemiddelde afstand naar de dichtstbijzijnde officiële of niet-officiële zwemlocatie is 1,9 kilometer, terwijl de gemiddelde afstand naar de dichtstbijzijnde officiële locatie 2,9 kilometer is en naar een openluchtzwembad 5,6 kilometer.

Inwoners uit de wijk Noordwest wonen het verste af van een officiële of niet-officiële zwemplek (2,9 kilometer). Inwoners van de wijken West, Zuidwest en een deel van Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern hebben niet-officiële zwemlocaties in de buurt; wanneer deze niet tot het aanbod zouden behoren, moeten deze inwoners circa 3 (Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern) en 4 (West en Zuidwest) kilometer naar een officiële zwemlocatie reizen.

Het in Utrecht gelegen openluchtzwembad De Krommerijn in Utrecht ligt aan de oostkant van de stad. Voor bijna 300.000 inwoners is dit zwembad het dichtstbijzijnde openluchtzwembad (gemiddeld op 5,0 kilometer). Het Knopenbad in Montfoort is voor 45 duizend inwoners van Utrecht dichterbij dan openluchtzwembad De Krommerijn. Dit zwembad ligt voor deze 45.000 inwoners gemiddeld op 9,4 kilometer afstand. Het openluchtzwembad van Merwestein is voor slechts duizend Utrechters het dichtstbijzijnde openluchtzwembad (gemiddelde afstand is 4,4 kilometer).

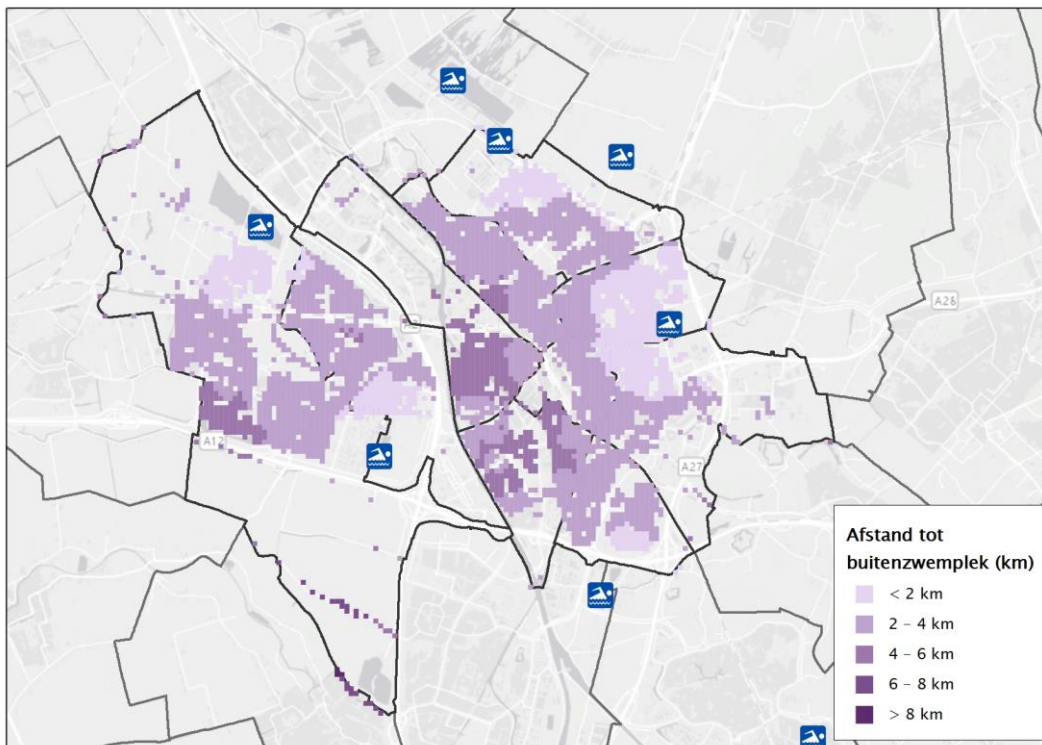
De resultaten van het bewonerspanel laten zien dat dichtbij huis vooral niet-officiële zwemlocaties worden bezocht. De gemiddelde afstand die de respondenten van het bewonerspanel tot een zwemlocatie in een kanaal hebben afgelegd is kleiner dan 2 kilometer, tegenover bijna 7 kilometer voor een recreatieplas. Het past bij het beeld dat deze niet-officiële plekken relatief vaak doordeweeks/in de avond worden bezocht (paragraaf 3.3).

Kaart 6.1 Afstand naar dichtstbijzijnde officiële of niet-officiële zwemplek

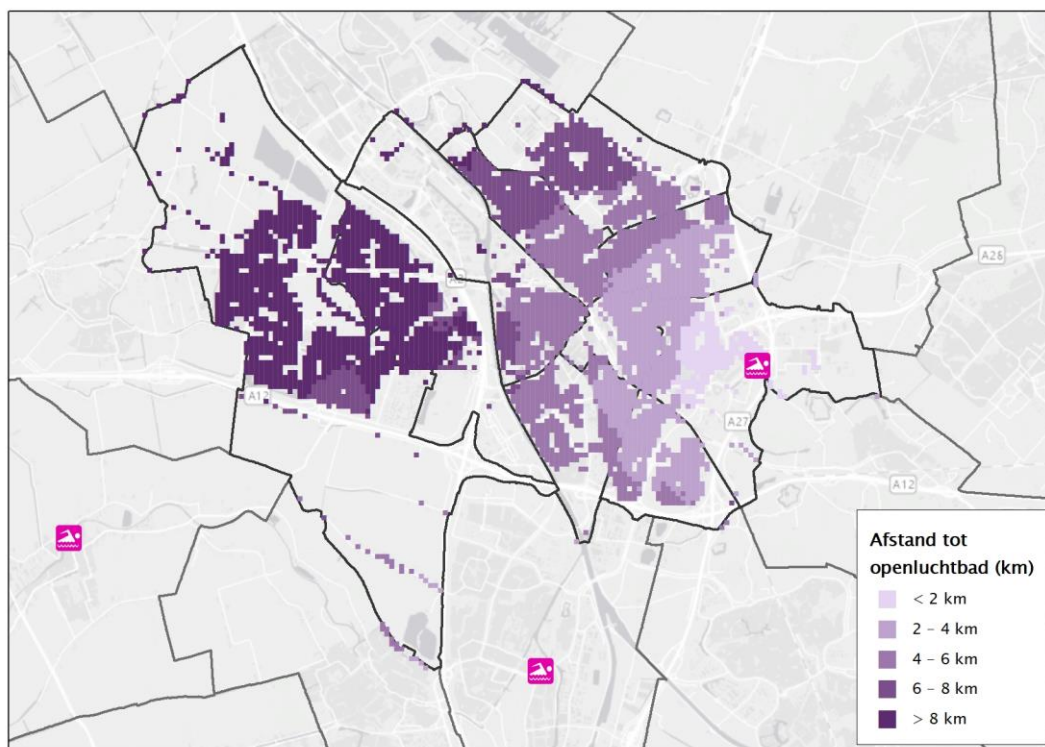
Donkerblauw: officiële buitenzwemplek, lichtblauw: niet-officiële buitenzwemplek. Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Kaart 6.2 Afstand naar dichtstbijzijnde officiële zwemplek

Donkerblauw: officiële buitenzwemplek. Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Kaart 6.3 Afstand naar dichtstbijzijnde openluchtzwembad

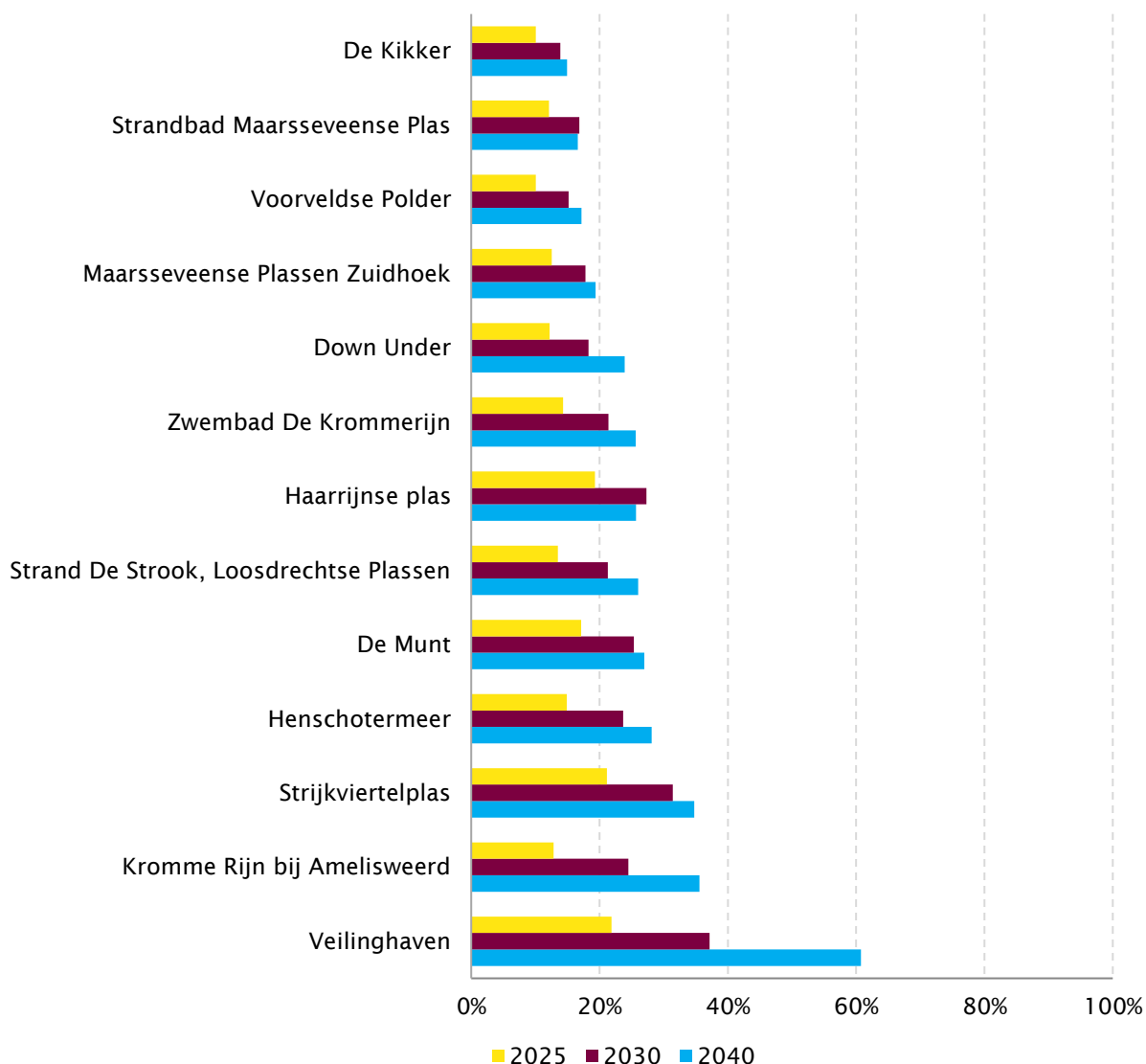
Roze: openluchtzwembad of combizwembad. Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

6.3 Verwachte toename vraag naar zwemwater

Hoewel de afstandsanalyses laten zien dat veel inwoners op korte afstand een buitenzwemplek tot hun beschikking hebben, zegt dat niet dat inwoners ook een voor hen aantrekkelijke zwemplek hebben. Zo wil (of kan) niet iedereen naar een grote (betaalde) recreatieplas en is niet iedereen op zoek naar een zwemplek zonder zandstrand of speeltoestellen. Om uitspraken te kunnen doen of de huidige buitenzwemplekken voldoende zijn voor de toekomst, worden de uitkomsten van het bewonerspanel gebruikt. Voor elke zwemplek is bekend uit welke wijk de respondenten die de zwemplek hebben bezocht (meest bezocht) komen. Door dit te combineren met de gegevens over de huidige en toekomstige vraag per wijk, is bepaald in welke mate het bezoek aan de betreffende zwemplek naar verwachting zal toenemen (figuur 6.1). Zwemplekken met veel bezoekers uit de (sterk groeiende) wijken Zuidwest, Binnenstad, Leidsche Rijn en Oost zullen in de toekomst naar alle waarschijnlijkheid met relatief meer bezoekers te maken krijgen, dan zwemplekken met veel bezoekers uit de wijken Noordoost en Zuid.

Zwemplek Veilinghaven (omgeving Merwedekanaal) zal relatief gezien het meeste extra bezoekers kunnen verwachten. Ook een andere niet-officiële zwemplek, Krommerijn bij Amelisweerd, zal rekening moeten houden dat er in 2040 veel meer bezoekers zouden kunnen komen. De Strijkviertelplas is de officiële zwemplek waar de druk relatief gezien het meest gaat toenemen.

Figuur 6.1 Verwachte toename aantal bezoekers uit Utrecht t.o.v. 2019 naar zwemplek (in procenten)

6.4 Huidig zwemwater en toenemende vraag

Om in te schatten of de toekomstige vraag naar zwemwater op de huidige zwemplekken gefaciliteerd kan worden, is aan beheerders van de meest bezochte zwemplekken gevraagd in hoeverre op topdagen de maximale capaciteit wordt bereikt (paragraaf 4.3). Ook is gevraagd naar de waterkwaliteit en parkeergelegenheid. De bezoekersaantallen zijn niet structureel gemonitord, waardoor de bevindingen van de beheerders niet cijfermatig onderbouwd kunnen worden. In dit onderzoek is van het oordeel van de beheerders uitgegaan, omdat dit de best beschikbare informatie is. In hoofdstuk acht is monitoring van bezoekaantallen als aanbeveling opgenomen.

Tabel 6.1 geeft het overzicht van een aantal kenmerken voor de negen buitenzwemplekken, met daarbij de verwachte toenemende vraag vanuit Utrecht. Alle zwemplekken, met uitzondering van openluchtzwembad Krommerijn, hebben volgens de beheerders in het badseizoen van 2019 de maximale capaciteit op topdagen (10-15 keer per jaar) bereikt. Daarnaast is er bij een aantal buitenzwemplekken onvoldoende parkeergelegenheid. De waterkwaliteit is op de meeste buitenzwemlocaties goed, maar voor de Strijkviertelplas en, in de mindere mate, Voorveldse Polder, wel een probleem. Andere knelpunten zijn overlast voor omwonenden of natuur, beperkte beschikbaarheid in verband met festivals en gevaarlijke

situaties op niet-officiële zwemlocaties. Op basis van deze gegevens lijkt het onmogelijk om de toekomstige vraag naar zwemwater op de huidige locaties en op basis van de huidige voorkeuren voor locatiebezoek te faciliteren.

Tabel 6.1 Capaciteit, parkeergelegenheid en waterkwaliteit buitenzwemplekken in Utrecht in 2019 (in procenten)

Buitenzwemplek	Maximale capaciteit bereikt in 2019[^]	Voldoende parkeer-gelegenheid [^]	Waterkwaliteit	Toename vraag 2040 t.o.v. 2019
Maarsseveense Plassen - Zuidhoek	Meerdere dagen	Nee	Goed	19%
Haarrijnse Plas	15 dagen	Nee	Goed	26%
Openluchtzwembad Krommerijn	Nee, wel 90%	Nee	n.v.t.	21%
Strandbad Maarsseveense Plassen	Nee, wel 90%	Ja	Goed	18%
Kromme Rijn bij Amelisweerd	Meerdere dagen	Ja	Niet gemeten	24%
Strijkviertelplas	Meerdere dagen	Ja (500 meter)	Matig	35%
Down Under	Piekdagen	Ja	Goed	24%
De Munt	Meerdere dagen	Nee	Meestal goed	25%
Voorveldse Polder	Meerdere dagen	Nee	Matig	17%

[^] Op basis van input van beheerders van betreffende buitenzwemplek.

7. Gevolgen klimaatverandering

De verwachting is dat de gemiddelde temperatuur in Nederland de komende decennia ten gevolge van klimaatverandering zal stijgen. De afgelopen 130 jaar is de temperatuur in Nederland met gemiddeld 1,7 graden gestegen. De verwachting is dat, wanneer de uitstof van broeikasgassen wordt verminderd, de aarde in 2100 zo'n 0,9-2,3 graden warmer is (KNMI, 2019). Een temperatuurstijging zal waarschijnlijk leiden tot gunstigere omstandigheden voor buitenactiviteiten. Deze gunstige veranderingen zullen vooral in het voor- en najaar te merken zijn. De klimaatverandering zorgt voor langere periode van aangenaam weer, wat aantrekkelijk is voor buitenzwemmers (Wageningen University and Research, 2012).

De klimaatverandering zal niet alleen gevolgen hebben voor het aantal zwemmers. Naast dat het langere periodes aangenaam weer wordt, is de verwachting dat er meer periodes van droogte en van extreme buien plaats zullen vinden. Dit kan leiden tot een slechtere waterkwaliteit door hogere temperaturen (meer vervuiling en meer algen) en een gewijzigd waterpeil.

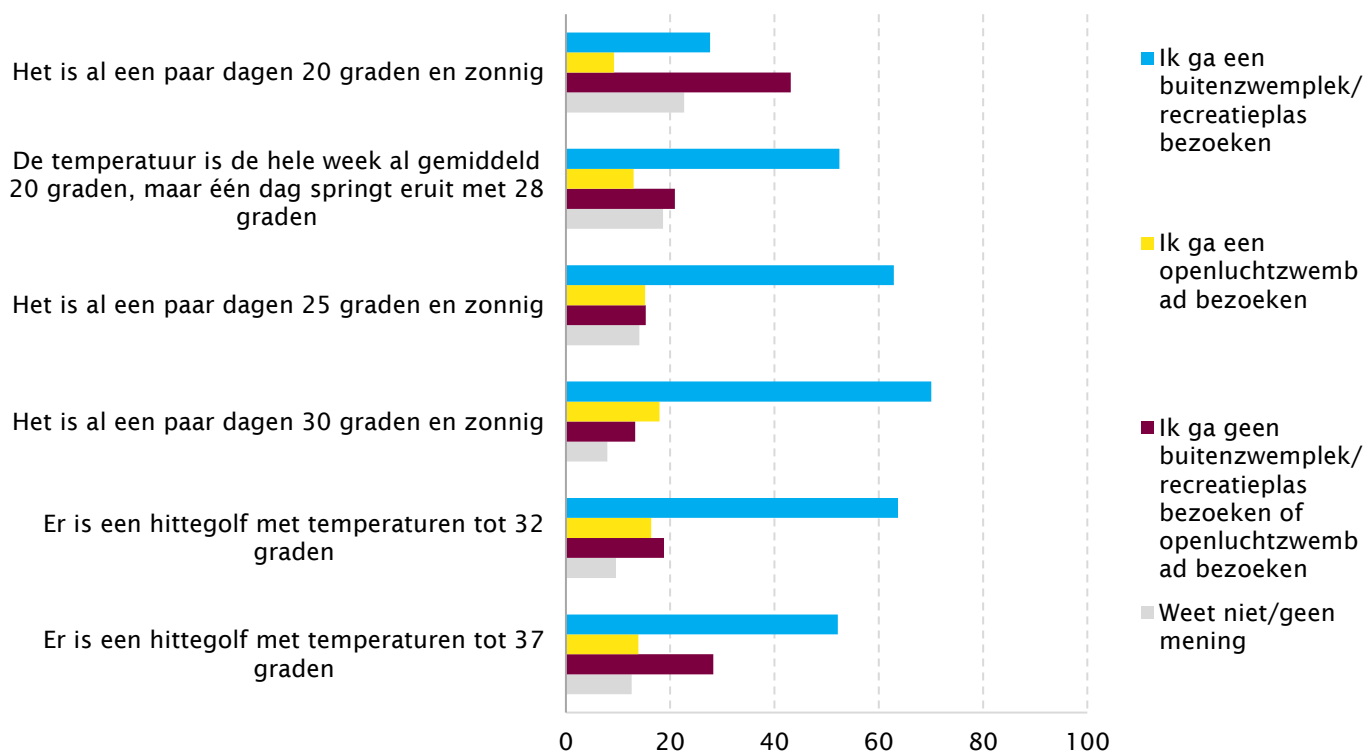
De klimaatverandering brengt dus zowel kansen als bedreigingen met zich mee voor de vraag en het aanbod naar buitenzwemwater. In dit hoofdstuk wordt gereflecteerd op de kansen en bedreigingen voor de gemeente Utrecht en op welke manier dit een rol zal spelen in de toekomstige behoefte aan buitenzwemwater.

7.1 Invloed van klimaatverandering op de vraag

Om meer te weten te komen over de invloed van temperatuur op het zwemgedrag van de respondenten van het bewonerspanel in de gemeente Utrecht zijn, aan de respondenten die gebruik maken van buitenzwemplekken, een aantal weersituaties voorgelegd. Door middel van het voorleggen van situaties waarin de temperatuur verschilt, is achterhaald wat de voorkeuren van de respondenten zijn (figuur 7.1).

Figuur 7.1 laat een patroon zien in het zwemgedrag van de respondenten van het bewonerspanel. In het algemeen hebben respondenten vaker de intentie te gaan zwemmen bij buitenzwemplekken en openluchtwembaden als het warmer wordt, maar bij hittegolven zien we de intentie om te gaan zwemmen juist weer afnemen. Dit patroon geldt in iets sterkere mate voor het bezoek aan een recreatieplas dan aan een openluchtwembad.

Figuur 7.1 Stellingen met weersverwachtingen afgezet tegen de intentie om te gaan zwemmen (in procenten, n=1.472)

Bron: Bewonerspanel gemeente Utrecht, najaar 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

In tabel 7.1 zijn de huidige temperaturen op basis van een langjarig gemiddelde voor de gemeente Utrecht weergegeven. De maanden mei-september zijn aantrekkelijk voor het bezoeken van buitenzwemplekken, op basis van geschikte temperaturen. De stijging van de temperatuur door klimaatverandering brengt hier eigenlijk geen verandering in. De temperatuur in april en oktober blijft waarschijnlijk, op enkele uitzonderlijke dagen na, niet aantrekkelijk om tot het buitenzwemseizoen te rekenen.

Tabel 7.1 Gemiddelde temperatuur in Utrecht gebaseerd op langjarig gemiddelde

	Gemiddelde maximum temperatuur (°C)	Gemiddelde minimum temperatuur (°C)	Gemiddeld aantal uren zon per dag
Januari	5	0	2
Februari	6	0	3
Maart	10	2	4
April	13	4	5
Mei	18	8	7
Juni	20	10	6
Juli	22	13	7
Augustus	22	12	7
September	19	10	5
Oktober	14	7	4
November	9	3	2
December	6	1	2

Bron: <https://www.klimaatinfo.nl/nederland/utrecht.htm>, 12-11-2019.

Als we de uitkomsten van het bewonerspanel en de verwachte temperatuurstijging relateren aan de vraag naar buitenzwemwater, wordt verwacht dat de vraag naar buitenzwemwater in het voorjaar en in het najaar zal toenemen, maar dat er niet direct meer maanden tot het zwemseizoen gaan behoren. In een periode met mooier weer, met name als we te maken hebben met één uitschieter qua temperatuur in de week, zal meer gebruik worden gemaakt van buitenzwemplekken. De topdrukke bij buitenzwemplekken doet zich met name voor als het tussen de 25-30 graden is. Op basis van de klimaatmodellen wordt verwacht dat in het voorjaar en in het najaar in Utrecht de temperatuur niet zodanig verhoogd wordt dat dit topdrukke met zich meebrengt bij de buitenzwemplekken. De klimaatmodellen laten ook zien dat we vaker moeten uitgaan van hittegolven. De vraag naar buitenzwemmen lijkt op basis van het bewonerspanel af te nemen in periodes van hittegolven. De verwachting is dat er dus geen extra topdrukke is doordat de temperatuur veel hoger wordt.

Als het langer mooi weer is, is de verwachting dat zowel in het weekend als doordeweeks de vraag naar zwemwater zal stijgen. In het weekend zal deze vraag veelal terecht komen bij de recreatieplassen. Doordeweeks valt op dat er ook meer wordt gezwommen in kanalen die voor inwoners dichterbij gelegen zijn. Bij deze locaties zal de vraag naar zwemwater naar verwachting dus ook groter worden. De verwachting is daarmee niet dat de topdrukke per se veel hoger wordt door klimaatverandering, maar wel dat er meer dagen met topdrukke komen.

7.2 Invloed van klimaatverandering op het aanbod

Door de verwachte hogere temperaturen en langere perioden van droogte, neemt de kans toe dat zwemplekken te maken krijgen met een slechte waterkwaliteit (bijvoorbeeld door toename blauwalg). Zwemplekken waarvan de waterkwaliteit te slecht is, krijgen een waarschuwing of negatief zwemadvies. In de zomer van 2019 is een negatief zwemadvies afgegeven voor Voorveldse Polder, De Meent en De Strook (Loosdrechtse Plassen) en natuurbad Zwemlust. Voor de Strijkviertelplas is een waarschuwing afgegeven in verband met blauwalg. Met uitzondering van Zwemlust zijn dit ook de locaties die de afgelopen jaren (regelmatig) te maken hebben gehad met slechte waterkwaliteit. Gelet op de klimaatverandering zullen deze zwemplekken in de toekomst vaker een negatief zwemadvies krijgen, tenzij er maatregelen voor de waterkwaliteit genomen (kunnen) worden.

7.3 Gevolgen klimaatverandering op vraag-aanbod analyse

De gevolgen van klimaatverandering bevinden zich zowel aan de vraag- als aan de aanbodkant. Aan de vraagkant worden meer dagen met topdrukke verwacht, terwijl aan de aanbodkant vaker een (te) slechte waterkwaliteit verwacht wordt.

Meer dagen met mooi weer betekent ook dat het op doordeweekse dagen vaker mooi weer zal zijn, waardoor de druk op zwemplekken in de buurt (die op doordeweekse avonden nog te bezoeken zijn) zal toenemen. Over het algemeen zijn de plekken in de buurt de niet-officiële plekken. Naast dat het vanuit veiligheid niet gewenst is dat op deze plekken gezwommen wordt, hebben extra bezoekers ook gevolgen voor overlast voor omwonenden (geluid, zwerfafval en parkeren).

Ook op de officiële plekken zal het op meer dagen (top)druk zijn. De meeste buitenzwemplekken kunnen op de huidige rustigere dagen nog wel extra bezoekers faciliteren. Met de groei van de stad, betekent het wel dat op meer dagen de maximale capaciteit bereikt wordt. Ook hier betekent het dat knelpunten wat betreft overlast vaker voor zullen komen.

Een bijkomend effect van klimaatverandering is dat er meer vraag zal komen naar schaduwplekken.

Aan de aanbodkant zullen buitenzwemplekken gevoeliger worden voor blauwalg, zwimmersjeuk of andere ongewenste invloeden op de waterkwaliteit. De Strijkviertelplas en de Voorveldse Polder zijn twee drukbezochte plassen die nu reeds met een negatief zwemadvies -of verbod te maken hebben. Bij

zwemlocatie De Munt treden na hevige regenbuien problemen op met de waterkwaliteit. Door klimaatverandering zullen hevige regenbuien vaker voorkomen.

Gezien de toenemende behoefte aan buitenzwemwater door bevolkingsgroei en meer warme dagen is het in toenemende mate van belang dat er voldoende buitenzwemplekken beschikbaar zijn. Beschikbaar betekent dat de buitenzwemplekken goed bereikbaar zijn, met voldoende schaduwplekken, een goede waterkwaliteit, en veilige omgeving (oever/strand en water/bodem). Zwemlocaties die uitvallen door een slechte waterkwaliteit kunnen leiden tot ongewenste gevolgen, zoals mensen die gaan zwemmen op gevaarlijke locaties, te drukke andere zwemplekken met bijbehorende problematiek (overlast) en gezondheidsklachten (door hittestress in de dichtbevolkte stad).

8. Conclusies en aanbevelingen

8.1 Uitkomsten bewonerspanel

Bezoek buitenzwemplekken

59 procent van de respondenten van het bewonerspanel heeft in de zomer van 2019 een buitenzwemplek bezocht; 43 procent heeft dit gedaan in Utrecht of omgeving. Ruim 80 procent van de volwassen respondenten die een buitenzwemplek hebben bezocht, heeft een officiële zwemplek bezocht in de zomer van 2019, een derde een niet-officiële zwemplek en ongeveer een derde een openluchtzwembad. Ook kinderen bezoeken meestal een officiële buitenzwemplek. Jongeren tussen de twaalf en zeventien jaar bezoeken relatief vaak zelfstandig een niet-officiële zwemlocatie. Respondenten van het bewonerspanel bezoeken ten opzichte van landelijke cijfers relatief vaak een recreatieplas of een rivier/kanaal. Deze typen zwemwater zijn veel in Utrecht en directe omgeving te vinden.

Ruim 40 procent van de respondenten van het bewonerspanel heeft in de zomer van 2019 geen zwemwaterlocatie in of buiten Utrecht bezocht. De redenen om dit niet te doen zijn voornamelijk dat het buitenzwemwater hen niet trekt (36%) of dat zij geen tijd hadden om gebruik te maken van buitenzwemplekken (23%). 18 procent van de respondenten die geen buitenzwemplek heeft bezocht, geeft aan dat de plek te druk is. 13 procent geeft aan dat er geen aantrekkelijke plekken in de buurt zijn; dit zijn vooral respondenten uit de binnenstad en de Wijk Zuid.

Volwassenen bezoeken vooral dichtbij gelegen officiële zwemlocaties zoals de Maarsseveense Plassen en de Haarrijnse Plas. De Haarrijnse Plas wordt ook veel zelfstandig door jeugd bezocht. Niet-officiële locaties als de Krommerijn bij Amelisweerd en het kanaal bij de Munt worden veel door volwassenen en jeugd uit de directe omgeving bezocht. Het openluchtzwembad De Krommerijn wordt van de openluchtzwembaden veruit het meeste bezocht.

Frequentie en moment bezoek

79% van de respondenten (die een buitenzwemplek hebben bezocht), bezoekt tussen de 1 en 4 keer per jaar een buitenzwemplek. Het bezoek is daarmee vrij incidenteel. Recreatieplassen worden vooral in het weekend bezocht, rivieren/kanalen (overwegend niet-officiële buitenzwemplekken) ook vaak doordeweeks in de avond.

De maanden juli en augustus zijn de maanden waarin de meeste bezoeken aan buitenzwemwater plaatsvinden. 57 procent van alle bezoeken in de periode mei tot en met september vindt in juli en augustus plaats. In de maanden mei en juni heeft 34 procent van alle bezoeken plaatsgevonden en in september 9 procent.

Vervoermiddel

Twee derde van de respondenten van het bewonerspanel gaat op de fiets naar de meest bezochte buitenzwemplek toe. Niet-officiële locaties in de buurt worden daarnaast ook vaak lopend bereikt, terwijl voor het bezoek aan een recreatieplas relatief vaak de auto wordt gebruikt. De respondenten van het bewonerspanel reizen gemiddeld 5,3 kilometer naar de meest bezochte buitenzwemplek. Te voet wordt gemiddeld 2,9 kilometer afgelegd, met de fiets 4,7 kilometer en met de auto wordt ruim 7,5 kilometer overbrugd.

Redenen voor bezoek

De belangrijkste reden om te kiezen voor een bepaalde zwemplek is veelal dat de locatie dichtbij is. Voor niet-officiële locaties geldt deze reden vaker dan voor officiële locaties. Een mooie locatie en goed te bereiken worden ook vaak als reden opgegeven.

Stellingen

Van de mensen die graag bij een buitenzwemplek of een openluchtzwembad zwemmen, geeft ongeveer 60 procent de voorkeur aan het zwemmen bij een buitenzwemplek, ruim 15 procent geeft de voorkeur aan een openluchtzwembad en ongeveer 35 procent heeft geen voorkeur.

23 procent van de respondenten vindt dat er voldoende mogelijkheden zijn om te zwemmen in een openluchtzwembad en 32 procent vindt dat hiervoor onvoldoende mogelijkheden zijn. Voor buitenzwemplekken liggen deze percentages iets anders: 42 procent vindt dat er voldoende mogelijkheden zijn om te zwemmen bij een buitenzwemplek en 23 procent vindt dat hiervoor te weinig mogelijkheden zijn.

8.2 Aanbod aan buitenzwemwater

Buitenzwemplekken

In Utrecht en omgeving zijn zestien officiële buitenzwemplekken. Drie van deze zwemplekken liggen in de gemeente Utrecht. Daarnaast zijn acht plekken in het onderzoek meegenomen, waarvan de gemeente weet dat er gezwommen wordt, maar die niet door de provincie zijn aangewezen als officiële zwemplekken. Zwembad de Krommerijn is het enige openluchtzwembad in de gemeente; in omliggende gemeenten zijn nog drie openluchtzwembaden aanwezig. Zwemlocatie Zuidhoek in de Maarsseveense Plassen, Haarrijnse Plas en de Strijkviertelplas zijn populair. De Munt en Krommerijn bij Amelisweerd zijn populaire niet-officiële locaties. Zwembad De Krommerijn is het meest bezochte openluchtzwembad.

Buitenzwemplekken hebben veelal een heel eigen ‘verzorgingsgebied’. Ze trekken bezoekers uit bepaalde wijken. Zo komen veel bezoekers van zwemlocatie Zuidhoek in de Maarsseveense Plassen uit de wijken ten oosten van het Amsterdam-Rijnkanaal, veel bezoekers van De Munt uit de omliggende wijk West en veel bezoekers van openluchtzwembad De Krommerijn uit de oostkant van Utrecht.

Nabijheid tot zwemplek

De nabijheid van een zwemplek is voor 52 procent van de respondenten een reden om een zwemplek te bezoeken. Voor bezoek aan niet-officiële zwemplekken is dit zelfs 70 procent, tegenover 47 procent voor officiële locaties. De niet-officiële locaties vormen een belangrijk deel van het buitenzwemwateraanbod. Deze locaties zijn over het algemeen dicht in de buurt. De gemiddelde afstand naar de dichtstbijzijnde officiële of niet-officiële zwemlocatie is 1,9 kilometer, terwijl de gemiddelde afstand naar de dichtstbijzijnde officiële locatie 2,9 kilometer is en naar een openluchtzwembad 5,6 kilometer.

8.3 Vraag naar zwemwater

Buitenzwemplekken

Op basis van provinciale kengetallen wordt verwacht dat op een zomerse dag 6 procent van de Utrechtse bevolking zwemt; dit komt overeen met 21 duizend mensen. Hierbij is de aanname gedaan dat alleen leeftijd van invloed is op de zwemdeelname. Door de verschillen in bevolkingsopbouw van de wijken in Utrecht varieert de zwemdeelname tussen 5,5 procent in Vleuten-De Meern en 6,4 procent in de Binnenstad.

Op basis van de bevolkingsprognose zal de vraag naar buitenzwemplekken met 26 procent groeien tot 2040. Deze groei is in absolute aantallen het grootst in de wijken Zuidwest en Leidsche Rijn. Relatief gezien groeien de wijken Zuidwest en Binnenstad het hardst.

Openluchtwembad

Het openluchtwembad De Krommerijn heeft in 2019 bijna negentig duizend bezoekers ontvangen. Op basis van de bevolkingsprognose en uitgaande van deze bezoekcijfers wordt globaal geschat dat er tot 2040 tussen de 16 en 33 duizend bezoekers extra uit Utrecht kunnen komen.

Niet-bezoekers

Er zijn diverse redenen waarom mensen nu geen buitenzwemplek of openluchtwembad bezoeken (zie paragraaf 8.1). Het lijkt er op dat, ongeacht in welke wijk iemand woont, een deel van de inwoners de zwemplekken te druk vindt¹⁰. Dit percentage zal bij toenemende vraag door bevolkingsgroei en gelijkblijvend aanbod naar alle waarschijnlijkheid de komende jaren toenemen. Een deel van de inwoners bezoekt geen buitenzwemplekken en zal dit ook niet snel gaan doen ('geen tijd', 'trekt me niet'). Het is aannemelijk dat het percentage van de inwoners dat vindt dat er geen aantrekkelijke buitenzwemplekken in de buurt zijn, bij gelijkblijvend aanbod, nagenoeg stabiel zal blijven. Bij verandering van aanbod, bijvoorbeeld door extra plekken of aanpassing van huidige locaties, kan dit percentage lager worden. Dit zal dan nog extra zwemmers opleveren ten opzichte van de huidige schattingen.

Toerisme

Hoewel Utrecht veel toeristen trekt, is het niet de verwachting dat dit extra druk op de buitenzwemplekken gaat opleveren. De meeste toeristen komen naar Utrecht voor de cultuurhistorische stad of bezoek aan familie/vrienden.

Klimaatverandering

Seizoenverlenging door klimaatverandering zorgt ervoor dat in het voor- en najaar vaker druk is bij buitenzwemplekken. Doordat in deze periodes nog niet de 'top' temperaturen van 25-30 graden langdurig worden bereikt is niet de verwachting dat de vraag in het voor- en najaar de huidige vraag in het zomerseizoen overstijgt. Het zomerseizoen zal het drukste seizoen blijven voor het buitenzwemwater. De vraag naar zwemwater in de zomer zal naar verwachting iets stijgen door de klimaatverandering, maar vooral in de vorm van meer dagen met (top)drukke. De stijging van de vraag wordt wel gedrukt door de verwachting dat er vaker een hittegolf plaats zal vinden. Men kiest bij hoge temperaturen (> 30 graden) minder vaak voor een bezoek aan een buitenzwemplek. Tegelijkertijd zal verminderde waterkwaliteit vaker voor uitval van zwemwater zorgen, waarmee de druk op andere zwemplekken groter zal worden.

8.4 Vraag-aanbod analyse

Huidige situatie

De beheerders van de meest bezochte buitenzwemplekken geven aan dat afgelopen zomer op topdagen de maximale capaciteit bereikt is. Alleen openluchtwembad De Krommerijn geeft aan dat er nog ruimte is voor meer bezoekers op topdagen, al wordt daar op topdagen ook al 90 procent van de capaciteit gebruikt. De beheerders geven aan dat de waterkwaliteit bij de Strijkviertelplas en de Voorveldse Polder niet altijd goed genoeg zijn. Bij De Munt is de waterkwaliteit na hevige regenval niet goed. Verschillende buitenzwemplekken hebben ook knelpunten met betrekking tot parkeergelegenheid voor auto's, overlast voor omwonenden of natuur (geluid, zwerfvuil, fietsen) en sluiting van de zwemlocaties door festivals.

¹⁰ Uit de antwoorden kan niet worden opgemaakt of de respondenten de zwemplek die ze willen bezoeken te druk vinden, of dat ze een zwemplek per definitie te druk vinden.

Situatie 2040

Veel zwemplekken kunnen tot 2040 een stijging tussen de 15 en 35 procent van het huidige aantal bezoekers verwachten. Vooral Veilinghaven (omgeving Merwedekanaal), Kromme Rijn bij Amelisweerd en de Strijkviertelpas krijgen met een relatieve grote groei te maken. Alle (bevroagde) zwemplekken, met uitzondering van openluchtwembad Krommerijn, hebben in de zomer van 2019 volgens de beheerders de maximale capaciteit op topdagen bereikt en hebben te maken met diverse knelpunten. Op basis van deze gegevens van beheerders lijkt het onmogelijk om de toekomstige vraag aan zwemwater op de huidige locaties en op basis van de huidige voorkeuren voor locatiebezoek te faciliteren. De bevolkingsprognose laat tot 2025 al een toename zien van 50.000 inwoners (50% van de totale toename). De vraag naar zwemwater zal in dezelfde periode flink toenemen¹¹. Ook voor openluchtwembad De Krommerijn is de verwachting dat op topdagen in de toekomst het openluchtwembad, met de huidige openstellingsuren¹², niet meer alle bezoekers aan kan.

Het is van belang om bij deze prognose te vermelden dat de bevindingen van de beheerders niet cijfermatig onderbouwd zijn, omdat bezoekaantallen niet structureel gemonitord worden.

8.5 Aanbeveling

Gezien de toenemende behoefte aan buitenzwemwater door bevolkingsgroei en meer warme dagen is het in toenemende mate van belang dat er voldoende buitenzwemplekken beschikbaar zijn. Beschikbaar betekent dat de buitenzwemplekken goed bereikbaar zijn, met voldoende schaduwplekken, een goede waterkwaliteit, en veilige omgeving (oevers/strand en water/bodem). Te weinig aantrekkelijk aanbod of zwemlocaties die uitvallen door een slechte waterkwaliteit kunnen leiden tot ongewenste gevolgen, zoals mensen die gaan zwemmen op gevaarlijke locaties, te drukke andere zwemplekken met bijbehorende problematiek (overlast) en gezondheidsklachten (door hittestress in de dichtbevolkte stad).

Uit het onderzoek blijkt dat de kans zeer groot is dat in de toekomst de druk op buitenzwemwater groter wordt. Om te bepalen in hoeverre het huidige aanbod de toenemende vraag kan faciliteren is in onderliggende onderzoek aan beheerders van zwemplekken gevraagd naar de beschikbare capaciteit op topdagen (zoals warm en mooi weer in de vakantie). Harde cijfers over beschikbare en gebruikte capaciteit zijn echter niet voorhanden. Het is daarom aan te bevelen om in de zomer van 2020 (of zomers daarna, indien de zomer van 2020 niet representatief is voor de afgelopen zomers) te monitoren hoeveel bezoekers daadwerkelijk naar een buitenzwemplek komen, zowel op top- als 'gewone' dagen, en in hoeverre buitenzwemplekken daarmee vol zijn. Indien uit deze monitoring blijkt dat populaire buitenzwemplekken inderdaad op (te) veel dagen (bijna) het maximum aantal bezoekers trekken, kan worden besloten om fase twee van dit onderzoek te starten. In fase twee kan worden onderzocht of er mogelijkheden zijn om het zwemaanbod in de toekomst te vergroten of alternatieven te ontwikkelen om te voorzien in de toenemende behoefte aan buitenzwemwater.

¹¹ Er is niet precies berekend hoeveel extra zwemmers de buitenzwemplekken in 2025 kunnen verwachten.

¹² Het openluchtwembad is doordeweeks tot 18:00 en in het weekend tot 17:00 geopend. Uitbreiding van openstelling kan mogelijk een deel van de extra vraag opvangen en bovendien een alternatief bieden voor mensen die 's avonds van niet-officiële plekken gebruikmaken.

9. Referenties

Afdeling Onderzoek, gemeente Utrecht (2018). *Bezoekersonderzoek 2017-2018*. Utrecht: Gemeente Utrecht.

Floor, C. & Collard, D. (2019). *Ervaren veiligheid bij buitenzwemplekken in Nederland*. Utrecht: Mulier Instituut.

Hoenderkamp, K. (2011). *Behoefteonderzoek zwemwater Utrecht*. Den Haag: Kenniscentrum Recreatie.

KNMI (2019). *Klimaatverandering*. Gezien op: 23-11-2019.

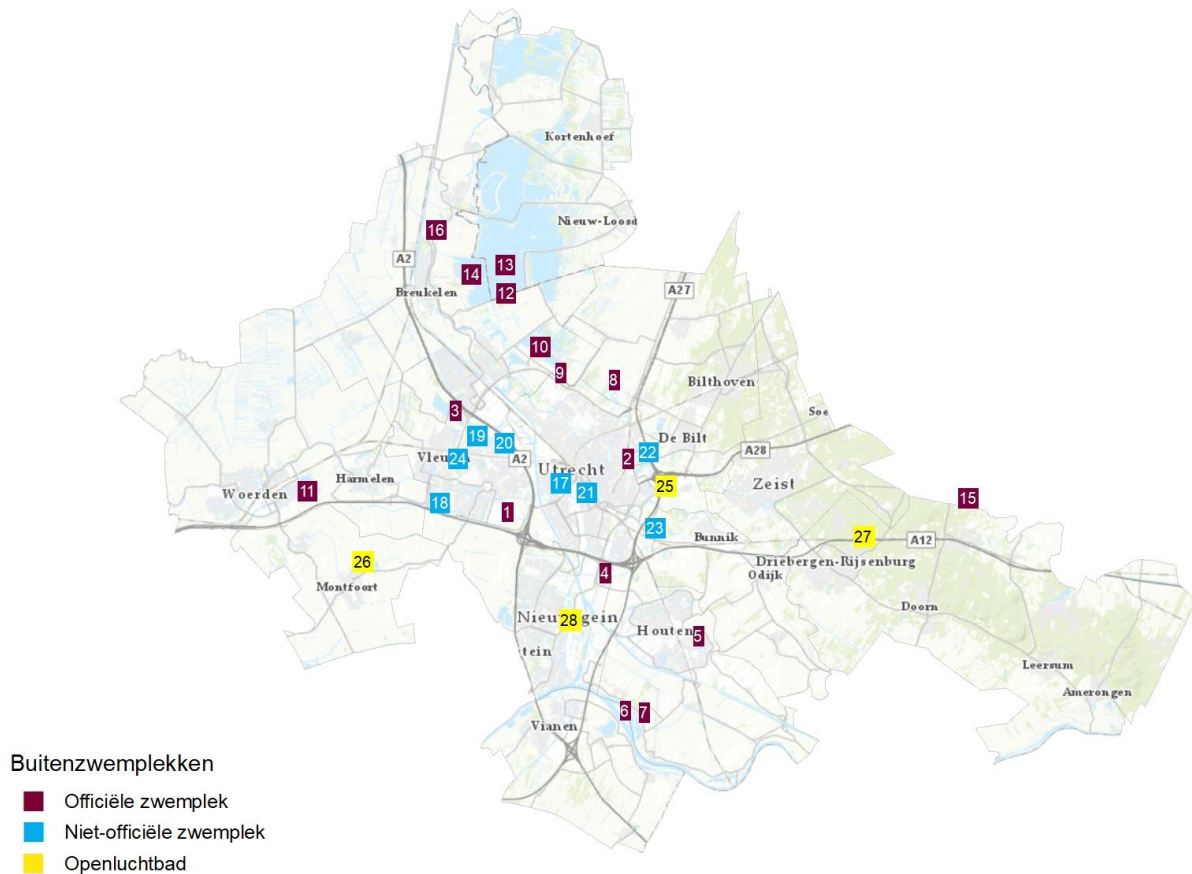
Most, K. van der & Vries, M. de (2016). *Bezoek aan Utrechtse recreatiegebieden 2014-2015*. Den Haag: NBTC-NIPO Research.

Wageningen University and Research (2012). *Effecten van klimaatverandering op recreatie en toerisme*. Wageningen: WUR.

10. Bijlagen

Bijlage 1 Kaart buitenzwemplekken

Kaart B1.1 Buitenzwemplekken gemeenten Utrecht en directe omgeving in 2019

1 = Strijkviertelplas, 2= Voorveldse Polder, 3 = Haarrijnse Plas, 4 = Down Under, 5 = Rietplas Strand, 6 = Tull en 't Waal, 7 = Honswijkerplas, 8 = De Kikker, 9 = Maarsseveense Plassen Zuidhoek, 10 = Strandbad Maarsseveense Plassen, 11 = Cattenbroek, 12 = Strand de Strook (Loosdrechtse Plassen), 13 = Strand Meent (Loosdrechtse Plassen), 14 = Zwembad De Meent (Loosdrechtse plassen), 15 = Henschotermeer, 16 = Zwemlust Nieuwesluis, 17 = De Munt, 18 = Plas Veldhuizen, 19 = Musicalkade, 20 = Overige wateren Terwijde, 21 = Veilinghaven, 22 = Water rondom camping De Berenkuil, 23 = Kromme Rijn bij Amelisweerd, 24 = Vikingrijn Maximapark, 25 = Zwembad De Krommerijn, 26 = Het Knopenbad, 27 = Openluchtzwembad zwembad De Zwoer, 28 = Openluchtzwembad Merwestein.
Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Bijlage 2 Bewerking CVTO-data

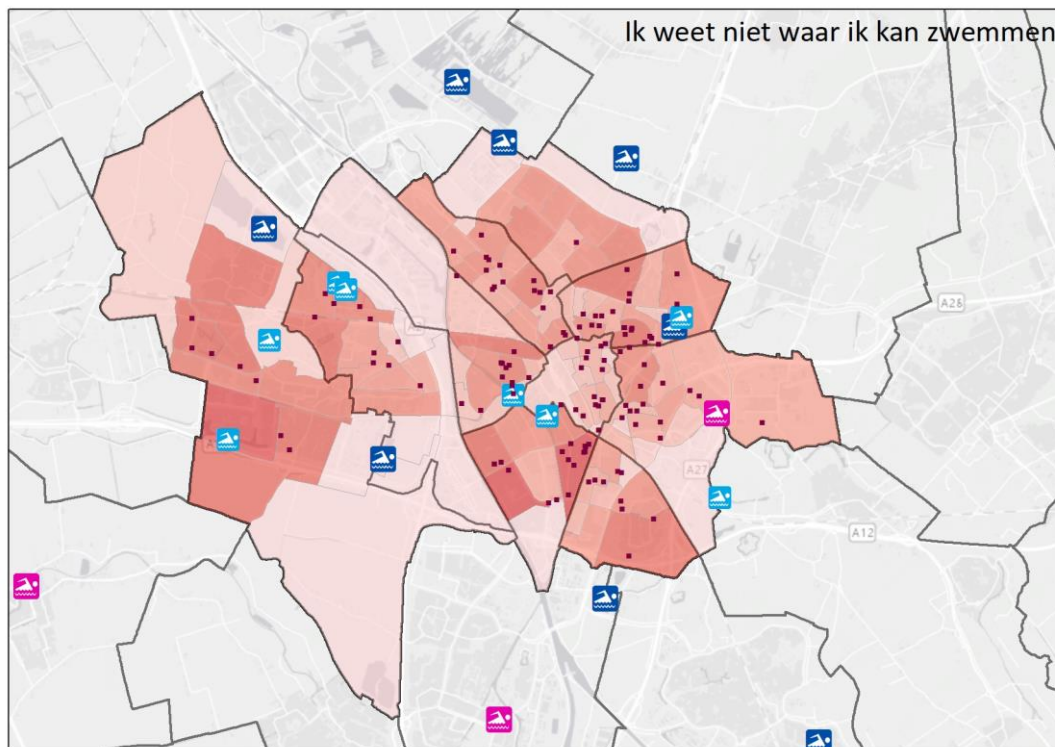
Voor het bepalen van de deelnamepercentages (tabel 5.1) is gebruikgemaakt van CVTO 2018 voor de provincie Utrecht en Nederland. Deze gegevens zijn aangeleverd door de provincie Utrecht.

De uitkomsten uit CVTO 2018 zijn niet een-op-een te gebruiken voor dit onderzoek. Hieronder volgen uitgangspunten en bewerkingen die zijn toegepast.

- In CVTO 2008 was een categorie ‘recreëren aan water’ die voor de toenmalige onderzoeken werd gebruikt. De overeenkomstige activiteit in CVTO 2018 is ‘recreëren (zonnen, luieren, barbecueën, picknicken e.d.)’, waarbij niet eenduidig is gedefinieerd dat dit aan water moet gebeuren. Om toch het recente onderzoek te kunnen gebruiken is naar de omgeving van de activiteiten gekeken. De omgevingen ‘recreatiegebied’ en ‘rivier’ zijn behouden, maar de percentages voor andere omgevingen (zoals park, stad, eigen wijk) zijn naar beneden bijgesteld, overeenkomstig de verhouding uit CVTO 2008. In totaal levert dit ruim 3 miljoen activiteiten ‘recreëren aan water’ voor de provincie Utrecht.
- Vanuit CVTO 2008 weten we dat een op zomerse dag 2,3 procent van deze activiteiten plaatsvindt. Voor de provincie Utrecht komt dit neer op bijna 70 duizend keer recreëren aan water (niet aan zee).
- De deelname door de verschillende leeftijdsgroepen is gebaseerd op CVTO 2018 voor de provincie Utrecht. Hierbij zien we dat ten opzichte van landelijke cijfers de groep 25-44-jarigen een relatief hoge deelname kent en de groep 0-14-jarigen juist wat lager.
- Door het aantal activiteiten per leeftijdsgroep af te zetten tegen het aantal inwoners per leeftijdsgroep is het aantal activiteiten per inwoner per leeftijdsgroep bepaald.

Bijlage 3 Aanvullende kaarten

Kaart B3.1 Spreiding respondenten die aangeven niet te weten waar ze kunnen zwemmen bij een buitenzwemplek of openluchtbad

Achtergrond: Buurten van Utrecht gekleurd naar aantal inwoners. Licht rood: weinig inwoners. Donkerrood: veel inwoners.

Donkerblauw: officiële zwemplek, lichtblauw: niet-officiële zwemplek, roze: openluchtzwembad of combi-zwembad.

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Bijlage 4 Bewonerspanel

Het Bewonerspanel is een online panel dat bestaat uit inwoners van Utrecht die graag meedenken met de gemeente. Het panel is in beheer van de gemeente Utrecht (afdeling Onderzoek) en bestaat in november 2019 uit ruim 6.400 Utrechters. Het Bewonerspanel is geen afspiegeling van alle Utrechters. In vergelijking met de Utrechtse bevolking is er bijvoorbeeld een oververtegenwoordiging aan hoogopgeleiden. De resultaten zijn daardoor niet zondermeer te vertalen naar de (gemiddelde) mening van de Utrechter, maar de resultaten geven vaak wel een goede indicatie. Het Bewonerspanel is derhalve niet representatief, maar indicatief voor de Utrechtse bevolking. We spreken daarom van respondenten of panelleden en niet van 'Utrechters'. Afdeling Onderzoek van de gemeente Utrecht is niet verantwoordelijk voor de conclusies die op basis van het Bewonerspanel worden getrokken.

Bijlage 5 Vragenlijst en tabellenboek bewonerspanel

Vragenlijst

Vragenlijst onderzoek buitenzwemwater Utrecht

De zomer ligt inmiddels alweer achter ons. Wellicht heeft u afgelopen maanden ergens buiten gezwommen, bijvoorbeeld in het openluchtzwembad de Krommerijn of op één van de andere plekken waar buiten gezwommen wordt. De gemeente Utrecht wil graag weten welke behoefte er aan buiten zwemwater onder bewoners is en hoe dit zich verhoudt tot zwemgelegenheden binnen en buiten de stad. De uitkomsten publiceert de gemeente begin 2020 in het behoefteonderzoek buitenzwemwater dat wordt uitgevoerd door het Mulier Instituut. De enquêteresultaten zullen verwerkt worden door het Mulier Instituut.

1. Wat is de samenstelling van uw huishouden?
 - Eenpersoonshuishouden
 - Huishouden met thuiswonende kinderen
 - Aantal thuiswonende kinderen in de leeftijd 0 tot en met 3 jaar [invulveld]
 - Aantal thuiswonende kinderen in de leeftijd 4 tot en met 11 jaar [invulveld]
 - Aantal thuiswonende kinderen in de leeftijd 12 tot en met 17 jaar [invulveld]
 - Aantal thuiswonende kinderen 18 jaar en ouder [invulveld]
 - Huishouden zonder thuiswonende kinderen

De volgende vragen gaan over het bezoek aan **buitenzwemplekken/recreatieplassen** en **openluchtzwembaden** in de gemeente Utrecht en omgeving. Met buitenzwemplekken bedoelen we openbare plekken in de natuur zoals een meer, een kanaal of een rivier. Zwemmen in een (opblaas)zwembad in een tuin zien we niet als een buitenzwemplek.

2. Geef van de onderstaande uitspraken aan in hoeverre dit bij u past:

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens
Ik zwem graag bij een buitenzwemplek of in een openluchtzwembad					
Ik zwem liever bij een buitenzwemplek/recreatieplas dan in een openluchtzwembad					
Ik zwem liever in een openluchtzwembad dan bij een buitenzwemplek/recreatieplas					
Ik vind dat er in Utrecht en omgeving genoeg mogelijkheden zijn om te zwemmen bij een buitenzwemplek/recreatieplas					
Ik vind dat er in Utrecht en omgeving genoeg mogelijkheden zijn om te zwemmen in een openluchtzwembad					

3. Heeft u dit jaar in de periode van mei tot en met september een buitenzwemplek/recreatieplas of een openluchtzwembad in de gemeente Utrecht of omgeving bezocht* ?
 - Ja (ga door naar vraag 5)
 - Nee, ik heb geen buitenzwemplek of openluchtzwembad in de gemeente Utrecht(of directe omgeving) bezocht, maar wel erbuiten(ga door naar vraag 4)
 - Nee, ik heb geen buitenzwemplek of openluchtzwembad bezocht (ga door naar vraag 3)

**Toelichting bezocht: bijvoorbeeld om te zwemmen, pootje baden, liggen op zonneweide. Activiteiten als vissen en varen tellen niet mee.*

4. Wat is voor u de belangrijkste reden dat u geen buitenzwemplek/recreatieplas of openluchtzwembad in de gemeente Utrecht of directe omgeving bezocht heeft? *Geef maximaal drie redenen.* (maximaal drie antwoorden) (ga door naar vraag 11)
- ☐ Er zijn geen aantrekkelijke plekken in de buurt
 - ☐ Dit trekt mij niet
 - ☐ Ik heb er geen tijd voor
 - ☐ Ik weet niet waar ik kan zwemmen in buitenwater
 - ☐ Ik vind het te duur
 - ☐ De plekken in de buurt zijn te druk
 - ☐ De plekken zijn niet goed bereikbaar
 - ☐ Ik heb een eigen zwembad
 - ☐ Ik vind het onhygiënisch
 - ☐ Er is een negatief zwemadvies of zwemverbod op de plek waar ik wil zwemmen
 - ☐ Ik vind het te koud
 - ☐ Ik vind het niet veilig
 - ☐ Er is geen toezicht
 - ☐ Ik kan niet goed zwemmen
 - ☐ Anders, namelijk [invulveld]
5. Welke van de onderstaande buitenzwemplekken/recreatieplassen en openluchtzwembaden in de gemeente Utrecht en omgeving bezocht u in de periode van mei tot en met september van dit jaar? *Meerdere antwoorden mogelijk*

Officiële zwemwaterlocaties in de gemeente Utrecht en directe omgeving

1. Strijkviertelplas (Utrecht)
2. Voorveldse Polder (Utrecht)
3. Haarrijnse plas (Utrecht)
4. Down Under/Laagravense Plas (Nieuwegein)
5. Rietplas Strand (Houten)
6. Tull en 't Waal (Tull en 't Waal)
7. Honswijkerplas (Tull en 't Waal)
8. De Kikker (Groenekan)
9. Maarsseveense Plassen Zuidhoek (Maarssen)
10. Strandbad Maarsseveense Plas (Maarssen)
11. Cattenbroek (Woerden)
12. Strand De Strook, Loosdrechtse plassen (Breukelen)
13. Strand Meent (onbetaald), Loosdrechtse Plassen (Breukelen)
14. Zwembad de meent (betaald), Loosdrechtse Plassen (Breukelen)
15. Henschotermeer (Woudenberg)
16. Zwemlust Nieuwersluis (Nieuwersluis)

Niet-officiële zwemwaterlocaties in de gemeente Utrecht

17. De Munt (Utrecht)
18. Plas Veldhuizen (veldhuizerpark) (Utrecht)
19. Musicalkade (Utrecht)
20. Overige grote wateren Terwijde (Utrecht)
21. Veilinghaven (Utrecht)
22. Water rondom camping de Berenkuil (Utrecht)
23. Kromme Rijn bij Amelisweerd (Utrecht)
24. Vikingrijn Maximapark (Utrecht)
25. Andere buitenzwemplek, namelijk [invulveld]

Openluchtzwembaden in de gemeente Utrecht en directe omgeving

26. Zwembad De Krommerijn (Utrecht)
27. Het Knopenbad (Montfoort)
28. Het openluchtzwembad van Zwembad de Zwoer (Driebergen-Rijssenburg)
29. Het openluchtzwembad van Merwestein (Nieuwegein)
30. Ander openluchtzwembad, namelijk [invulveld]

6. Hoe vaak heeft u in de periode van mei tot en met september van dit jaar de onderstaande openbare buitenzwemplek/recreatieplas of een openluchtzwembad bezocht? *Indien u het niet meer precies weet, geef dan een schatting.*

	Aantal bezoeken		
	Mei-juni	Juli-augustus	September
Hier locaties aangeven die bij bovenstaande zijn ingevuld			

7. Wanneer was dat meestal? *Per locatie 1 antwoord mogelijk.*

	Op een doordeweekse vrije dag	Doordeweeks overdag (geen vrije dag)	Doordeweeks in de avond (vanaf ca 17:00; geen vrije dag)	In het weekend
Hier locaties aangeven die bij bovenstaande zijn ingevuld				

8. Wat zijn voor u de belangrijkste redenen om meest bezochte locatie invoeren obv frequentie te bezoeken? *Geef maximaal 3 redenen.* (maximaal 3 antwoorden)

- ☐ Het is een mooie locatie in de natuur
- ☐ Het is dichtbij
- ☐ Het is gemakkelijk te bereiken
- ☐ Het is niet te druk
- ☐ Het is niet duur om hier te zwemmen
- ☐ Er wordt toezicht gehouden
- ☐ Er is horeca aanwezig
- ☐ Er zijn voldoende speelplekken aanwezig
- ☐ Er zijn leuke wateractiviteiten
- ☐ Er zijn toiletten aanwezig
- ☐ Het water is schoon
- ☐ Ik kan daar goed zwemmen
- ☐ Ik kan daar veilig zwemmen
- ☐ Het strand/de ligweide is schoon
- ☐ Er zijn voldoende parkeerplekken
- ☐ Anders, namelijk: [invulveld]

9. Met welk vervoersmiddel reist u meestal naar meest bezochte locatie invoeren o.b.v. frequentie?

- ☐ Lopen
- ☐ Fiets
- ☐ Auto
- ☐ Openbaar vervoer
- ☐ Anders, namelijk:

Met de volgende vraag willen we inzicht krijgen met welke weersomstandigheden u gebruik maakt van een buitenzwemplek/recreatieplas of een openluchtzwembad.

10. Geef van de onderstaande situaties aan wat u dan doet

- a) Het is al een paar dagen 20 graden en zonnig.
- b) De temperatuur is de hele week al gemiddeld 20 graden, maar één dag springt eruit met 28 graden.
- c) Het is al een paar dagen 25 graden en zonnig.
- d) Het is al een paar dagen 30 graden en zonnig.
- e) Er is een hittegolf met temperaturen oplopend tot 32 graden (zoals in augustus van dit jaar).
- f) Er is een hittegolf met oplopende temperaturen tot 37 graden (zoals in juli van dit jaar).
- g) Het is al zo lang warm dat ik niet meer elke gelegenheid hoef

- i. Ik ga een buitenzwemplek/recreatieplas bezoeken
- ii. Ik ga een openluchtzwembad bezoeken
- iii. Ik ga geen buitenzwemplek/recreatieplas of openluchtzwembad bezoeken

11. Welke buitenzwemplek/recreatieplas of openluchtzwembad bezoekt/en uw kind(eren) wel eens zelfstandig (dus zonder ouder of andere volwassene er bij)? [Vraag alleen voor mensen die hebben aangegeven thuiswonende kinderen boven de 4 jaar te hebben]

Officiële zwemwaterlocaties in Utrecht en directe omgeving

1. Strijkviertelplas (Utrecht)
2. Voorveldse Polder (Utrecht)
3. Haarrijnse plas (Utrecht)
4. Down Under (Nieuwegein)
5. Rietplas Strand (Houten)
6. Tull en 't Waal (Tull en 't Waal)
7. Honswijkerplas (Tull en 't Waal)
8. De Kikker (Groenekan)
9. Maarsseveense Plassen Zuidhoek (Maarssen)
10. Strandbad Maarsseveense Plas (Maarssen)
11. Cattenbroek (Woerden)
12. Strand De Strook, Loosdrechtse plassen (Breukelen)
13. Strand Meent, Loosdrechtse Plassen (Breukelen)
14. Zwembad de meent, Loosdrechtse Plassen (Breukelen)
15. Henschotermeer (Woudenberg)
16. Zwemlust Nieuwersluis (Nieuwersluis)

Niet-officiële zwemwaterlocaties in Utrecht en directe omgeving

17. De Munt (Utrecht)
18. Plas Veldhuizen (veldhuizerpark) (Utrecht)
19. Musicalkade (Utrecht)
20. Overige grote wateren Terwijde (Utrecht)
21. Veilinghaven (Utrecht)
22. Water rondom camping de Berenkuil (Utrecht)
23. Kromme Rijn bij Amelisweerd (Utrecht)
24. Vikingrijn Maximapark (Utrecht)
25. Andere buitenzwemplek, namelijk [invulveld]

Openluchtzwembaden in Utrecht en directe omgeving

26. Zwembad De Krommerijn (Utrecht)
27. Het Knopenbad (Montfoort)
28. Het openluchtzwembad van Zwembad de Zwoer (Driebergen-Rijssenburg)
29. Het openluchtzwembad van Merwestein (Nieuwegein)
30. Ander openluchtzwembad, namelijk [invulveld]

- ☐ Mijn kind(eren) bezoekt(en) nooit zelfstandig een buitenzwemplek/recreatieplas of openluchtzwembad
- ☐ Weet ik niet

12. Heeft u nog vragen of opmerkingen of wilt u nog iets toevoegen aan de eerder gegeven antwoorden? Laat het dan hier weten:

Eindtekst: hartelijk dank voor uw deelname aan deze vragenlijst.

Tabellenboek

Achtergrondkenmerken		%	N
Wat is uw geslacht?			
	man	49	1.565
	vrouw	50	1.600
	anders/wil ik niet zeggen		6
Wat is de hoogste opleiding waar u een diploma van heeft?			
	geen of alleen lagere school/basisschool		12
	lager of middelbaar algemeen voortgezet onderwijs (LAVO, V(G)LO, MULO, MAVO)	3	101
	hoger algemeen voortgezet onderwijs (HAVO, VWO, HBS, MMS, lyceum, gymnasium)	6	201
	lager beroepsonderwijs (ambachts-/huishoudschool, LTS, VBO, LHNO, LEAO, V(M)BO)	1	33
	middelbaar beroepsonderwijs (UTS, MTS, (K)MBO, MEAO, INAS, ROC, leerlingwezen)	7	226
	hoger beroeps- of wetenschappelijk onderwijs (HTS, HEAO, hogeschool, universiteit)	81	2.564
	anders	1	33
Leeftijd obv geboortejaar			
	16 t/m 24 jaar	1	38
	25 t/m 34 jaar	18	579
	35 t/m 54 jaar	43	1.375
	55 t/m 65 jaar	20	630
	65 jaar en ouder	17	548

Respons	Totaal	%	n
		100	3.175
1. Wat is de samenstelling van uw huishouden?	Eenpersoonshuishouden	31	977
	Huishouden met thuiswonende kinderen	34	1.065
	Huishouden zonder thuiswonende kinderen	36	1.133
2. Ik zwem graag bij een buitenzwemplek of in een openluchtzwembad. Geef van de onderstaande uitspraken aan in hoeverre dit bij u past.	Helemaal mee oneens	10	332
	Mee oneens	12	387
	Neutraal	19	618
	Mee eens	25	787
	Helemaal mee eens	27	858
	Weet ik niet/geen mening	6	193
2. Ik zwem liever bij een buitenzwemplek/recreatieplas dan in een openluchtzwembad. Geef van de onderstaande uitspraken aan in hoeverre dit bij u past.	Helemaal mee oneens	9	273
	Mee oneens	14	448
	Neutraal	27	846
	Mee eens	24	768
	Helemaal mee eens	19	593
	Weet ik niet/geen mening	8	247
2. Ik zwem liever in een openluchtzwembad dan bij een buitenzwemplek/recreatieplas. Geef van de onderstaande uitspraken aan in hoeverre dit bij u past.	Helemaal mee oneens	13	402
	Mee oneens	31	998
	Neutraal	29	929
	Mee eens	13	423
	Helemaal mee eens	5	171
	Weet ik niet/geen mening	8	252
2. Ik vind dat er in Utrecht en omgeving genoeg mogelijkheden zijn om te zwemmen bij een buitenzwemplek/recreatieplas. Geef van de onderstaande uitspraken aan in hoeverre dit bij u past.	Helemaal mee oneens	4	135
	Mee oneens	18	586
	Neutraal	21	661
	Mee eens	33	1.036
	Helemaal mee eens	9	290
	Weet ik niet/geen mening	15	467
2. Ik vind dat er in Utrecht en omgeving genoeg mogelijkheden zijn om te zwemmen in een openluchtzwembad. Geef van de onderstaande uitspraken aan in hoeverre dit bij u past.	Helemaal mee oneens	8	244
	Mee oneens	24	773
	Neutraal	24	749
	Mee eens	19	599
	Helemaal mee eens	4	136
	Weet ik niet/geen mening	21	674
3. Hebt u dit jaar in de periode van mei tot en met september een buitenzwemplek/recreatieplas of een openluchtzwembad in de gemeente Utrecht of omgeving bezocht?	Ja	46	1.462
	Nee, ik heb geen buitenzwemplek of openluchtzwembad in de gemeente Utrecht (of directe omgeving) bezocht, maar wel erbuiten	13	416
	Nee, ik heb geen buitenzwemplek of openluchtzwembad bezocht	41	1.297

Respons	Totaal	%	n
		100	3.175
4. Wat is voor u de belangrijkste reden dat u geen buitenzwemplek/recreatieplas of openluchtzwembad in de gemeente Utrecht of directe omgeving bezocht heeft?			
	Er zijn geen aantrekkelijke plekken in de buurt	13	230
	Dit trekt mij niet	36	618
	Ik heb er geen tijd voor	23	392
	Ik weet niet waar ik kan zwemmen in buitenwater	8	134
	Ik vind het te duur	2	32
	De plekken in de buurt zijn te druk	18	309
	De plekken zijn niet goed bereikbaar	3	58
	Ik heb een eigen zwembad		8
	Ik vind het onhygiënisch	7	113
	Er is een negatief zwemadvies of zwemverbod op de plek waar ik wil zwemmen	2	27
	Ik vind het te koud	7	124
	Ik vind het niet veilig	5	94
	Er is geen toezicht	3	44
	Ik kan niet goed zwemmen	4	66
	Anders	14	235
	Door hoge leeftijd of medische redenen zwem ik niet	3	59
	Ik hou niet van zwemmen	4	72
5. Welke van de onderstaande buitenzwemplekken/recreatieplassen en openluchtzwembaden in de gemeente Utrecht en omgeving bezocht u in de periode van mei tot en met september van dit jaar?			
	Strijkviertelplas	15	216
	Voorveldse Polder	9	129
	Haarrijnse Plas	29	423
	Down Under/Laagravense Plas (Nieuwegein)	14	200
	Rietplas Strand (Houten)		7
	Tull en 't Waal (Tull en 't Waal)	3	39
	Honswijkerplas (Tull en 't Waal)	1	11
	De Kikker (Groenekan)	4	53
	Maarsseveense Plassen Zuidhoek (Maarssen)	32	464
	Strandbad Maarsseveense Plas (Maarssen)	22	321
	Cattenbroek (Woerden)		3
	Strand De Strook, Loosdrechtse plassen (Breukelen)	6	89
	Strand Meent (onbetaald), Loosdrechtse Plassen (Breukelen)	2	31
	Zwembad de meent (betaald), Loosdrechtse Plassen (Breukelen)	1	9
	Henschotermeer (Woudenberg)	11	159
	Zwemlust Nieuwersluis (Nieuwersluis)		2
	De Munt (Utrecht)	13	196
	Plas Veldhuizen (veldhuizerpark) (Utrecht)	1	9
	Musicalkade (Utrecht)		6
	Overige grote wateren Terwijde (Utrecht)	1	10
	Veilinghaven (Utrecht)	4	60
	Water rondom camping de Berenkuil (Utrecht)	2	27
	Kromme Rijn bij Amelisweerd (Utrecht)	17	245
	Vikingrijn Maximapark (Utrecht)	1	12
	Andere buitenzwemplek	8	122
	Zwembad De Krommerijn (Utrecht)	26	372

Respons	Totaal	%	n
		100	3.175
Vervolg			
	Het Knopenbad (Montfoort)	2	27
5. Welke van de onderstaande	Het openluchtwembad van Zwembad de Zwoer	1	15
buitenzwemplekken/recreatieplassen	(Driebergen-Rijssenburg)		
en openluchtwembaden in de	Het openluchtwembad van Merwestein (Nieuwegein)	3	47
gemeente Utrecht en omgeving	Ander openluchtwembad	3	37
bezocht u in de periode van mei tot			
en met september van dit jaar?			
Meest bezochte locatie op basis van			
frequenties	Strijkviertelplas (Utrecht)	8	119
	Voorveldse Polder (Utrecht)	5	70
	Haarrijnse plas (Utrecht)	16	234
	Down Under/Laagravense Plas (Nieuwegein)	6	89
	Rietplas Strand (Houten)		4
	Tull en 't Waal (Tull en 't Waal)		7
	Honswijkerplas (Tull en 't Waal)		3
	De Kikker (Groenekan)	2	36
	Maarsseveense Plassen Zuidhoek (Maarssen)	16	239
	Strandbad Maarsseveense Plas (Maarssen)	8	120
	Cattenbroek (Woerden)		1
	Strand De Strook, Loosdrechtse plassen (Breukelen)	2	22
	Strand Meent (onbetaald), Loosdrechtse Plassen		7
	(Breukelen)		
	Zwembad de meent (betaald), Loosdrechtse Plassen		1
	(Breukelen)		
	Henschotermeer (Woudenberg)	2	30
	Zwemlust Nieuwersluis (Nieuwersluis)		
	De Munt (Utrecht)	6	86
	Plas Veldhuizen (veldhuizerpark) (Utrecht)		3
	Musicalkade (Utrecht)		4
	Overige grote wateren Terwijde (Utrecht)		2
	Veilinghaven (Utrecht)	1	18
	Water rondom camping de Berenkuil (Utrecht)	1	8
	Kromme Rijn bij Amelisweerd (Utrecht)	6	94
	Vikingrijn Maximapark (Utrecht)		1
	Andere buitenzwemplek	5	76
	Zwembad De Krommerijn (Utrecht)	11	154
	Het Knopenbad (Montfoort)		6
	Het openluchtwembad van Zwembad de Zwoer		2
	(Driebergen-Rijssenburg)		
	Het openluchtwembad van Merwestein (Nieuwegein)	1	11
	Ander openluchtwembad	1	9

Respons	Totaal	%	n
		100	3.175
8. Wat zijn voor u de belangrijkste redenen om <<meest bezochte locatie invoeren obv frequentie>> te bezoeken?	Het is een mooie locatie in de natuur	38	548
	Het is dichtbij	52	750
	Het is gemakkelijk te bereiken	36	525
	Het is niet te druk	16	228
	Het is niet duur om hier te zwemmen	13	185
	Er wordt toezicht gehouden	6	80
	Er is horeca aanwezig	8	111
	Er zijn voldoende speelplekken aanwezig	3	49
	Er zijn leuke wateractiviteiten	5	74
	Er zijn toiletten aanwezig	10	146
	Het water is schoon	19	273
	Ik kan daar goed zwemmen	17	244
	Ik kan daar veilig zwemmen	7	94
	Het strand/de ligweide is schoon	11	164
	Er zijn voldoende parkeerplekken	4	60
	Anders	10	149
9. Met welk vervoersmiddel reist u meestal naar <<meest bezochte locatie invoeren o.b.v. frequentie>>?	Lopend	8	114
	Fiets	67	960
	Auto	23	336
	Openbaar vervoer	1	11
	Anders	1	18
10. Het is al een paar dagen 20 graden en zonnig	Ik ga een buitenzwemplek/recreatieplas bezoeken	28	395
	Ik ga een openluchtzwembad bezoeken	9	132
	Ik ga geen buitenzwemplek/recreatieplas of openluchtzwembad bezoeken	43	617
	Weet niet/geen mening	23	324
10. De temperatuur is de hele week al gemiddeld 20 graden, maar één dag springt eruit met 28 graden.	Ik ga een buitenzwemplek/recreatieplas bezoeken	52	750
	Ik ga een openluchtzwembad bezoeken	13	186
	Ik ga geen buitenzwemplek/recreatieplas of openluchtzwembad bezoeken	21	299
	Weet niet/geen mening	19	266
10. Het is al een paar dagen 25 graden en zonnig.	Ik ga een buitenzwemplek/recreatieplas bezoeken	63	899
	Ik ga een openluchtzwembad bezoeken	15	217
	Ik ga geen buitenzwemplek/recreatieplas of openluchtzwembad bezoeken	15	219
	Weet niet/geen mening	14	201
10. Het is al een paar dagen 30 graden en zonnig.	Ik ga een buitenzwemplek/recreatieplas bezoeken	70	1.002
	Ik ga een openluchtzwembad bezoeken	18	257
	Ik ga geen buitenzwemplek/recreatieplas of openluchtzwembad bezoeken	13	190
	Weet niet/geen mening	8	114

Respons	Totaal	%	n
		100	3.175
10. Er is een hittegolf met temperaturen oplopend tot 32 graden (zoals in augustus van dit jaar).	Ik ga een buitenzwemplek/recreatieplas bezoeken	64	911
	Ik ga een openluchtzwembad bezoeken	16	234
	Ik ga geen buitenzwemplek/recreatieplas of openluchtzwembad bezoeken	19	269
	Weet niet/geen mening	10	137
10. Er is een hittegolf met oplopende temperaturen tot 37 graden (zoals in juli van dit jaar).	Ik ga een buitenzwemplek/recreatieplas bezoeken	52	746
	Ik ga een openluchtzwembad bezoeken	14	199
	Ik ga geen buitenzwemplek/recreatieplas of openluchtzwembad bezoeken	28	404
	Weet niet/geen mening	13	180
11. Welke buitenzwemplek/recreatieplas of openluchtzwembad bezoekt/en uw kind(eren) wel eens zelfstandig (dus zonder ouder of andere volwassene er bij)?	Mijn kind(eren) bezoek(en) nooit zelfstandig een buitenzwemplek/recreatieplas of openluchtzwembad.	50	432
	Weet ik niet	4	36
	Strijkviertelplas (Utrecht)	10	82
	Voorveldse Polder (Utrecht)	3	28
	Haarrijnse plas (Utrecht)	16	140
	Down Under/Laaggravense Plas (Nieuwegein)	8	67
	Rietplas Strand (Houten)		3
	Tull en 't Waal (Tull en 't Waal)		4
	Honswijkerplas (Tull en 't Waal)		1
	De Kikker (Groenekan)	3	24
	Maarsseveense Plassen Zuidhoek (Maarssen)	9	76
	Strandbad Maarsseveense Plas (Maarssen)	7	61
	Cattenbroek (Woerden)		1
	Strand De Strook, Loosdrechtse plassen (Breukelen)	1	11
	Strand Meent (onbetaald), Loosdrechtse Plassen (Breukelen)	1	5
	Zwembad de meent (betaald), Loosdrechtse Plassen (Breukelen)		2
	Henschotermeer (Woudenberg)	4	32
	Zwemlust Nieuwersluis (Nieuwersluis)		
	De Munt (Utrecht)	9	79
	Plas Veldhuizen (veldhuizerpark) (Utrecht)	1	9
	Musicalkade (Utrecht)	1	7
	Overige grote wateren Terwijde (Utrecht)		4
	Veilinghaven (Utrecht)	3	30
	Water rondom camping de Berenkuil (Utrecht)		4
	Kromme Rijn bij Amelisweerd (Utrecht)	6	52
	Vikingrijn Maximapark (Utrecht)		4
	Andere buitenzwemplek	3	27
	Zwembad De Krommerijn (Utrecht)	13	110
	Het Knopenbad (Montfoort)	2	13
	Het openluchtzwembad van Zwembad de Zwoer (Driebergen-Rijssenburg)	1	5
	Het openluchtzwembad van Merwestein (Nieuwegein)	1	11
	Ander openluchtzwembad	1	8

